حیثیت

(ناول)

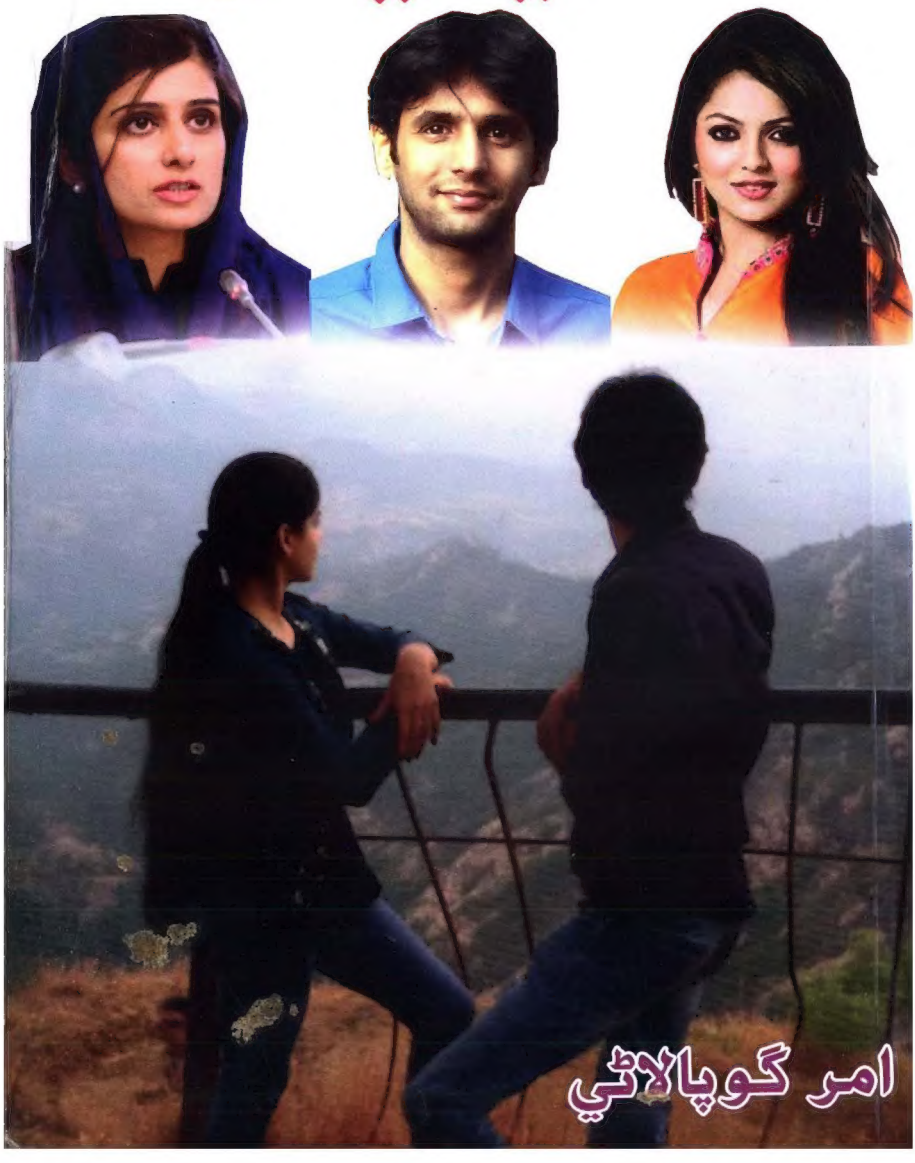

امر گوپالاٹي

حیثیت

(ناول)

امر گوپالاٹي

حيثيت

(ناول)

ليکڪ : امر گوپالاڻي

سرنامو : اي-98، ساکيت، اِندور-452018.
موبائيل : 08989831884.

دفعو : پهريون- سال : 2016

ڇپائيندڙ : امر گوپالاڻي

ڪاپيون : 500

قيمت : 160 رپيا

ٽائيپ سيٽنگ : آهوجا گرافڪ سروس،

ڇپائي ڏيندڙ : اي-وارڊ مين روڊ، ڪبيرنگر،
احمدآباد.

HESIYAT

(Novel)

Writer	:	**Amar Gopalani**
Add.	:	E-98, Saket, Indore-452018.
		Mo. : 08989831884
Edition	:	**1st**
Year	:	**2016**
Published	:	**Amar Gopalani**
Copies	:	500
Price	:	160/ Rs.
Type Setting	:	**Ahuja Graphic Service,**
& Printed by	:	**A-Ward Main Road, Kubernagar,**
		Ahmedabad-382340.

پنهنجي طرفان

دوستو،

ادب جو مطلب ساهتيہ سان آهي. اسين سنڌي ادب کي فضيلت، سنسڪارن جي لاءِ اِستعمال ڪندا آهيون. ادب ۽ سنسڪار گهر ۾ وڏا، اِسڪول ۾ اُستاد ۽ اُن کان پوءِ ادیب دانشمند ۽ سنت مهاتمائون سيکارينداآهن.

اسين پنهنجي وڏن ۽ سنت مهاتمائن جا جنم ڏينهن ۽ ورسيون ملهايون ٿا ليکن ادیب ۽ دانشمند جيڪي گيان جا، جاڳ جا روشن منار آهن، جيڪي سماج کي صحيح راهہ ڏيکارڻ وارا سونهان آهن، اُنهن کي وساري ٿا ڇڏيون، نظرانداز ڪري ٿا ڇڏيون. ان جو مطلب اِهو ٿيندو تہ سماج پنهنجي دماغ جا روشندان ڇڻ تہ بند ٿي ڪري ڇڏي.

ان جو فائدو وٺي ڏرم جو ڏنڊو ڪرڻ وارا مهاتمائن جي ويس ۾ حرفتاز عوام ۾ پرم، سنسا ۽ انڌوشواس ڦهلائي رهيا آهن، وهم اِنسان ذات کي اگيان جي گرت ۾ غرق ڪري ٿو ڇڏي.

پگوان شري ڪرشن گيتا اڌياءُ 6، سلوڪ 5 ۾ چيو آهي- اِنسان خود ئي پنهنجو دوست آهي، خود ئي پنهنجو دشمن.

جنهن جو دماغ روشن آهي،سوچ صحيح آهي، سو خود ئي پنهنجو دوست آهي، جيڪو اِنسان سنسن،پرمن ۽ انڌ وشواس ۾ جڪڙيل آهي سو خود ئي پنهنجو دشمن آهي.

دوستو، اچو تہ خود پنهنجا دوست بڻجون. پنهنجي دماغ کي روشن ۽ سوچ کي دُرست رکون. ان لاءِ ضروري آهي علمي ڪتابن سان گڏ ساهتيہ بہ پڙهون، ساهتيڪار، دانشمندن جا شڪرگذار

بڌجون. سماج ۾ روشن منارن کي ياد ڪريون، سندن جنم ڏينهن ۽ وري ورسيون شدت سان ملهايون.

سنڌي سماج جو ڪوهنور هيرو شري حشو ڪيولراماڻي، جيڪو گمنامي۽ جي دز ۾ دٻيل آهي اُن کي گمنامي۽ مان ٻاهرڪڍي چمڪايون. سندس جنم ڏينهن ۱۴ ڊسمبر (چوڏهين ڊسمبر) اُتساهه ۽ اُمنگ سان ملهايون. سندس ڪيل خدمتن ۽ قرباني کي ياد ڪري کيس شردانجلي پيش ڪريون.

امر گوپالاڻي

اَرپڻ

ناول حيثيت

صدق ۽ ادب سان پيٽ تو ڪريان

سنڌ جي ادب، دانشمنديءَ جي روشن‌منار

سداحيات **حشو ڪيولراماڻيءَ** کي

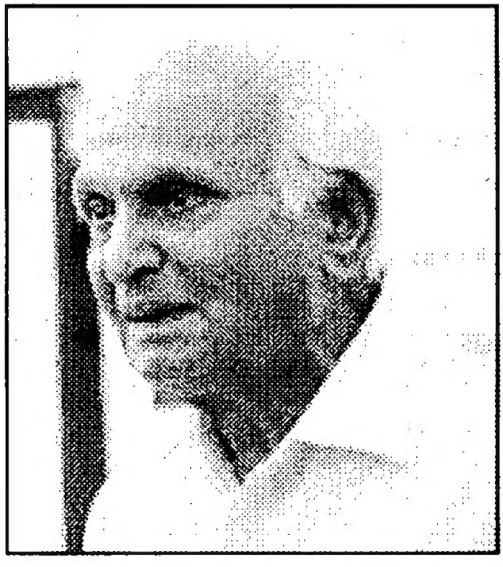

امر گوپالاڻي

اِي-98، ساڪيت، اِندور-452018.

سيل نمبر : **08989831884**

چپيل ڪتاب

1.	آنسون عمر پر ڪي (هندي)	2008
2.	آنسون عمر پر جا (سنڌي ڪهاڻي سنگرهه)	2012
3.	گردش (سنڌي ڪهاڻي سنگرهه)	2012
4.	ڪلومل بلومل (طنزي ۽ مذاقي ليکه-پاڻو پهريون)	2013
5.	نياڻيون ناهن نماڻيون (نانڪ سنگرهه)	2013
6.	ڪمارس (ناول-پاڻو پهريون)	2014
7.	ڪمارس (ناول-پاڻو ٻيون)	2014
8.	ايڏو به ناز نه ڪر ۽ بن پُڙن جي وڇڙ (سنڌي-ناول)	2015
9.	ڏنگ (سنڌي-ناول)	2016
10.	ڪلومل بلومل (طنزي ۽ مذاقي ليکه-پاڻو ٻيون)	2016
11.	بانڍڙا ڪماري (سنڌي- ڪهاڻي سنگره)	2016
12.	حيثيت (ناول-هندي)	2016
13.	چئتالي (ڪهاڻي سنگره-هندي)	2016
14.	حيثيت (ناول-سنڌي)	2016

امر گوپالاڻي
اِي-98، ساڪيت، اِندور-452018.
سيل نمبر : 08989831884

راجيش ايم. بي. اي. جو لاسٽ سيميسٽر ڪليئر ڪري چُڪو هو. لڳاتار پڙهائيءَ سبب هوُ شاريرڪ ڇاهي مانسڪ روپ سان ٽڪاوٽ محسوس ڪري رهيو هو. آئيندهه جي باري ۾ سوچڻ کان اڳ هن آرام ڪرڻ ٽي چاهيو. سوچ ويچار کان پوءِ هن مانڊو وڃڻ جو فيصلو ڪيو. مانڊو اِندور کان فقط 88 ڪلوميٽر جي فاصلي تي هو. هن پنهنجي بائيڪ تي مانڊوءَ وڃڻ جو فيصلو ڪيو. فقط 90 منٽن ۾ هوُ مانڊو پهچي ويو.

هن پنهنجي لاءِ هوٽل روپمتيءَ ۾ روم بوڪ ڪرائي ڇڏيو هو. هوٽل پهچي هوُ پنهنجي روم ۾ ٽانئيڪو ٽي ويو. ڪمرو آرامدائڪ هو. اٽئچ باٿ، وارڊ روب، اي.سي.، ٽي. وي.، فون هر سهوليت ميسر هئي.

ڪلاڪ ڏيڍ آرام ڪانپوءِ هن پنهنجي لاءِ لنچ جو آرڊر ڏنو. هن لنچ ڪمري جي ٻاهران پورچ نما اڳڻ ۾ ويهي ڪئي. پورچ سان لاڳيتو ڪافي وڏو لان ۽ وڻن ٻوٽن جو جُهرمٽ هو. اِن سان گڏ گُلن جون ڪيارون هيون. بائونڊريءَ ٽي ريلنگ لڳل هئي. برسات جو موسم هو. چوڌاري سامهون سرسبز پهاڙ، ترائيءَ ۾ خوبصورت وادي، ڪيٽ ۽ ڪجهه گهر، هڪ طرف پهاڙ ٽان ڪرندڙ آبشار جو خوبصورت منظر هو. قدرت جڙ نوورڻيءَ جيان سينگار ڪيو هو. قدرت کي نهاري دل دماغ کي سکوُن ٽي مليو.

لنچ کان فارغ ٽي راجيش ڪمري ۾ وڃي وري آرامي ٽيو. سُني ننڊ ڪري هوُ اُٽيو. هٿ مُنهن ڌوئي وار سنواري هوُ ٻاهر اچي ڪرسيءَ تي وينو. چانهه گُهرائي پيتائين. اُٽي اُتي ئي

کجھ دير چهل قدمي کيائين. کافي سئلاني آيل هئا. هوٽل جا سڀ کمرا بوک ٿي چُڪا هئا. شام جو ٻيا ٻه مسافر ٻاهر لان ٿي الڳ الڳ جڳهين تي اچي وينا هئا. اُنهن مان کجھ سنگل، کجھ ڊبل ۽ کجھ فئملي ۽ سان گڏ آيل هئا. کجھ ولائتي سئلاني پڻ آيل هئا. هوٽل کافي وڏي ايراضي ۾ ٺهيل هئي. پارکنگ جو جوگو بندوبست هو. هوٽل کي وڌائڻ جي ٻه گنجائش رکي ويئي هئي. دقت هئي ته فقط اِها ته مانڊوءَ جو خاص سيزن برسات ۾ برسات کانپوءِ جا چند مهنا هو. اُن وقت سئلانين جي کافي رش هوندي آهي. خاص کري چنچر آرتوار ۽ ٻين موکلن جي ڏينهن تي اُنهن مان ٻه گهٽي پاڻي اپڊائون وارا هوندا هئا جيکي پنهنجي ٽري يا چار وهيلر تي صبح جو اچي شام جو واپس هليا ويندا هئا.

راجيش واپس روم ۾ آيو. لائيٽ جلايائين، ٽي. وي. چالو کري نيوز چئنل هلايائين. چئنل تي نيوز هئي ئي نه. ٻيءَ تي خبرچار دهرائي ٿي وئي. ٽئين چئنل تي بحث ڇڙيل هئي، مڇي بزار وارو نظارو هو. سوني سب هلايائين، اُن تي اڳ ڪيترا دفعا ڏيکاريل سيريل تارک مهتا جو اُلٽو چشمو ڏيکاريو ٿي ويو. لڳي پيو ايندڙ 10 سالن تائين ٻه تارک جو چشمو اُلٽو ئي رهڻ وارو هو.

خفا ٿي راجيش ٽي. وي. آف ڪئي. هوُ وري ٻاهر نڪري لان ۾ اچي وينو. جتي چوڌاري ساوڪ نظر اچي رهي هئي. هاڻي منهن اونداهيءَ وقت کارنهن نظر اچي رهي هئي. ڪٽي ڪٽي روشني جگنوءَ جيان ٽمٽمائي رهي هئي. کجھ دير بعد هوُ واپس ڪمري ۾ ويو. ڪرسيءَ تي ويهڻ ساڻ آندل هندي ماهوار مخزن سنڈو مهڪ پڙهڻ لڳو. کجھ دير کانپوءِ گلشن نندا جو نالو 'جهيل کي اُس پار' ڪڍي پڙهڻ لڳو. کافي دير پڙهندو رهيو. ڪيس بُڪ لڳي هئي. پر ناول اَڌورو ڇڏڻ ٿي من نه پيو ٿئس. تڏهن

ويٽر ڊنر جو آرڊر ونڊ آيس. جيستائين ڊنر کيس سَروَ نہ ٿيو، هوُ پڙهندو رهيو.

راجيش رسوئي کائي چُڪو هو. ويٽر برتن کڻڻ آيو. راجيش کيس کافي آڇڻ لاءِ چيو ۽ کانئس چشتي محل جو رستو پڇي ۽ سمجهي ورتائين. راجيش دير رات تائين پڙهندو رهيو. ناول پورو پڙهڻ کان پوءِ اُٿيو. هڪ گلاس پاڻي پري پيتائين. ٽائلٽ مان ٿي آيو. پوءِ نائيٽ لئمپ ٻاري لائيٽ وسائي بستري تي پسرجي ويو.

ال صبوح راجيش بسترو ڇڏيو. نت ڪرم کان نورت تي هٽ مُنهن ڌوئي ڪمري مان ٻاهر نڪتو. دروازو لاڪ ڪري بائيڪ تي سوار ٿي چشتي محل طرف روانو ٿيو. اڄا انڌيرو هو، اِسٽريٽ لائيٽ ٻري رهي هئي. چشتي خان جي محل وٽ پهچي بائيڪ پارڪ ڪيائين. محل اندر ويو. اُتي اڄا بہ انڌيرو هو، پر ايترو بہ نہ هو جو ڪجهہ نظر ئي نہ اچي. هوُ محل جي مٿئين حصي ۾ ويو. محل هڪ پهاڙيءَ تي ٽهيل هو. مٿي روشني هئي. ڪجهہ ٻيا بہ سئلاني موجود هئا. ماٺهن جي اچڻ جو سلسلو جاري هو. سيني جو نگاهوُن اوپر دِشا طرف هيون. مني هير وهي رهي هئي. اچانڪ اوپر دِشا ۾ لالڻ ڦهلجڻ لڳي. سيني جون نگاهون اُن طرف هيون. ڏيري-ڏيري ڳاڙهاڻ جي وچ۾ هڪ سُنهري ليڪ نمودار ٿي. ليڪ هر پل وڌندي رهي ۽ گول ٽيندي ويئي. سڄ اُپرڻ جو اِهو نظارو دلڪش هو. ڪجهہ پلن ۾ پورو سُنهري گولو اُپري آيو. هيٺ وادي روشنيءَ ۾ وهنجي ويئي. سرسبز وادي، ندي، آبشار، اڪيون ڪئميرا جيان نظارن کي قيد ڪندیون رهيون.

درشکن جو من قدرت جي نظارن کي نهاريندي پريو نٽي. ڪجهہ دير کانپوءِ راجيش هيٺ لهڻ شروع ڪيو. محل جي

اندرئين حصي ۾ ڪمرا ٿهيل هئا، جيڪي زبون حالت ۾ هئا. پورو محل ڪنڌهر ۾ تبديل ٿي چُڪو هو. سامهون ڪليل جڳهه ۾ وڏو هال ٿهيل هو. جو ڪڏهن دربار جو روپ اختيار ڪندو هوندو. اُجڙيل محل ۾ ڪٿي-ڪٿي ٽائيلس ۽ رنگين چترڪاري ۽ اونچي معيار واري نڪشاني نظر اچي رهي هئي.

هيٺ اچي راجيش موٽر سائيڪل تي سوار ٿي هوٽل طرف موٽ ڪاڌي. هوٽل پهچي، ڪمري ۾ اچي هڪ گلاس پاڻي پيتائين. چانهه گهرائي پيتائين. پوءِ بستري تي ليٽي پيو. ڪجهه دير ليٽي اُٿيو. ٻاهر وڃي چهل قدمي ڪرڻ لڳو پوءِ ڪمري ۾ اچي دروازو بند ڪري سنان ڪرڻ هليو ويو. ڏاڙهي لاهڻ جو موڊ نه ٿيس. سنان ڪري تيار ٿي ٻاهر اچي نيرن جو آرڊر ڏنائين. جيستائين بئرو نيرن ڪٽي اچي، تيستائين اخبار پڙهڻ لڳو. اخبار مان پتو پيس ته ٽن ڏينهن جو مانڊو اُنسو شروع ٿيڻ وارو آهي. ڪيس هڪ فلم جي شوٽنگ جي چاڻ پڻ ملي. فلم جو پروڊيوسر، ڊئريڪٽر سندس پتا ستيش هو. هوُ پنهنجي يونٽ سان گڏ اچڻ وارو هو. سندن رهڻ جو اِنتظام ٽوئرزم ڊپارٽمينٽ جي مالوا رسورٽ ۽ مالوا رٽريٽ ۾ ٿيل هو. روپمتي جي موهني ريسٽورنٽ جو ڪاڌو لذيذ هو. اُتي رهيل مسافر اڪثر اُتي ئي رسوئي ڪائيندا هئا. ڪيترا ٻئي هنڌ رهيل به اُتي ڪائڻ لاءِ ايندا هئا. راجيش طيءِ ڪيو ته هوُ روپمتيءَ ۾ ئي رهندو. مالوا رسورٽ ۾ نه ويندو. راجيش ٽي. وي. چالو ڪئي. هن بئلڪ ائنڈ وائيٽ چئنل لڳايو. اُن وقت چئنل تي فلم شڪست جو گانو هلي رهيو هو. گيت جا بول هئا، 'سپ دشمن اِس جان ڪي، بدلي رنگ جهان ڪي...' گيت جا بول درد پريا دل ڪي ڇُهڻ وارا، دل ۾ درد جاڳائڻ وارا ۽ تاثير سان پريل هئا، اوترو ئي مٺاس پريو سنگيت ۽ آواز هو. فلم

جي هيروئن جي اداڪاري بہ لاجواب هئي. راجيش مڏ ٿي ڳانو ٻڌڻ لڳو. سوچڻ لڳو پُراڻي گيت سنگيت ۾ ڪيترو نہ رس آهي. پريم نگريءَ ۾ پريم پريا گيت ٻڌڻ راجيش کي سُنو لڳي رهيو هو.

ڪجهہ دير بعد ساڻئي چئنل تي بامبي ٽاڪيز جي سدابهار فلم محل ڊيڪارڊ شروع ڪيائون. پينگهہ تي لُڏندي 'آئيگا آني والا...' گيت ڳائيندي مڌوبالا کي ڏسي راجيش حيرت ۾ پئجي ويو. سوچڻ لڳو- ايتري بہ خوبصورتي ٿي سهندي آهي! سُرڳ جون اپسرائون چاهي جنت جي حوُرن جوُن ڳالهيون ٿيندیون آهن، ايتريون خوبصورت نہ اُهي بہ نہ هوندیون. پرين جي راڻيءَ کي بہ مڌوبالا کي ڏسي من ۾ حسد پيدا ٿيندو هوندو؟

راجيش پوري فلم ڏني. تن من جي ٿڪاوٽ دور ٿي ويس. خود کي ترو-تازا محسوس ڪرڻ لڳو. ٻاهر وڃي لنچ ڪاڏائين. رسوئي ڪائي اڇي بستري تي ليٽيو. شام جو چانهہ پي پئدل ئي گهمڻ نڪري ويو. مانڊوءَ جي وچ بزار ۾ هڪ طرف رام مندر هو. هوُ درشن ڪرڻ لاءِ ڏاڪا چڙهڻ لڳو. تڏهن هڪ آديواسي حسينا مندر مان نڪري هيٺ اچي رهي هئي. راجيش جون نگاهون حسينا جي چهري تي ٽڪي ويون. ڪامديو پنهنجو پهريون ٻاڻ راجيش جي نوجوان دل تي هلايو. حسينا سندس پرسان لنگهي هيٺ لهي ويئي. راجيش پلٽو ڪاڏو، حسينا جي پُٺ ورتائين. سندس اچرج جو نڪاڻو نہ رهيو، جڏهن ڏٺائين تہ چوڪري مندر مان نڪري جامي مسجد جا ڏاڪا چڙهي رهي هئي، هوُ لنبا قدم ڪٽندو اُن طرف وڌيو ۽ ٽڪيٽ خريد ڪري مسجد ۾ اندر ويو. سندس ڏيان نہ مسجد جي وشالتا ۾ هو نہ اڏاوت ۾. سندس نگاهون تہ اُن حسينا کي تلاش ڪري رهيون هيون، جيڪا ڪجهہ دير اڳ مسجد اندر

گھڙي هئي. سندس کٽي ۾ اتو-پتو نہ هو. هوُ نراش ٿي ٻاهر نڪتو.

راجيش بي مقصد پٽڪندو رهيو. سڄ لهڻ جو وقت ٽيڙ وارو هو. ڪيترن ماڻهن کي هن هڪ طرف ويندو ڏٺو. هوُ ۾ سندن پُڻيان لڳو. هوُ جتي رُڪيا، هوُ ۾ اُتي بيهي رهيو. اُها مانڊوءَ جي سن‌سيٽ پائنٽ هئي. اِها متاهينءَ تي هڪ دڙي مثل جڳهه هئي. اُتر طرف گهاٽن وڻن سان ڍڪيل پهاڙ هئا. هيٺ گهري ترائي هئي، جتي ڪجهه ڪاوان اڌيل گهر نظر اچي رهيا هئا. هيٺ وڃڻ جو ڪوئي رستو نظر نٿي آيو. شايد ڪوئي پيچرو هو جيڪو گهاٽي ٻيلي سبب نظر نٿي آيو. اچانڪ ماڻهن جو ڊيان اُن طرف ويو. ۾ ننڍا ٻار بي‌ڪٽي اُن ٻيلي مان هيٺ واديءَ طرف وڃي رهيا هئا. واقعي ئي حيرانيءَ جي ڳالهه هئي. اَهڙي ڏکئي اُتاهين پيچري تان ٻار هيٺ گهرن ڊانهن وڃي رهيا هئا. اوچتو سڄ لهڻ لڳو. سيني جو ڊيان اُن طرف هو. ڊيري-ڊيري سڄ انڌيري ۾ ٻُڏندو ويو. ماڻهو پاڻ ۾ ڳالهائي رهيا هئا. سيني جي زبان ٽي اُنهن ٻارن جو ذڪر هو جيڪي گهاٽي پهاڙي ٻيلي تان بي‌خوف هيٺ لهندا ٽي ويا. اُنهن مان هڪ ڇوڪرو ءِ هڪ ڇوڪري هئي.

اوچتو سڀ ڇرڪيا. سڄ جو ڳاڙهو گولو وري نظر آيو. آسمان ۾ لالڻ ڦهلجي ويئي. ڊيري-ڊيري سڄ است ٽي ويو. راجيش کي مهاڀارت جي ڪٿا ياد آئي. ڪوروَن پانڊوَن کي نيڇو ڏيکارڻ لاءِ چڪرويوهه جي رچنا ڪئي جنهن کي تهس نهس ڪري ٻاهر نڪري اڇڻ ارجن کانسواءِ ٻئي ڪنهن کي نہ ايندوهو. ارجن کي يُڌ جي ٻئي مورچي ٽي رُڌل رکيائون. ايمنيوءَ کي چڪرويوهَ ٽوڙڻ ايندو هو، نڪرڻ نہ ايندو هو. هوُ سر جو سانگو لاهي چڪرويوهه ٽوڙي اندر هليو ويو. اڪيلي سر ڪوروَن جي مهارٿين ڏڃي

اکيلي ايمنيوءَ تي حملو ڪري ڪيس نھتو ڪري ڇڏيو. ڪائنر جئدرٿ نھتي ايمنيوءَ جي ھٿيا ڪري ڇڏي.

سڄ لٽي ڪانپوءِ جڏھن لڙائي بند ٿي، ارجن پنھنجي ڏيري تي موٽي آيو. ايمنيوءَ جي موٽ جي خبر مليس تہ غم ۽ غصي مان پر ٿگيا ڪيائين تہ ٻئي ڏينھن يُڌ ۾ سڄ لھڻ کان اڳ جئدرٿ کي ماري بدلو ونندو. اگر جئدرٿ کي نہ ماري سگھيو تہ پوءِ سڄ لٽي جو جيئري چکيا تي چڙھي پنھنجو انت آڻيندو.

ٻئي ڏينھن تي ڪوروَن جا سڀ سڀھہ سالار فوج سميت جئدرٿ جو گھيرو ڪري بيٺا. کوروَ سينا ارجن کي ناڪام ڪندي رھي. ارجن جئدرٿ کي ماري نہ سگھيو. ارجن کي چکيا تي چڙھندو ڏسڻ لاءِ دريوڌن، اشوٿاما، جئدرٿ وغيرھہ سڀ چکيا جي جڳھہ تي پھچي ويا. ڪرشن ارجن کي آگاھہ ڪيو، شڪار سامھون بينو اٽئي، گانڊيوَ ڪڙ جئدرٿ جو انت ڪر. ارجن ٻُڌائر ۾ ھو. ڪرشن چيس، سڄ لٽو نہ آھي، بادلن جي اوٽ ۾ آھي، دير نہ ڪر. ارجن گانڊيوَ ڏنس ڪنيو، تير سان جئدرٿ جي سسي ڏڙ کان الڳ ڪري ڇڏيائين. اچانڪ سڄ نڪري نروار ٿيو. نيڪ اھڙو منظر مانڊوءَ ۾ درشڪن ڏٺو. سڄ لھي ويو، وري اچانڪ پر گھٽ ٿيو. ڪجھہ دير ڪانپوءِ است ٿي ويو.

راجيش پنھنجي روم ۾ موٽي آيو. ڪرسيءَ تي آرام سان ويٺو. اکيون ٻوٽي ڇڏيائين. ھوُ ڇڙڪ پري سڏو ٿي ويٺو. اکين ۾ ان آديواسي حسينا جو چھرو ٽري آيس. ساڳيو چھرو سندس ڪُليل اکين ۾ بہ ترڻ لڳو.

راجيش باٿ روم ۾ ويو. واشبيسن جو نل چالو ڪري اکين تي ، مُنھن تي پاڻيءَ جا چنڊا ھنيائين. مُنھن اُگھي باھر لان ۾ نڪري آيو. چانھہ جو آرڊر ڏيئي اُتي چھل قدمي ڪرڻ لڳو. باھر لان تي

ٻيا ٻہ ڪيترا سئلاني هئا. راجيش سامهون پهاڙ ڪي هيٺ انڌڪار ۾ ٻُڏل واديءَ ڪي ڏسڻ لڳو. ڪٽي-ڪٽي روشني جگنوءَ جيان ٽمٽائي رهي هئي. راجيش جي ذهن ۾ شام جو ڏٺل سندريءَ جو چهرو چمڪي رهيو هو. هن مٽي ڪي جهٽڪو ڏيئي، اُن سوچ کان آزاد ٿيڻ چاهيو. سندس موبائيل جو رنگ ٽون وڄڻ لڳو، نمبر سندس پتا جو هو.

سندس پتا مشهور اِسڪرپٽ رائيٽر ۽ فلم ميڪر هو. پاڻ پتني سُڃاتا سان گڏ هڪ فلم ۾ هيرو جو رول ٻہ ڪري چڪو هو. شاديءَ ڪانپوءِ پنهين ائڪٽنگ ڪان ڪنارو ڪري ڇڏيو هو. ستيش پنهنجي يونٽ سان گڏ هڪ فلم جي شوٽنگ لاءِ مانڊو آيل هو. هوٗ مالوا رسورٽ ۾ رهيل هو. راجيش کي پڻ اُتي اچڻ لاءِ چيائين.

راجيش وڃڻ ۾ ڄاڻي ٻُجهي دير ڪئي. ڊرنڪ ٽي وڃڻ کان پوءِ وڃڻ ٽي چاهيائين. راجيش جڏهن اُتي پهتو، ڊرنڪ جو دؤر جاري هو. اڻن ڪرسين جي ٽيبل وچايل هئي. ٽيبل جي آمهون سامهون ٽي ٽي ڪرين پاسي ۾ هڪ طرف ستيش، سروڻ ۽ ساوڻ ڪمار وينا هئا. ٻئي طرف هيروئن سنجنا، گائڪا رابيا سروڻ ڪمار ۽ نيلم ساوڻ ڪمار وينيون هيون. سائيڊ ۾ هڪ نوجوان جو فلم جو هيرو گلشن هو. هڪ ڪرسي راجيش لاءِ خالي ڇڏي ويئي هئي. راجيش اُن خالي ڪرسيءَ ٽي اچي وينو. پنهنجي لاءِ سيتاقل جو شيڪ گهرايائين.

ستيش سنجنا کي 14 سالن جي عمر ۾ چمبا مان تلاشي آيو هو ۽ هيروئن بڻايو هئائين. پهرين فلم گلشن جي پيءُ روشن سان گڏ ڪئي هئائين. هاڻي 37 سالن جي عمر ۾ ٻہ جوان ۽ خوبصورت لڳي رهي هئي. هيرو ڪانئس عمر ۾ 14 سال ننڍو هو. ڊرنڪ سان گڏ اڳلي ڏينهن شروع ٿيڻ واري شوٽنگ جو ٻہ ذڪر هلي رهيو

هو. ستيش سنجنا کان پڇيو، ''توهان سپاٽي شروع ٿيڻ واري ماندو اُتسو جي ريهرسل ڏني؟ خاص ڪري انگوريءَ جي پوشاڪ، اُن جي ڊانس، گائڻ، سپاٽي ڪري سگهندينءَ اِهو سڀ؟''

سنجنا آتم وشواس سان چيس، ''شيوئر سر.'' هاڻ ستيش ساوڻ ۽ نيلم سان مخاطب ٿيو. ٻنهين چيس، ''ڊنر ڪانپوءِ اسين ڪلي جڳهه تي ويهي گيت جي رچنا ڪنداسين.'' سروڻ چيو- ''آڄ گيت تيار ٿيڻ ڪانپوءِ ڏُن تيار ڪندس، ڏُن لوڪ ڏُن هوندي، جنهن ۾ لوڪل ساز پڻ آرڪيسٽرا ۾ شامل ڪيا ويندا.''

ستيش کي تسلي ٿي. هن ڊرنڪ، سافٽ ڊرنڪ رپيٽ ڪرڻ جو آرڊر ڏنو. فريش سنڪس جو پڻ آرڊر ڏنائين. راجيش ٻيو ڪجهه وٺڻ کان منع ڪئي. ستيش جي موبائيل جو رنگ ٽون وڳو. نمبر ڏسي آن ڪري چيائين، ''چئه ڪمل؟''

''سر، سپاٽي جي شوٽنگ لاءِ اِسپاٽس جي نشاندهي ڪئي ويئي آهي.'' ''ڏس ڪمل، هتي آنڊي فلم جي شوٽنگ پڻ ٿي هئي ۽ گانو به فلمايو ويو هو. آڄ رپيٽيشن نٿو چاهيان.'' ''نه ٿيندو سر، آنڊيءَ جو گانو رات جي وقت جهاز محل جي ارد-گرد ۽ ڪپور گارڈن ۾ فلمايو ويو هو. اسان جي شوٽنگ ڏينهن جو ٿيندي ۽ گانو هيرو هيروئن جي بوٽنگ ڪندي فلمايو ويندو. مون ڪجهه فوٽو گرافس ورتا آهن توهان جي موبائيل تي موڪليان؟''

''ضرورت ناهي، سپاٽي ماندو اُتسو ۾ جيڪا شوٽنگ ٿيٽي آهي، اُن جي پرميشن ورتي اٿئي ۽ تياري ڪئي اٿئي؟'' ''پرميشن به ورتي آهي ۽ تياري به ڪئي آهي ۽ وي. آءِ. پي. سيٽن جو پڻ اِنتظام ڪيو آهي. رائوت کي مون سمجهايو آهي ته کهڙي نموني فوٽوگرافي ڪرڻي اٿس. اُتسو جي پُڇاڻيءَ جو اعلان تڏهن ٿيندو جڏهن اسان جي شوٽنگ پوري ٿيندي. آئيڊينس پڻ شوٽنگ

جو حصو بڻبا.''

''گڊ، روڻي کاڌي آڻوَ؟'' ''سر هاڻي کائينداسين.'' ''پوري يونٽ جو خيال رکجانءِ. کائڻ-پيئڻ ۾ کائي کسر نہ رهڻ گهرجي.'' ''نہ رهندي سر.'' ستيش موبائيل بند ڪئي ۽ پيئڻ کائڻ ۾ مشغول ٿي ويو. ڊرنڪ ڪانپوءِ ڊنر شروع ٿيو. ڊنر کان پوءِ ڪافي، آئيسڪريم جنهن جيڪي پسند ڪيو. ستيش راجيش کي اُٿي ئي رهڻ لاءِ چيو پر راجيش پنهنجي روم ۾ وڃڻ جي اِجازت ورتي. ستيش ڪيس مانڊو اُتسو ۾ ۽ شوٽنگ ۾ شامل ٿيڻ لاءِ چيو. راجيش اِجازت ونڊي سينڊي کي نمستي چئي موڪلائي پنهنجي روم ۾ موڻي ويو. ٿڪاوٽ سبب راجيش کي جلد ئي ننڊ اچي ويئي. صبوح جو جلد اُٿي پئدل ئي چشتي خان جي محل جو رخ ڪيائين. صبوح جو ستين لڳي تائين روم ۾ موڻي آيو. چانهه گهرائي پيتائين. ڪجهه دير ٻاهر وڃي پهاڙ ۽ گهاڻيءَ کي نهاريائين. روم ۾ واپس وڃي شيو ڪيائين ۽ بوٽ پالش ڪيائين. سنان ڪري تازو توانو ٿي ٻاهر نڪتو. لان تي ڪرسيءَ تي اچي ويٺو. ٻاهر سئلانين جي چهل پهل لڳي پيئي هئي. سڀ اڻڄاڻ چهرا هئا. هن سُڃاڻپ ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي. پريوار سان گڏ آيل هڪ نينگر راجيش ڏانهن نهاري مسڪرائي ڏنو. راجيش کا موت نہ ڏنس. چوڪري هر هر ڏانهن ڏسي رهي هئي. راجيش ايترو بہ رُکو نہ هو. هن چوڪريءَ ڏانهن مسڪرائي ڏنو. چوڪريءَ کي لڳو جڻ مانڊوءَ جي ويرانيءَ ۾ ڪيس ڪوئي لکل خزانو ملي ويو.

راجيش اُٿي بيٺو، روم ۾ وڃي دروازو اندران بند ڪيائين. ٻئي طرف دروازو لاڪ ڪري بائيڪ تي سوار ٿي مالوا رسورٽ ڏانهن روانو ٿيو. ستيش پنهنجي يونٽ سان شوٽنگ سائيٽ تي

وڃڻ لاءِ تيار بينو هو. راجيش کي ساڻ کڻي ستيش شونٽنگ لاءِ روانو ٿي ويو. شونٽنگ جي شروعات رام مندر کان ٿي. نائڪا مندر کان ٻاهر اچي رهي هئي، نائڪ مندر ۾ وڃي رهيو هو، ٻنهين جو اکيون چار ٿيون. ٻئي اڳتي وڌي ويا. راجيش کي لڳو سندس کهاڻي دهرائي ٿي وڃي.

ڪجهه دير بعد ٻنهين جو مُڪاميلو جامي مسجد ۾ ٿو ٿئي. نائڪ جون نگاهون نائڪا جي چهري تي ٽکي ٿيون وڃن. نائڪا ڪجهه مونجهارو ٿي محسوس ڪري ۽ اڳتي وڌي ٿي وڃي. نائڪ ٽڪڙا ٽڪڙا قدم کڻندو سندس ويجهو ٿو وڃي، کانئس سندس نالو ٿو پُڇي. حسينا چويس ٿي، ''روپمتي'' ۽ مسڪرائي ٿي. نوجوان چويس ٿو، ''آءٌ پاڻ کي باز بهادر سمجهان؟'' ''سمجهڻ سان بڻجي ويندين باز بهادر؟''

''نه توهان روپمتي آهيو ۽ نه آءٌ باز بهادر، پر اسين ٻئي اُنهن ٻنهين وانگر پريمي نه بڻجي ٿا سگهون نه؟''

''لڳي ٿو مانڊوءَ ۾ ايڏا به محبت جي هير وهي رهي آهي.''

''توهان جي باري ۾ جاڻي سگهان ٿي؟'' ''ايتري واقفيت ڪافي ناهي، نه آءٌ هڪ پريمي آهيان؟''

''ڪيئن چوان؟''

''ڪجهه ڇڏ نه، محبت جي راهه ۾ اڳتي وڌندي هل. هل نه هلي ليڪ تي بوٽنگ ڪريون.''

''ڪٽ'' ڊئريڪٽر جو آواز گونجي ٿو. اڳلو سين بوٽ تي فلمايو ٿو وڃي. بوٽ ۾ ٻئي آمهون-سامهون وينا آهن، ٻئي چپ آهن. ٻنهين جو اکيون ٿيون ڳالهائين. ٻنهين جي اکين ۾ نينهن جو سنديش آهي. تڏهن ملاح هڪ گيت ٿو ڇيڙي، اُهو هڪ لوڪ گيت هو جنهن ۾ روپمتي ۽ باز بهادر جي محبت جي داستان

هئي. گيت ٻنهين جي دلين ۾ سُرور پئدا ڪري رهيو هو. نائڪا اُٿي نائڪ جي گود ۾ متو رکي ليٽي، اکيون ٻوٽي ٿي چڏي. نائڪ سندس زلفن سان کيڏندو ٿو رهي.

گيت پورو ٿو ٿئي. ڪشتي ڪناري سان ٿي اچي لڳي. ٻئي پريمي اُن کان بي‌خبر محبت جي خمار ۾ مدهوش آهن. ايتري ۾ هڪ ٻيو جوڙو ٻيڙيءَ ۾ سوار ٿيڻ لاءِ ٿو اچي. ملاح کين منع ڪري ٿو چڏي. هوُ ٻن پريمين جي خمار ۾ ڪل وجهڻ نٿو چاهي. ڏاڍن اچانڪ بادل مڙي تا اچن ۽ وسڻ تا لڳن. برسات جون بوندوُن سندن چهري تي ٽيون ڪرن. ٻئي چرڪ پري اُٿن تا. ڊئريڪٽر جي آواز ٿو گونجي ڪٽ.

يونٽ جا ماڻهو پنهنجي پنهنجي هوٽل ۾ هليا تا وڃن. ستيش سنجنا ۽ گلشن کي سڀ ائڪٽنگ لاءِ ڪامپليمينٽ ٿو ڏئي. ٻئي کيس ٽئنڪس تا چون. ستيش سروڻ ڪمار جي گروپ جي پڻ تعريف ٿو ڪري. چار ئي مسڪرائين تا. سڀ ڪافي پي ڪجهه دير آرام تا ڪن. راجيش به پنهنجي روم ۾ هليو ٿو وڃي.

شام جو سڀ طيءَ وقت تي سماروهه گرائونڊ تي تا پهچن. سماروهه جامي مسجد جي پُنيان ڪُليءَ جڳهه تي رکيو ويو هو. ڪلاڪارن جي لاءِ اِسٽيج ناهي ويئي هئي. پُنيان پڙدي جي اوٽ ۾ ڪاسٽيوم ۽ ميڪ اَپ روم ناهيو ويو هو. اِسٽيج جي سامهون صوفا رکيل هئا اُٿي وي. آءِ. پي. ماڻهن جي وهڻ جو اِنتظام ڪيو ويو هو. پُنيان درشڪن جي لاءِ قطارن ۾ ڪرسيون رکيل هيون. ستيش، راجيش ۽ سندس خاص ماڻهن جي لاءِ فرنٽ ۾ سيٽون رزرو رکيون ويون هيون. پروگرام شروع ٿيو. روايت موجب جوت ٻارڻ، خاص مهمان جو سواگت، تقريرون ۽ پوءِ شروع ٿيو گيت، نرتيه جو رنگارنگي پروگرام. انگوُري مکيه ڪلاڪار ۽ خاص اٽريڪشن

هئي جنهن کي ڏسي راجيش چرڪ پريو ۽ من ئي من ۾ بيحد خوش پڻ ٿيو. انگوُري ئي اُها حسينا هئي جنهن کي راجيش جامي مسجد ۾ تلاش کندو رهيو هو.

انگوُري ڊول ۽ لوڪل سازن تي نچي ڳائي رهي هئي. سندس نرتيہ ۾ لچڪ هئي، لئہ هئي، گيت ۾ مٺاس هئي، منت هئي، درد هو، دانهن هئي. اوچتو پريتم جي اچڻ سان خوشي ۽ خمار ڇانئجي ٿو وڃيس. انگوُري ۽ جي نرتيہ جي رفتار تيز ٿي ويئي. سُرن جي برکا ٿيڻ لڳي. سندس ساٿي ڪلاڪار سندس پورو ساٿ ڏيڻ لڳا. انگوُري ۽ جي ناچ ۽ سازن جي سنگيت ۾ جڏ ڇٽاپيٽي شروع ٿي ويئي. چوڻ مشڪل هو ڪير اُٽويهون هو، ڪير ايڪويهون. راجيش تہ جڏ مدهوشي ۽ ۾ عالم ۾ هو. انگوُري ۽ جي پرفارمنس کان ٿوري ۽ دير کان پوءِ سندس جڳهہ سنڀالڻ ورتي. ساڳيا ڪاسٽيوم، ساڳيا ساز، ڪورس جا ڪلاڪار الڳ هئا. گيت-سنگيت الڳ هو. سنڀالڻ جي پرفارمنس سان گڏ شوٽنگ شروع ٿي ويئي. ڪجهہ دير کان پوءِ گلشن اِستيج تي آيو. گلشن جي اينٽري ۽ سان ئي نرتيہ گيت سنگيت جي لئہ ڌُن بدلجي ويئي. سنڀالڻ بہ واهہ جو رنگ جمايو. گيت نيلم لڪيو هو، ڳايو هو رابيا، ساوڻ ۽ ڪورس. ڌُن تيار ڪئي هئي سروڻ ڪمار. ڪورس ۾ اُتسو وارا ڪلاڪار پڻ شامل هئا. رائوت نرتيہ گيت جو فلماڪن کندو رهيو. شوٽنگ پوري ٿيڻ تي اُتسو پورو ٿيڻ جو اعلان ڪيو ويو. درشڪ دلين ۾ يادگار شام جي ياد سموهي موڪلي لڳا.

ستيش آيوجڪن جا شڪرانا ادا ڪيا. پنهنجن ماڻهن سان گڏ مالوا رسورٽ موڪلي آيو. باقي يونٽ جا ماڻهو ڪمل سان گڏ مالوا رٽريٽ هليا ويا. راجيش بہ ستيش سان گڏ ويو. هوُ پنهنجي من جي ڳالهہ پنهنجي پيءُ ڪي چوڻ چاهي پيو. هوٽل پهچي سڀ

پنهنجي پنهنجي روم ۾ ترو تازا ٽيڪ لاءِ هليا ويا. ڪجهه دير بعد سڀ ريسٽورنٽ ۾ گڏ ٿيا. سندن ٽيبل رزرو هئي. سنجنا کي ميڪ اَپ لاهڻ ۾ ڪجهه وقت لڳو. سنجنا جي اچڻ کان پوءِ ڊرنڪ جو دؤر شروع ٿيو. ڊرنڪ هلندي شوٽنگ جي باري ۾ ئي گفتگو ٿيندي رهي.

راجيش کي پنهنجي ڳالهه چوڻ جو موقعو ئي نه مليو.

ٽيون پيگ شروع ڪيو ويو هو. هڪ لنبو ڊُڪ پري ستيش چيو، ”آءٌ سوچيان ٿو ته انگوُريءَ کي آءٌ پنهنجي اڳليءَ فلم ۾ سائين ڪيان.“

ٻڌي سنجنا ٻُريءَ طرح چرڪ پريو پر پاڻ سنياڻي ورتائين. چرڪ راجيش به پريو پر چپ رهيو. پنهنجي جذبات کي في‌الحال دل ۾ دٻائي رکيائين. انگوُري اڳلي ڏينهن به مانڊو ۾ هئي. ستيش معلوم ڪري ورتو هو. اِئين ته هوءَ ڏار جي رهڻ واري هئي. پروگرام ڏيڻ لاءِ مانڊو آئي هئي. ستيش انگوُريءَ سان ملي ڪيس فلم ۾ ڪمُ ڪرڻ جي آفر ڏيڻ جو سوچيو.

پيئڻ-کائڻ جو دؤر دير رات تائين هلندو رهيو. راجيش جنهن وقت پنهنجي روم ۾ پهتو ته رات جا 12 وڄڻ وارا هئا. هوُ ڪپڙا چينج ڪري بستري تي ليٽي پيو. هوُ سوچڻ لڳو پيءُ جي ذريعي انگوُريءَ تائين پهچندو. اُنهن ئي ويچارن ۾ غلطان ندرا جي آغوش ۾ هليو ويو. صبوح جو اُٺي راجيش مارننگ واڪ تي نه ويو. بستري تي ليٽيو ليٽيو سوچڻ لڳو من جي ڳالهه ڪيئن پيءُ سان ڪري. ڪيس چاڻ هئي ته سندس پيءُ آزاد خيال جو هو. سندس ۽ انگوُريءَ جي وچ۾ رُڪاوٽ نه بڻبو. بلڪ پنهين کي قريب آڻڻ ۾ مددگار بڻبو.

راجيش نٽي چاهيو ته انگوُري فلمن ۾ ڪم ڪري. هوُ چاهي

پيو تہ انگوُڑيءَ شاديءَ بعد پوريءَ طرح گھريلو عورت بڻجي رهي. اِنڪري راجيش چاهيو ٿي تہ ستيش انگوُڑيءَ کي فلم لاءِ سائين ڪري، اُن کان اڳ ئي هوءَ پنهنجي منشا سندس اڳيان ظاهر ڪري.

راجيش بستري تان اُٿي هيٺ لٿو، سڌو باٿ روم ۾ هليو ويو. پوريءَ طرح تيار ٿي ٻاهر نڪتو. وار سنواري نئپڪن سان هٿ صاف ڪري ٻاهر لان ۾ هليو ويو. ٻاهر فقط کالهہ واري چوڪري بيٺي هئي. راجيش کي ڏسي مسڪرائڻ لڳي. هوءَ ٽڪٽڪي لڳائي راجيش جي روم جو دروازو کُلڻ جو اِنتظار ڪري رهي هئي. جيئن ئي راجيش ٻاهر آيو چوڪريءَ جي اکين ۾ چمڪ اچي ويئي. هن اڳتي وڌي راجيش کي وش ڪيو. هاءِ. راجيش سُني موُڊ ۾ هو. چوڪريءَ کي گڊ مارننگ چئي ڪيڪاريائين. چوڪريءَ خوش ٿي چيس، ''ويري ويري گڊ مارننگ.'' راجيش چيس، ''چانهہ هلي؟'' ''بلڪل هلي.'' چوڪريءَ رضامندي ڏيکاري.

راجيش ويٽر کي سڏي بسلريءَ جي بوتل، نٽس ڪيڪ سلائيس ۽ چانهہ جو آرڊر ڏنو. ويٽر آرڊر وٺي هليو ويو. چوڪريءَ پنهنجي واقفيت ڏني، ''منهنجو نالو للي آهي، للي آهوُجا. مون فئشن ڊزائيننگ ۾ ڊپلوما ڪيو آهي. اسين ڪار ويسٽ ممبئيءَ ۾ رهندا آهيون، هتي آءٌ پريوار سان گڏ آئي آهيان.''

راجيش پنهنجو نالو ٻُڌايس ۽ چيائينس تہ ''سندس پتا فلم ميڪر آهي، هوُ پنهنجي يونٽ سان گڏ مانڊو شوٽنگ لاءِ آيل آهي. توهان جي اگر فلمن ۾ ڪم ڪرڻ جي خواهش هجي تہ هوُ ڪيس پنهنجي پتا سان ملائي سگهي ٿو.''

چوڪريءَ خوش ٿيندي چيو، ''سچي؟ اگر مونکي چانس ملي تہ آءٌ توهان جي شڪرگذار رهنديس. پوءِ تہ منهنجو مانڊو اچڻ

لکي ٿيندو ۽ توهان سان ملاقات بہ يادگار رهندي.''

ويٽر آرڊر سروَ ڪري ويو. پنهين کيڪ کائي پاڻي پيتو. پوءِ نٽس تي هٿ صاف ڪيائون. کيڪ کائي چانهہ پيتائون. ويٽر بل کڻي آيو. للي پرس کولڻ لڳي. راجيش بل سائين ڪري ويٽر کي ڏنو.

''اجهو ٽي اچان''، چئي للي پنهنجي روم ۾ ويئي. ڪجهہ ئي دير ۾ تيار ٿي واپس آئي.

راجيش ڪيس بائيڪ تي ويهاري مالوا رسورٽ وٹي ويو. سڄي وات للي ڳالهائيندي رهي. راجيش خاموشيءَ سان ٻڌندو ۽ موٽرسائيڪل هلائيندو رهيو. هوٽل پهچي راجيش للِيءَ سميت ستيش جي روم ۾ ويو. ستيش شوٽنگ جي باري ۾ سوچي رهيو هو. راجيش پيري پئي مليس. للِيءَ نمستي ڪئي. ستيش پنهين کي ويهڻ لاءِ چيو. ڪرسيءَ تي ويهي راجيش ستيش کي چيو- ''ڊئڊي مون توهان کي ڊسترب تہ نہ ڪيو؟''

''بلڪل نہ.'' ستيش چيس.

راجيش ستيش کي للِيءَ جي واقفيت ڏني ۽ چيائينس تہ ''للي فلمن ۾ ڪم ڪرڻ لاءِ خواهشمند آهي.''

ستيش هڪ نظر للِيءَ تي وڌي. پوءِ راجيش کي چيائين، ''للِيءَ جو پتو ۽ ڪانٽئڪ نمبر نوٽ ڪري ڪيس ڏئي. ضرورت پوڻ تي ڪيس ڪال ڪندو.''

للِيءَ چيو، ''سر توهان جي مهرباني.''

ستيش مسڪرائي ڊانهنس ڏنو. پوءِ راجيش کي چيائين. ''للِيءَ لاءِ ڪجهہ گهرائي.''

راجيش چيس ''ٻئي هوٽل مان چانهہ پي آيا آهيون.'' ڪجهہ رُڪي راجيش ستيش کي چيو- ''ڊئڊي آڳ اڪيلي ۾ ڪجهہ عرض

ڪرڻ ٿو چاهيان.''

للي‌ءَ چيو ''آءٌ باهر اِنتظار ٿي ڪريان.''هوءَ باهر نڪري هلي ويئي.

ستيش پڇيس، ''للي‌ءَ جي باري ۾ ڪجهه چوڻ ٿو چاهين؟''

''نه ڏئڊ، آءٌ انگوُري‌ءَ جي باري ۾ چوڻ ٿو چاهيان.''

ستيش عجب مان پُڇيس، ''چا ٿو ڳالهائڻ چاهين؟''

''توهان انگوُري‌ءَ کي فلم لاءِ سائين نه ڪريو. آءٌ ساڻس شادي ڪرڻ ٿو چاهيان.''

ستيش چرڪ پريو. ڪجهه دير راجيش کي حيراني‌ءَ سان ڏسندو رهيو پوءِ پڇيائينس، ''شادي‌ءَ سان سندس ڪيريئر جو ڪهڙو واسطو؟''

''آهي ڏئڊ، اسان جي گهر جون زائفون فلمن ۾ ڪم ڪن، سنو نه لڳندو.''

''تنهنجا دقيانوُسي ويچار ڪڏهن کان ٿي ويا؟ ''

''ڏئڊي، اِهي دقيانوُسي ويچار نه آهن، ممي‌ءَ به نه شادي‌ءَ کانپوءِ فلمن ۾ ڪم ڪرڻ ڇڏي ڏنو هو.''

''هن پنهنجي مرضي‌ءَ سان ڪم ڪرڻ ڇڏيو هو. مون منع نه ڪئي هئي مانس، بلڪ آءٌ نه چاهيان پيو نه هوءَ فلمن ۾ ڪم ڪري.''

راجيش خاموش رهيو.

''ڪڏهن ٿو ڪرين شادي؟''

''خبر ناهي، اڄ ساڻس ڳالهائيندس.''

''تعجب آهي، چوڪري‌ءَ سان اڄا ڳالهايو ئي نه اٿئي، چوڪري شادي‌ءَ لاءِ تيار ٿئي به ٿي يا نه، اڳ ئي اُن ٿي بندشون لڳائڻ ٿو چاهين؟ ڄاڻ به اٿئي ٿون آهين چا؟ ڪجهه ڏينهن اڳ ڪجهه

پٽيوالي جي نوڪريءَ لاءِ لکين اُميدوارن جي لائين لڳي هئي. اُن ۾ ڪيترا ايم. بي. اي. ۽ اِنجنيئر به هئا. انگوُري چا آهي، خبر اٿئي، هيرو آ هيرو. تراشڻ ڪانپوءِ سندس چمڪ ڪروڙين رپيا ٿي ويندي.''

راجيش جو ڪنڌ جهڪي ويو. ستيش چيس. ''آءٌ توکي ٻن ڏينهن جو وقت ٿو ڏيان٭، اگر انگوُري تنهنجي شرطن تي توسان شاديءَ لاءِ تيار ٿي وڃي تہ آءٌ ڪيس سائين نہ ڪندس. هلان ٿو.'' چئي راجيش ٻاهر نڪري ويو.

للِيءَ کي ساڻ وٺي هوٽل روپمتيءَ ڏانهن روانو ٿيو. سندس چهرو لٽڪيل هو. للِي سندس حالت ڏسي چپ رهي، ڪجهہ چيائين نہ.

هوٽل پهچي بائڪ پارڪنگ ۾ ٻيهاريائين. للِي موڪلائي پنهنجي روم ۾ هلي ويئي. راجيش روم ۾ وڃي بستري داخل ٿيو. راجيش جي من ۾ سوچ جو طوفان اُٿي رهيو هو. سندس ڪن ۾ ستيش جا لفظ گوُنجي رهيا هئا. انگوُري هيرو آ هيرو. تراشڻ ڪانپوءِ سندس قيمت ڪروڙن جي ٿي ويندي. مون جهڙا نوجوان ڊگري ڪٽي چپراسيءَ جي نوڪريءَ لاءِ لائين ۾ لڳا پيا آهن. راجيش سوچڻ لڳو- چا آءٌ واقعي ئي چپراسي ٿيڻ جي لائق آهيان؟ منهنجي سچائپ فلمڪار ستيش جي پُٽ جي روپ ۾ آهي؟ منهنجي پنهنجي ڪائي سُچائپ ناهي؟ آخر منهنجي حيثيت آهي ڇا؟ سوچي-سوچي راجيش جي دماغ جون نسون ڏُکڻ لڳيون. پنهنجو ڏيان ان سوچ تان هٽائڻ لاءِ اُٿي ٽي. وي. آن ڪيائين. ڪنن ۾ مڪيش جو آواز گونجڻ لڳس. 'تيري دنيان ۾ دل لڳتا نهين واپس بُلا لي، مئن سجدي ۾ گرا هون، ائي مالڪ اُٺا لي.'

راجيش کي اِهو نراشاوادي گيت پسند نہ آيو. هوُ چئنل بدلڻ وارو هو تہ گانو پورو ٿي ويو. ٻيو گانو شروع ٿيو. 'مئن زندگي ڪا

سات نياتا چلا گيا، هر فکر کو دونهين ۾ اُڙاتا چلا گيا...' راجيش کي اِهو گانو پسند آيو. متي کي لوڏي سوچ جو گُبار هٽائي پري ڪيائين. گانو پورو ٽيڻ ٽي، ٽي. وي. آف ڪري روم مان نڪري لنچ لاءِ ريسٽورنٽ ۾ هليو ويو.

ريسٽورنٽ ۾ راجيش جي ملاقات للِيءَ سان ٿي. هن کيس ٻُڌايو تہ هوءَ اڳلي ڏينهن پريوار سان گڏ واپس وڃي رهي آهي. هن منٽ کيس تہ اڄ جي شام هوءَ ساڻس گڏ گذاري. ڏنر ۽ رات جو اُن سان گڏ ڪري. راجيش سندس وينتي قبول ڪئي. ٻنهين لنچ گڏجي ڪئي. للِيءَ کان موڪلائي هوٗ پنهنجي روم ۾ آيو.

راجيش ستيش کي فون ڪري چيو تہ ''هوٗ پلي انگوُريءَ کي سائين ڪري. هاڻي سندس انگوُريءَ ۾ ڪائي دلچسپي نہ رهي هئي. ''

ستيش ٽوڪيس- ''چا ڳالهہ آهي؟ انگوُر کٹا نکتا چا؟''

''ڏئڊي، انگوُر چکيا ئي نہ تہ ڪيئن چوان تہ کٹا هٹا يا منا. منهنجو في الحال شادي ڪرڻ جو ڪوئي اِرادو نہ آهي. پهريائين آءٌ پنهنجو ڪيريئر ناهڻ ٿو چاهيان ۽ ها ڏئڊي، آءٌ اڄ ڏنر تي نہ اچي سگهندس.''

''ناراض آهين؟''

''نہ ڏئڊي، اڄ آءٌ للِيءَ سان گڏ ڏنر ڪائيندس. ''

''اوهہ! تہ للِيءَ سان ملي ڪيريئر ناهڻ ٿو چاهين؟''

'''ڏئڊي للِي منهنجي دوست آهي. سياڻي هوءَ واپس وڃي رهي آهي. اُن سان شام گڏ گذارڻ ۽ رات جو ڏنر گڏجي ڪرڻ جو ڪميٽمينٽ آهي.

''ماءِ سن، وش يوٗ گڈ ڪمپني اٽنڈ جوائفل ايوَننگ.''

''ٿئنڪس ڏئڊ.'' راجيش موبائيل جو سئچ آف ڪيو. ٿورو آرام

کرڻ لاءِ هوءَ بستري تي هليو ويو. ستيش انگوُريءَ کي سڏائي فلم ۾ ڪم ڪرڻ جو آفر ڏنو. انگوُريءَ آفر خوشيءَ سان قبول ڪيو.

ستيش چيس، ''مون سان گڏ ممبئيءَ هلڻو پوندوءِ، ڪيستائين هلي سگھندينءَ؟''

''جڏھن ٿوھان چوندا.'' انگوُريءَ فورن جواب ڏنس.

ستيش سوچڻ لڳو- موجودھ پروجيڪٽ پورا ڪرڻ ۾ لڳ ڀڳ ٽي مھنا لڳي ويندا، تيستائين انگوُريءَ جي ٽريننگ پوري ٿي ويندي. ان حالت ۾ اڳلو پروجيڪٽ جلد شروع ٿي سگھندو. اُٽي ھڪ ڏينھن جو ڪم باقي ھو. اُن کان پوءِ پيڪ اَپ. ھڪ ھفتو ھوءَ اِندور پريوار سان گڏ گذارڻ پيو چاھي.

جيب مان ھزار جا 10 نوٽ ڪڍي انگوُريءَ کي ڏيندي چيائين- ''ھيءُ رکھ، وڃي تياري ڪر. منھنجو فون ايندءِ، پوءِ اِندور اچجانءِ تہ گڏجي ممبئيءَ ھلنداسين. منھنجي اسسٽنٽ ڪمل وٽ وڃي اڪريمينٽ سائين ڪر. ھوُئي ٽوڪي جتي چاھيندينءَ، اُٽي ڇڏيندو. اڄ کان ونڊي تنھنجو نالو روپا آھي. پسند اٽئي؟''

''تمام سٺو آھي.'' ستيش فون ڪري ڪمل کي گھرايو. چيائينس، ''مس روپا اسان جي اڳليءَ فلم جي ھيروئن آھي. اڪريمينٽ تيار ڪري سائين ڪرائينس. سندس اڊريس ۽ ڪانٽيڪٽ نمبر پڻ نوٽ ڪر. پوءِ ڪجھ ڪارائي پيئاري جتي چوئي اُٽي پھچائيس.''

''يس سر''، چئي ڪمل روپا سان گڏ ٻاھر نڪري ويو.

شام جو للي راجيش وٽ آئي. راجيش ڪيس بابيڪ وٽ وڃي ويو، پُڇيائينس، ''ڪيڏانھن ھلون؟''

للِيءَ چيس- ''جتي پيڙپاڙ نہ ھجي، شانت-ايڪانت جڳھ ھجي.''

ڪجھہ ويچار ڪري راجيش چيس- ”ويھہ نيل ڪنٺ تا ھلون.“ راجيش بائيڪ اِستارٽ ڪئي، للي پنئين سيٽ تي ويني. راجيش نيل ڪنٺ جو رُخ ڪيو.

نيل ڪنٺ مندر ۽ نيل ڪنٺ محل قدرتي سونھن جي وچ۾ دلڪش جڳھہ آھي. ھيءُ اِستان اونچن پھاڙن جي وچ۾ گھريءَ گھاٽيءَ (وادي‌ءَ) جي ڪُنڊ تي نھيل آھي. برسات جي جي مؤسم ۾ قدرتي سونھن من کي موھي ڇڏيندي آھي. چوڌاري ساوڪ، اونچا درخت، آبشار، ھيٺ ترائيءَ ۾ سرسبز کيتن، ٽلاون جي وچ۾ ڇڏي آبادي، پري ھڻڪ سبب شام جي وقت گھٽ ماڻھو ايندا آھن. ايڪانت ۽ شانتي-سڪوُن بخش ھوندي آھي.

راجيش محل وٽ اچي موٽرسائيڪل روڪي. محل ڪنڌھر تي چڪو ھو، پر قدرت جي سونھن نت نئين ھئي. ٻئي بائيڪ تان لھي محل جي اندر اَھڙي جڳھہ تي اچي وينا جتان سرسبز وادي دلڪش لڳي رھي ھئي. ڪجھہ دير دلڪش منظر کي نھاري ٻئي اُن جڳھہ تي آيا جتي ھڪ جھروڪي جي ٻنھين پاسي ويھڻ جي بٽنچ نُما جڳھہ نھيل ھئي. للي‌ءَ راجيش کي اُتي ويھڻ لاءِ چيو. راجيش جي ويھڻ کانپوءِ پاڻ سندس گود ۾ متو رکي اڌ ليٽي‌ءَ جيان ليٽي پيئي. اکيون ٻوُٽي ڇڏيائين. راجيش جو ھٿ پنھنجي ھٿ ۾ جھليائين. راجيش نروڪار ياو سان للي‌ءَ جي چھري کي تکيندو رھيو. للي ڪنھن ٻئي جھان ۾ پھچي ويئي ھئي. سندس دل ڏڙڪي رھي ھئي، ساھہ ڪچي رھيو ھوس، پر ھوءَ ڪٽي آھي، اُن کان بي‌خبر ھئي.

للي بيحد معصوم لڳي رھي ھئي. راجيش للي‌ءَ جي وارن ۾ آڱريون ڦيري سندس وارن کي سھلائي رھيو ھو. شام موڪلائي رھي ھئي، روشني گھٽبي پئي ويئي. راجيش للي‌ءَ جي وارن

جي چڱ کي ڇڪي ڏيري سان پُڇيو-''هلون؟''

للي ءَ کوئي جواب نہ ڏنو. راجيش سندس کاڏي پکڙي لوڏي تہ للي ڇرڪ پري اُٿي ويهي رهي. راجيش پُڇيس-''هلون؟''

''ايترو جلدي؟ اڄا هاڻي تہ آيا آهيون.'' للي ءَ معصوميت سان چيس.

راجيش جهروڪي جي ٻاهر اِشارو ڪري چيس- ''هوڏانهن ڏس، سڄ لهي چڪو آهي، سنجها جي ويلا آهي.''

للي ءَ ڏنو، گهاٽي ءَ ۾ اندرو چانئڻ لڳو هو. للي اُٿي ڪڙي تي. ٻئي ٻاهر بائيڪ وٽ آيا. ٻئي بائيڪ تي ويهي هوٽل طرف روانا ٿيا. هوٽل پهچي ٻئي پنهنجي پنهنجي ڪمري ۾ ويا. راجيش ڪمري جي ٽيوب لائيٽ ٻاري پلنگ تي ٽيڪ لڳائي ويهي رهيو. راجيش سوچڻ لڳو- اڄ للي ءَ سان گڏ ڏينهن سُنو ڪٽيو. سياڻي هوءَ هلي ويندي. پوءِ؟ پوءِ ڇا؟ سڄي عمر ڪنهن جي سهاري جي ضرورت پوندي؟ پنهنجي بوتي تي نٽو رهي سگهجي؟ اِئين پنهنجي حيثيت نهندي؟ راجيش سِر کي جهٽڪو ڏيئي چيو-نہ.

راجيش اُٿي ٻاهر لان ۾ هڪ جڳهہ تي وڃي ويهي رهيو. ڪجهہ دير بعد للي اُتي آئي. هڪ ڪُرسي گهليندي آئي. راجيش جي پرسان اڇي ويهي رهي. راجيش جو هٿ پنهنجي هٿ ۾ جهلي چوڻ لڳي- ''راجيش آءٌ سياڻي هلي ويندس، وري ڪڏهن ملڻ ٿيندو؟''

راجيش محڪم اِرادي سان چيس- ''للي آءٌ توکي پنهنجو دوست ٿو سمجهان، تون بہ مونکي پنهنجو دوست سمجهہ، ان کان وڌيڪ جي اُميد نہ رکجانءِ.''

للي کاتر نگاهن سان راجيش ڏانهن ڏسڻ لڳي. ڪجهہ چيائين نہ. راجيش جو هٿ اڃا بہ للي ءَ جي هٿ ۾ هو. راجيش هٿ ڇڏائڻ

جي کوشش نہ ڪئي. للِيءَ جُھڪي راجيش جو ھٿ چُميو. گرم جل جون ٻہ بوُندون راجيش جي ھٿ تي اچي ڪريون. راجيش چرڪ پريو. ٻنھين ھٿن ۾ للِيءَ جو چھرو جھلي مٿي ڪٽي چيائينس-''روئي رھي آھين پگلي؟''

''دوست جي وڇوڙي جو ٻہ تہ دُکہ ٿيندو آھي نہ؟''

''ڪامنا ٿو ڪريان جلد توکي من جو ميت ملي، جيڪو توکي ھردم خوش رکي. تازي ٽڙيل رابيل جيان ٻھڪندي رھين.''

للِيءَ پنھنجو چھرو راجيش جي سيني ۾ لڪائي ڇڏيو. راجيش سندس وارن تي ھٿ ڦيرينديِ چيو- ''ڊنر ريسٽورنٽ ۾ ھلي ڪائون يا ھتي گُھرايان؟''

للِيءَ چيو- ''مونکي بُکہ نہ آھي.''

''ڪمال آھي، مونکي ڊنر تي انوائيٽ ڪري چئين ٿي بُکہ نہ آھي؟ تون نہ کائيندينءَ تہ آءٌ ٻہ بُکيو رھجي ويندس. مونکي تہ بُکہ لڳي آھي.''

للِيءَ چيس- ''ھڪ شرط تي کائيندس، اڄ بل آءٌ ڏيندیس.''

''سو تہ توکي ئي پرڻو پوندو، تون ميزبان آھين آءٌ مھمان.''

راجيش جيب مان پرس ڪڍي للِيءَ کي ھٿ ۾ ڏيندي چيو. ''سياڻي تون ھلي ويندين، ھيءٌ منھنجي طرفان گفٽ اٽئي.''

للِي راجيش جو چھرو تکڻ لڳي. راجيش چيس- ''ڏسين ڇا تي؟ جلدي ويٽر کي سڏي آرڊر ڏيس، ڊاڍي بُک لڳي آھي.''

للِيءَ ويٽر کي سڏي آرڊر ڏنو. ويٽر وچ۾ ٽيبل لڳائي ويو. ٻنھين اُٽي ويھي ڊنر کاڌو. ڊنر کان فارغ ٿي، للِيءَ راجيش کي چيو، ''ھل تہ جھاز محل ھلون، اُٽي ھلي ڪپور تلاو جي باغيچي ۾ ھلي تا ويھون.''

''ھن وقت اُٽي ڪير وڃڻ ڏيندو؟''

''اُتي انڪل شوٽنگ ڪري رهيا آهن، اسان کي ڪير روڪيندو؟''

''هڪ ڳالهه ٻڌاءِ، تون مون سان گڏ ويهين ٿي، گهمين ڦرين ٿي، تنهنجا پيءُ-ماءُ توکي روڪن-ٽوڪن نٿا؟''

''نٿا روڪن، خبر اٿئي ڇو؟''

''ڇو نٿا روڪن؟''

''هوُ سوچين ٿا آڱ مرغو ڦاسائي رهي آهيان.'' ايترو چئي للي ٽهڪ ڏيئي کلڻ لڳي. راجيش به مسڪرائڻ لڳو.

پوُرڻماسيءَ جي رات هئي. جهاز محل ۽ ڪپور تلوَ چاندنيءَ ۾ وهنجي ڀهڪي رهيا هئا. ڪپور تلوَ ۾ چند پنهنجو چهرو ڏسي بانورو ٿي رهيو هو. ايتري ۾ هڪ سُرمائي بدليءَ چندرما جو مُکڙو چُمي پنهنجي ڇاتيءَ ۾ لڪائي ڇڏيو. چندرما ڦٽڪي ڦٽڪي پاڻ کي بدليءَ جي بندن مان آزاد ڪيو. شونگ پوري ٿي چڪي هئي. يونٽ جا سڀ ڪلاڪار ۽ ٽيڪنيشين وڃي چڪا هئا. سنجنا اڃا اُتي بئنچ تي ويٺي هئي. هوءَ سوچي رهي هئي، اڳليءَ فلم ۾ ستيش انگوُريءَ کي سائين ڪري اِشارو ڪيو آهي ته هاڻي ڪيس فلمن مان سنياس وٺڻ گهرجي. فلاپ ٿي هٽڻ بجاءِ چوٽيءَ تي رهندي هٽي وڃي. هوءَ سوچي رهي هئي، شادي ڪري سيٽل ٿي وڃڻ گهرجي. شادي؟ مگر ڪنهن سان؟ وڪيل؟ دير رات تائين قانون جي ڪتابن ۾ مٿو کپائيندو رهندو. ڪنهن اپراڌيءَ کي سزا ڏيارينڊو نه دشمني خريد ڪندو. اگر اپراڌي کي بچايائين نه خود اپراڌي بڻجي ويندو. نه بابا نه، وڪيل نه هلندو. ڊاڪٽر؟ چوويهن ڪلاڪن جي ڊيوٽي. بستري ۾ لڪو وينو هوندو، ڪنهن مريض جي فون ايندس اُتي پهچندو. ڊاڪٽر به نه. نيتا؟ پروسي جي قابل ئي نه. فلم لائين جو ته بلڪل نه. ڪوئي ڏنڊوڙي يا

اُديوگپتي؟ 40-38 سالن جو ڪير ڪنوارو وينو هوندو؟ يا تہ رنڊ هوندو يا طلاق شدهہ. سيڪنڊ هئنڈ ڪيئن هلندو؟ اوهہ ماءِ گاڈ آءٌ چا سوچي رهي آهيان؟ پر حقيقت تہ حقيقت آهي. مون کي 5-7 سال اڳ شادي ڪرڻ ڪپندي هئي. هاڻي چا ڪريان؟ سڃاتا ۽ سُنيتا ديديءَ جي شرڻ ۾ ٿي وڃان. اُهي ئي ڪوئي رستو ٻُڌائيندیون. ستيش سان گڏ اِندور وڃڻ جو طيءِ ڪري اُٿي ڪڙي ٿي.

راجيش ۽ للي اچا بہ اُٿي جمپا وينا هئا. گارڊ اچي عرض ڪين تہ گيٽ بند ڪرڻو آهي. ٻئي اُٿي ڪڙا ٿيا. صبوح جو راجيش دير سان اُٿيو. رات جو دير سان سُمهيو هو. هوٌ سڌو باٿ روم ۾ ويو. پوريءَ طرح تيار ٿي ٻاهر نڪتو. هوٌ وار سنواري رهيو هو، تڏهن سندس موبائيل جو رِنگہ ٽون وڄو. فون ستيش ڪيو هو. فون آن ڪري چيائين- ''يس پاپا؟''

''چا اَڄئي پروگرام؟''

''اَڄ ئي بائيڪ تي اِندور لاءِ نڪران ٿو.''

''هڪ ڏينهن ترس سياڻي گڏجي نڪرنداسين.''

''پاپا، توهان اِئين بہ ڪار ۾ نڪرندا، آءٌ تہ بائيڪ تي نڪرندس.''

''چڱو لگيج ڇڏي وڃ. ڪمفرٽيبل ٿي وڃي سگهندين.''

''لگيج ڪوئي خاص نہ آهي، هڪ ڪِٽ آهي پُنيان لٽڪائي نڪري ويندس.''

''پئسا ڪپني؟''

''نو ٿئنڪس.''

راجيش سامان سميٽڻ شروع ڪيو. لگيج پئڪ ڪري هوٌ ٻاهر نڪري آيو. ڪجهہ فاصلي تي للي بيني هئي. قريب وڃي راجيش

پُڇيس- ''اڄا نڪتا نہ آهيو توهان؟''

''بس ٿوريءَ دير ۾ نڪرنداسين.''

''تنهنجي ماتا-پتا کي افسوس نہ ٿيو هوندو؟''

''کهڙيءَ ڳالهہ جو؟''

''ان جو تہ مرغو حلال نہ ٿيو.''

للِيءَ مسڪرائي نظرون جهڪائي ڇڏيون. راجيش پُڇيس- ''چانهہ هلندي؟''

للِيءَ چيس- ''هلندي ليڪن نيرن جي مڃان.''

هل ريسٽورنٽ ۾ ٿا هلون. ٻئي ريسٽورن ۾ وڃي وينا. نيرن ۽ چانهہ مان فارغ ٿي ٻاهر نڪتا. راجيش رسپيشن تي وڃي بل تيار ڪرڻ لاءِ چيو. کافي رقم ائڊوانس جمع ڪري رکي هئائين. حساب ٿيڻ کان پوءِ رسيد سان گڏ سادي پنج سؤ رفنڊ مليس. 50 رپيا ويٽر کي ڏيئي 500 رپيا جيب حوالي ڪيائين. اُتان روم ۾ وڃي للِيءَ وارن جي وڃڻ جو اِنتظار ڪرڻ لڳو. ٿوريءَ دير کانپوءِ للِي موڪلائڻ آيس. راجيش چيس- ''آءٌ بہ نڪرڻ لاءِ تيار وينو آهيان''

للِيءَ وارن جي ڊرائيور کار اِسٽارٽ ڪئي. راجيش بائيڪ تي. ڪجهہ فاصلي تائين رستو ٻنهين جو ساڳيو هو. اڳتي هلي ڪري للِيءَ وارن جو رستو گجريءَ طرف ٿي مُڙيو، راجيش جو مانپور طرف. ڪامن رستي تائين للِي راجيش سان گڏ بائيڪ تي وينو. اڳتي هلي کار گجريءَ جي رستي تي مُڙي-راجيش بائيڪ روڪي.

للِيءَ چيس، ''تون بہ هن روڊ تان هل نہ، گجريءَ کان اِندور طرف مُڙجانءِ.'' راجيش بائيڪ اِسٽارٽ ڪري کار جي اڳيان آندي. ڊرائيور کار اِسٽارٽ ڪئي ۽ بائيڪ جي پُٺيان هلڻ لڳو. گجريءَ ۾ للِي بايئڪ تان هيٺ لهي راجيش کان پُڇيو،

''ممبئيءَ کڏهن ايندين؟''

راجيس چيس- ''في الحال کوئي پروگرام نہ آهي.''

''اِندور هلڻ جي بہ ته صلاح نٿو کرين؟''

''کوڙيءَ صلاح مان کهڙو فائدو؟''

للي وڃي کار ۾ ويٺي. کار هاءِ وي تي ڏکڻ طرف وڌي. راجيش بائيڪ کي آپوزٽ ڊئريڪشن ۾ ڊوڙايو.

گهر پهچي راجيش سڌو سُنيتا وٽ ويو. وڃي پيري پيس. سُنيتا بانهن ۾ پري مٿو چُميس. ستيش لاءِ پُڇيائينس. راجيش ٻُڌايس ته هوءَ اڳلي ڏينهن ايندا. اُتان ٽي هوءَ سُجاتا وٽ ويو. سنيتا راجيش جي يشوڌا ماتا هئي، ته سُجاتا ديوکي ماتا. سُجاتا گلي لڳائي ڊير سارو پيار کيس. اُتان ٽي راجيش پنهنجي روم ۾ ويو. باٿ روم ۾ وڃي ڪپڑا بدلايائين. هوءَ خود کي فريش محسوس کرڻ لڳو. راجيش اُهو ڏينهن گهر ۾ آرام ۾ گذاريو.

ٻئي ڏينهن ٽي ستيش گهر پهتو ته سنجنا کار مان لهي سڌو سُجاتا وٽ وڃي سُجاتا سان لپٽي ويئي. ستيش سُنيتا وٽ هليو ويو. سنجنا سُجاتا سان ڳالهيون کندي رهي. چانهہ جي چُسڪي وٺي سنجنا سُجاتا کي چيو. ''آءٌ فلم انڊسٽريءَ کي الوداع ڪري گهر وسائڻ ٽي چاهيان.''

سُجاتا چيس، ''اِها ته خوشيءَ جي ڳالهہ آهي.''

سنجنا پنهنجي پريشاني ٻُڌايس.

سُجاتا کلي ڪري چيس، ''کهڙي زماني جي ٽي ڳالهہ ڪرين؟ اڄ ڪلهہ جا ڇوڪرا ڪيريئر ناهڻ جي چڪر ۾ وڏي عمر تائين شادي نٿا ڪن.''

''ديدي آءٌ ڪيئن اُنهن تائين پهچان؟''

''سنجو مايانگري اُڏاهن جي نگري آهي. تون بہ ڪنهن نموني

اِها خبر اُڏاءِ تہ تون شادي ڪرڻ ٿي چاهين. اُميدوارن جي لائين لڳي ويندءِ. اُنهن مان ڪنهن کي پسند ڪري پلئہ انڪجاڻءِ.''

''ديدي، يوُ آر گريٽ، منٽن ۾ منهنجي پرابلم آسان ڪري ڇڏيئہ. پر ديدي، آءٌ اناڙي آهيان. آءٌ مردن جي فطرت کان اَڻواقف آهيان. توهان ۽ سُنيتا ديدي منهنجي لاءِ ور چونڊجو.''

رات جو سنجنا سُجاتا سان گڏ سندس روم ۾ رُڪي. ستيش سُنيتا سان گڏ. سنجنا ٻئي ڏينهن تي وڃڻ ٿي چاهيو مگر سُجاتا وڃڻ نہ ڏنس.

راجيش سيريسلي پنهنجي ڪيريئر جي بابت سوچڻ لڳو. هوُ ڪجهہ بہ پنهنجي بوُتي تي ڪرڻ پيو چاهي، بنا پيءٌ کان ڪائي مدد ونڻ جي. هوُ پنهنجي ڪمري ۾ سوچ ۾ غلطان وينو هو. سُنيتا اُتي آئي. متي تي هٿ ڦيري پُڇيائينس- ''چا ٿو وينو سوچين؟''

''اَمڙ، آءٌ پنهنجي ڪيريئر جي باري ۾ سوچي رهيو آهيان.''

''ان ۾ سوچڻ جي ڪهڙي ڳالهہ آهي؟ توکي سڀ سهوليتون ميسر آهن، جيڪي ڪرڻ چاهين ڪري سگهين ٿو.''

''ماتا، آءٌ نوڪري ڪرڻ نٿو چاهيان، ڏنڊي جو مونکي ڏاڻءُ ڪونهي.''

''تہ پوءِ تون پيءٌ سان جُڙي ويچ. پريشان ٿيڻ جي ڪهڙي ضرورت آهي؟''

''ممي، آءٌ پاپا کان ڪائي مدد ونڻ نٿو چاهيان. آءٌ پنهنجي بل بوتي تي ڪجهہ ڪرڻ ٿو چاهيان. ڪجهہ بڻجڻ ٿو چاهيان.''

''ڪهڙي ڳالهہ آهي؟ هنن سان ڪائي ڇئہ آڪ ٿي اٿئي؟''

''نہ مام، آءٌ پنهنجي سُڃاڻپ خود بڻائڻ ٿو چاهيان.''

''ان لاءِ بہ تو لاءِ تنهنجي پيءٌ جو پيشو ئي ڪارگر ثابت ٿيندو. ان لاءِ ڪوشش ڪر، محنت ڪر، طوفيق حاصل ڪر، اڳتي وڌ.''

''اوهہ مام، يوُ آر گريٽ، تو مونکي راهہ ڏيکاري. آءٌ اُن راهہ تي ئي اڳتي وڌندس.''

ہہ ڏينهن اِندور رُکي سنجنا ممبئيءَ رواني ٿي ويئي. رات جو ستيش جو سُجاتا سان ايڪانت ۾ ملڻ ٿيو. سُجاتا ستيش کان پُڇيو. ''راجيش جي باري ۾ ڇا سوچيو اٿوَ؟''

''ستيش پُڇيس- ڇا بابت؟''

''سندس آئيندهہ بابت، سندس مڱڻي شاديءَ بابت؟''

''راجيش هاڻي کوئي ڪير پيئاڪ ٻار ڪونهي جو اُن جي باري ۾ سوچيون، ڪيس آڳر پڪڙي هلايون. هوُ تعليم يافت آهي، نوجوان آهي، پنهنجو آئيندهہ ہہ خود ئي ناهيندو. ها شادي ڪرڻ چاهيائين ٿي، هڪ آديواسي ڇوڪريءَ سان، اُن کي باندي بڻائي گهر ۾ قيد ڪري رکڻ ٿي چاهيائين. مون کيس ٽوڪيو. شايد کيس بُرو لڳو. هوٽل پهچي فون ڪري چيائين، في الحال سندس شادي ڪرڻ جو اِرادو ناهي. پهريائين هوُ پنهنجو ڪيريئر ناهڻ ٿو چاهي- تون راجيش جي چنتا ڇڏ، پنهنجي باري ۾ سوچ.''

''پنهنجي باري ۾ ته نہ، توهان جي باري ۾ سوچيان ٿي.'' سُجاتا هٿ وڌائي لائيٽ آف ڪئي، بستري تي سُري ستيش سان لپٽي ويئي.

راجيش ستيش جي نجي لائبرري ۾ ويو. الماڑيءَ مان اِسڪرپٽ، رائيٽنگہ، ايڊيٽنگہ ۽ فلم ڊئريڪشن سان واسطو رکندڙ ڪتاب چونڊي الڳ ڪيائين. اُنهن مان ہہ ڪهاڻي ۽ اِسڪرپٽ رائيٽنگہ جو ڪتاب الڳ ڪيائين. هوُ ڪنيئرتا سان ڪتاب پڙهڻ لڳو ۽ نوٽس ہہ ونندو رهيو. اِئين ہہ هاڻي اِهي ڪتاب ستيش جي ڪم جا نہ هئا. راجيش هڪ هڪ ڪري سڀ ڪتاب پڙهڻ لڳو. اُنهن کي سمجهڻ لڳو، ڪم جون ڳالهيون نوٽ ڪندو ويو.

ستيش هڪ هفتو اِندور رُڪي، روُپا کي گهرائي، اُن سان گڏ ممبئيءَ روانو ٿي ويو. ڪيس ائڪٽنگ اِسڪول ۾ پرتي ڪرايائين. سندس للجنگ، بورڊنگ جو اِنتظام پڻ اُتي ئي ڪيائين.

راجيش پنهنجي تياريءَ ۾ لڳي ويو، ڪتابن کان سواءِ ڪجهه پُراڻين فلمن جون سي. ڊي. هلائي اُنهن مان به ڄاڻ حاصل ڪرڻ لڳو. خاص طور سان ڊئريڪشن جون باريڪيون سکڻ لڳو. هوُ پوريءَ تياريءَ سان فلم ميڪنگ ۾ لهڻ پيو چاهي.

سنجنا کي سُجاتا جي ترڪيب ڪم اچي ويئي. ڪيس ٻٽو فائدو ٿيو. هڪ ته سندس فلمن مان سنياس جي باري ۾ ڄاڻي ڪيترا پروڊيوسر، ڊئريڪٽر اُن وٽ آفر ڪڍي پهچڻ لڳا، جن کي هن آسري ۾ رکيو. ٻيو ڪيس شاديءَ جا پرستاوَ اچڻ لڳا. اُنهن مان سنجنا پاڻ کان 5 سال ننڍي نوجوان اُديوگپتيءَ کي چونڊيو. ڪيريئر جي ٻُلنديءَ تي شادي ڪري فلم اِنڊسٽريءَ کي الوداع ڪري ويئي.

راجيش هڪ مهنو تياريءَ ۾ لڳايو. اُن کانپوءِ هن فيلڊ ۾ لهڻ جو فيصلو ڪيو. هوُ سوچڻ لڳو ته هوُ ستيش وانگر وڏي بجيٽ جي فلم نه ٺاهيندو. وسيلن هٽ ڪرڻ جي هن جي پنهنجي لمٽ هئي. هوُ نه پيءُ کان ڪائي مدد ونڻ پيو چاهي نه سندس نالو اِستعمال ڪرڻ پيو چاهي. اَڻڄاڻيءَ حالت ۾ ڪير سندس پيروسو ڪندو ۽ فلم لاءِ ڏن لڳائيندو. راجيش طيءِ ڪيو ته هوُ بلڪل گهٽ بجيٽ واري فلم ٺاهيندو. پنهنجو محنتاڻو به پوءِ ونندو. سنگيت ڪمارس جي ٽيم کان ونندو. اُنهن کي به محنتاڻو پوءِ ڏيندو. باقي خرچ لاءِ رقم پروڊيوسر کان ونندو. ڪاسٽ به نئين هوندي، اُنهن جو محنتاڻو به محدود هوندو. راجيش جي تلاش انگوُڙيءَ کان به وڌيڪ خوبصورت ۽ نشيلي نيڻ نقش واري

چوڪريءَ جي هئي. جنهن کي هوءَ هيروئن بڻائڻ پيو چاهي. هيروئن کي ڏيان ۾ رکي اِستوري لکڻ پيو چاهي. کاڻيءَ جو بئڪ گرائونڈ آديواسي ديهاتي علائقو هوندو. هوءَ ڊالر سئنيما بجاءِ پارٽيءَ درشکن لاءِ چلر سئنيما ناهڻ پيو چاهي. هوءَ فلمن جي موجوده ٽرينڊ کي بدلڻ جي ڪامياب ڪوشش ڪندو تڏهن سندس سچاڻپ بڻبي. راجيش کاڻيءَ جي بئڪ گرائونڊ لاءِ مڌيہ پرديش جا چار ضلع چونڊيا. ڈار، جهابوئا، اليراجپور ۽ نماڙ (کرگون) اُن مان ہ ڪجهہ هن حصا چونڊيا. ڈار، باگ، ڪڪشي، مانڊو، ڈرمپوري، راڻاپور، جوبٽ، نانپور، اليراجپور، انجڙ، ڪُنڌا، پانسيمل، سينڌوا، بشنان ۽ پيڪنگانو وغيرہ.

راجيش اُنهن جڳهن تي وڃي اُتان جي پيل رهواسين سان ملڻ، اُنهن جي پڪن کي ڏسڻ، سندن ٻولي، ڳالهائڻ جو لهجو، کاڌو-پيتو، سندن ريتيون رواج وغيرہ جو گهرو اڀياس ڪرڻ جو سوچيو. انهن علائقن ۾ ڪيترائي جرائم پيشي وارا خطرناڪ باشندا رهندا هئا. جن لاءِ راهزني، ڦرلُٽ، مار ڪُٽ معمولي ڳالهہ هئي. راجيش رسڪ ڪٽڻ لاءِ تيار ٿي ويو. راجيش ڈينهن جو ديهاتي علائقي ۾ وڃي شام جو موٽ کائي ڈار، اليراجپور، بڙواني ۽ کرگون ۾ رکڻ جو طيءَ ڪيو. هڪ دوست جي مدد سن هڪ نامياريءَ روزاني اخبار جي فوٽوگرافر رپورٽر جو سچاڻپ جو ڪارڊ نهرايو.

راجيش ہ چار هلڪا وڳا، هڪ ڦُنيان لٽڪائڻ واري ڪِٽ، ڪجهہ ضروري سامان، نوٽ بوڪ، ڊجيٽل ڪئميرا، آئڊنٽي ڪارڊ وغيرہ ڪِٽ ۾ وڌهي تياري ڪئي. بائيڪ جي ڦُنيان پترڪار لڳايائين. بائيڪ ڪٽي نڪري پيو. راجيش ديهاتن ۾ وڃي ماڻهن سان ملڻ لڳو. اُنهن جون تڪليفون، دکہ درد ڄاتائين، ڪيترين ڳالهين نوٽ ڪندو ويو. فوٽا ورتائين. هيروئن جي تلاش ہ ڪندو

رهيو. ڪٽي شوٽنگ ڪرڻي آهي اُنهن جڳين کي نوٽ ڪيائين. ڇهرا ڪيئي ڏنائين، من موافق ڪوئي نہ مليس. هڪ هفتي جي خاڪ چاڻي، لڳ لٽا ميرا، ملين ڇهرو ڪٽي گهر موٽيو. پهريائين روم ۾ وڃي شيو ڪري سنان ڪري ڪپڙا بدلي پنهنجو هُليو ٺيڪ ڪيائين. هلڪو ناشتو ڪري چانهہ پيتائين. اُن کان پوءِ ديهاتن وٽان جيڪي شڪايتون مليون هيس ۽ جيڪي اڳين سان ڏنو هئائين ۽ ڪئميرا ۾ قيد ڪيو هئائين، سا رپورٽ ناهي ڪجهہ فوٽوگرافس سميت اُن اخبار کي موڪليائين، جنهن جو عيوضي بڻجي ويو هو. اخبار اُهو سماچار شدت سان ڇاپيو، فوٽو پڻ ڇاپيائين. خبر ڇپجڻ کانپوءِ سياسي ۽ سرڪاري حلقن ۾ بيچٿني ڦهلجي ويئي. نوڪرشاهن ۾ ٽرٽلو مچي ويو. ڊئميج ڪنٽرول ۾ لڳي ويا.

آديواسين جو ڳگوريا تيوهار اڇڻ وارو هو. هوليءَ جهڙو اُتسو، ٽن چئن چوندڙ جڳهين تي ئي ملهائيندا آهن. سيڪڙن جي تعداد ۾ نوجوان نر-ناريون، ڪُنوارا-ڪُنواريون، نشي ۾ مدمست ٿي جلوس جي صورت ۾ نچندا ڳائيندا نڪرندا آهن. اِهو منظر ڏسڻ لاءِ هزارن جي تعداد ۾ تماشبين گڏ ٿيندا آهن. اُن اُتسو جي خاصيت اِها آهي تہ جنهن جوڙي جون اڳيون مليون، ٻئي ڀيڻي ويندا آهن. هڪ رات گڏ گذاري موٽي ايندا آهن. اِهو شاديءَ جو هڪ طريقو آهي. سندن مائٽ اِن رشتي کي منظوري ڏيندا آهن.

ڪنهن راجيش کي سمجهايو تہ انهن ميلن ۾ وڃي سندس تلاش پوري ٿي سگهي ٿي. ڳگوريا هڪ طرح سان آديواسين جو پريڇيہ سميلن ۽ سموهہ لڳن اُتسوَ بہ سمجهيو ويندو آهي. ڇوڪرو ڇوڪريءَ کي ڀڄائي ويندو آهي. شايد اِنڪري اُن جو نالو ڳگوريا پيو آهي.

راجيش راڻاپور، اليراجپور، سينڊوا جي پگوريا مان ٽي آيو. سندس تلاش پوري نہ ٿي. هاڻي باقي پيڪنگانو جو پگوريو بچيو هو. مقرر ڏينهن تي راجيش پيڪنگانو پهتو. شام جو وقت هو. پگوريا اُتسو پنهنجي شباب تي هو. بي تهاشا پيڙ هئي. راجيش بائيڪ پارڪ ڪئي. پيڙ کي چيري اندر گهرندو ويو. آخر اُن جڳهہ تي پهتو جتان پگورين کي چڱيءَ طرح ڏسي سگهيو ٿي ۽ سندن فوٽا ڪڍي سگهيو ٿي. سندس نظر هڪ چهري تي ٽڪي ويئي. جوانيءَ جي بوجهہ سان ڏهيل ڦوهہ جوان چوڪري هئي. انگہ-انگہ نشيلو هئس. پوري جو پورو مئخانو ٽي لڳي. خوب پي رکيو هئائين. مدمست ٽي نچي ڳائي رهي هئي. سندس ناچ ۽ گاني ۾ لئہ تال هئي. دهل جي ڊونڪي تي نچي ڏسڻ وارن جا هوش اُڏائي رهي هئي. راجيش کي بہ خُمار چڙهڻ لڳو. پر پاڻ کي سنپالي، ڪئميرا جو فوڪس اُن مئخاني تي ڪري ڪلڪ ڪري رهيو هو. الڳہ الڳہ اينگل تان سندس فوٽا کينچيندو رهيو. اُن حسينا جو ڏيان راجيش ڏانهن ويو. بانڪو جوان لڳس- ڦيرا پائي بار-بار راجيش کي ڏسڻ لڳي.

آخر رهيو نہ ٿيس، آگر جي اِشاري سان راجيش کي سڏيائين. راجيش کي بہ موقعي جي تلاش هئي. ساڻس ملي واقفيت کڻڻ ۽ ڪيس هيروئن جي آفر ڏيڻ جي. هوُ پيڙ کي چيريندو حسينا وٽ پهتو. تماشبين حيرت مان ڪيس ڏسڻ لڳا. راجيش اُن چوڪريءَ وٽ پهتو. هوءَ ڦيرا پائي نچندي رهي. راجيش کي اُن سان ڳالهائڻ لاءِ ڦيرا پاڻڻا پئي پيا. لڳہ پڳہ نچڻ واري حالت بڻجي ويس.

آخر چوڪريءَ پڇيس- ''منهنجا فوٽا ڇو ٿو کينچين؟''

راجيش چيس- ''سڄيءَ پيڙ ۾ هڪ تون ئي آهين ڏسڻ لائق.''

''توکي سُڻي ٽي لڳان؟''

''بيحد سُٺي ٿي لڳين.''

''تہ پوءِ دير ڇو ٿو ڪرين؟ مونکي ڀڄائي هل.''

ڇوڪريءَ جي ڳالهہ سان راجيش مُنجهي پيو.

ڇوڪريءَ پُڇيس، ''ڇا ٿو سوچين؟''

راجيش چيس- ''مون اگر توکي هٿ بہ لڳايو تہ ڀيڙ مونکي ماري هتي ئي ڍير ڪري ڇڏيندي.''

ڇوڪري ٽهڪ ڏيئي کلڻ لڳي. چيائينس ''موڳا.''

راجيش جي سمجهہ ۾ ڪجهہ نہ آيو. ڇوڪريءَ وري ٽوڪيس ''ڇا ٿو سوچين؟ مان ٿي چوانءِ نہ مونکي ڀڄائي هل.''

''نہ، اِهو مونکان نہ ٿيندو.''

راجيش - ''نالو ڇا اٿئي تنهنجو؟''

''مهوئا.''

''تون مهئي کان بہ وڌيڪ نشيلي آهين.''

''وڻانءِ ٿي؟''

''ڏاڍي ٿي وڻين.''

''شادي ڪندين مون سان؟''

''نہ.''

''تہ پوءِ هتي ڪهڙا جک مارڻ آيو آهين.''

''مونکي فلم جي لاءِ هيروئن جي تلاش هئي. توکي ڏسي تلاش پوري ٿي. تون منهنجي فلم ۾ ڪم ڪندينءَ؟''

''ڪٿان آيو آهين؟''

''اِنڊور مان.''

''ڇا تي آيو آهين؟''

''موٽر سائيڪل تي.''

''ڏس، آءٌ ڏاڍو ٿڪجي پيئي آهيان، مونکي فٽفٽيءَ تي

وهاري گهر ڇڏي اچ.''

''هل مان توکي ڇڏي ٿو اچان.''

مهوڻا راجيش جو هٿ پکڙي ٽولي مان ٻاهر وڃڻ لڳي. پيڙ هڪ طرف هٽي کين رستو ڏيڻ لڳي. راجيش سولائيءَ سان بائيڪ تائين پهچي ويو. راجيش رستو پُڇي مهوڻا کي پُٽيان وهاري، بائيڪ اِستارٽ ڪئي. ماڻهو حيرت مان راجيش کي ڏسڻ لڳا. پيڪنگانو جي بزار پار ڪري ٻاهر نڪري راجيش مهوڻا کان پُڇيو ''ڪٽي آهي ٽنهنجو گهر؟''

مهوڻا چيس- ''ڪجهه فاصلي تي لالپور گانو ۾.''

لالپور ديش گانو جي رستي ۾ ڪجهه ڪلوميٽرن جي فاصلي تي رستي ڪناري وسيل هڪ ڳوٺ هو. لالپور ۾ مهوڻا جي گهر وٽ پهچي بائيڪ بيهاري راجيش مهوڻا کي لهڻ لاءِ چيو. مهوڻا بائيڪ تان لهي بائيڪ لاڪ ڪري چابي پاڻ وٽ رکي چيس- ''ماڻٽ اندر هل، ڪجهه کاءُ پيءُ، پوءِ وڃجانءِ.''

راجيش چيس- ''مونکي وڃڻ ڏي، دير ٿي ويندي.''

''دير ٿي ٿيندي نه، انڌير ٿه نه ٿيندو نه؟''

''انڌيرو ٿيڻ ۾ دير ٿي ڪيتري آهي.''

مهوڻا راجيش جو هٿ پکڙي اندر وٺي ويس. راجيش سوچيو سُٺو موقعو آهي، مهوڻا سان ڳالهائي سڀ ڳالهيون طيءَ ڪري وڃندو.

اُهو هڪ لوڙهي سان ڍڪيل ڪائون گهر هو. گهر ۾ الڳ الڳ ڪمرا ٺهيل هئا. رڌ پچاءُ ۽ سنان پاڻي جي جڳهه ٻاهر لوڙهي ۾ ٺهيل هئي. مهوڻا راجيش کي وڃي هڪ ڪٽ تي ويهاريو. ڪٽ تي چادر وڇايل هئي. راجيش کي ويهاري سامهون بيهي مهوڻا پياسي نگاهن سان راجيش کي ڏسڻ لڳي. اُن کان بي خبر راجيش چيس- ''ڏس، مان هڪ فلم ٺاهي رهيو آهيان، آءٌ چاهيان ٿو ته تون اُن

۾ ڪم ڪر. هيروئن بڻجي وڃ.''

مهوئا - ''هيروئن بہ بڻبيس راجا، پهريائين سُهاڳہ رات تہ مناءِ. هوءَ راجيش مٿان جُهڪي ويئي.''

راجيش پريشان ٿي چيس- ''شادي ٿي ناهي، پهريائين سُهاڳ رات؟''

''ٿي تہ ويئي شادي.''

''ڪڏهن ٿي؟''

''جڏهن تون مونکي ڀڄائي آئين، اسان وٽ اِها ئي شادي جي ريت آهي.''

''مان توکي ڀڄائي آيو آهيان؟ مان تہ توکي تنهنجي چوڻ تي تنهنجي گهر ڇڏڻ آيو آهيان.''

''اها تنهنجي منهنجي وچ جي ڳالهہ آهي. هزارين ماڻهن ڏٺو تون منهنجو هٿ پڪڙي مونکي ڀڄائي آيو آهين. منهنجي ڀائرن ۽ پريوار وارن بہ ڏٺو. اُنهن جي نظر ۾ اسان جي شادي ٿي ويئي آهي.''

''آءٌ نٿو مڃان ان شاديءَ کي.''

''تنهنجي نہ مڃڻ سان ڇا ٿيندو؟ منهنجو ڀائر توکي زبردستيءَ منائيندا. اسانجي عزت جو سوال آهي.''

''پوءِ بہ نہ مڃيو تہ؟''

''توکي ماري هتي ئي دفنائي ڇڏيندءِ.''

''منهنجي مرڻ سان توکي خوشي ٿيندي؟''

مهوئا روئڻهارڪي ٿي چوڻ لڳس- ''ايترو پٿر دل نہ بڻج، مڃي وڃ.''

''مونکي ناهي ڪرڻي شادي، آءٌ هاڻي ئي بائيڪ تي ويهي فرار ٿي ٿو وڃان.''

''اگر تون پڇي وئين تہ آءٌ پنهنجي جان ڏيئي ڇڏيندیس.''
راجيش مهوڻا جو منهن تکڻ لڳو، پوءِ چيائينس، ''ڪوئي وچ جو رستو نڪو نڪري سگهي؟''
ڇا ٿو چاهين تون؟
''هاڻي شاديءَ جو ضد نہ ڪر. آءٌ توسان واعدو ٿو ڪريان، جيستائين تنهنجي شادي نہ ٿيندي، آءٌ شادي نہ ڪندس.''
''اگر مون شادي ڪئي ئي نہ تہ؟''
''آءٌ ڪنوارو رهندس.''
''ليڪن منهنجي شادي تہ ٿي چڪي.''
''ضد ڇڏي ڏي، گهر وارن سان ڪوڙ ڳالهائجانءِ تہ تنهنجي شادي ٿي ويئي آهي.''
''توکي ڪجهہ تہ ڪرڻو پوندو.''
''ڇا ڪرڻو پوندو؟''
''ٻڌايانءِ ٿي.'' مهوڻا راجيش جي مٿان جُهڪي پنهنجا پياسا چپ راجيش جي چپن سان ستائي ڇڏيا. هوءُ ڪيس روڪي نہ سگهيو. نروڪار پاڻ سان پيو رهيو. ڪجهہ دير بعد هوءَ خود ئي اُٿي، حقارت سان راجيش ڏانهن نهاري چيائينس، '' وڏو دشٽ آهين، بيجان ٻُٽ بڻيو پيو رهين، آءٌ پياسي ئي رهجي ويس.''
راجيش پُڇيس- ''هاڻي مان وڃان؟''
''نہ اَڄ رات توکي هتي ئي گُذارڻي پوندي. منهنجا گهر وارا اچڻ وارا ئي هوندا، هوءُ اسان ٻنهين کي گڏ ڏسڻ چاهيندا.''
''ڪوئي زور زبردستي تہ نہ ڪندينءِ نہ؟''
مهوڻا ڪلي چيس- ''مُردارن سان ڪير زور زبردستي ڪندو؟''
''منهنجي فلم جي هيروئن بڻجندينءِ نہ؟''
''جيئن چوندين تيئن ڪندس راڄا، هاڻي اِئين بہ هتي نہ

رهي سگهندس، جيڏانهن چوندي هلي هلندس. گهٽ ۾ گهٽ منهنجي گهر جا پاڻي منهنجي شاديءَ جو پرم تہ پالي رهندا.''

''تون ڪيتري نہ سُڻي آهين مهوٽا، آءٌ تنهنجي تقدير بدلي ڇڏيندس.''

''منهنجو نصيب ڪٽي بدلي سگهئين؟''

''راجيش خاموش رهيو.''

مهوٽا جي گهر وارن راجيش جي خوب آو-ڀڳت ڪئي. ٻئي ڏينهن تي هوٗ جڏهن موڪلائڻ لڳو تہ مهوٽا جي پاءُ گهر ۾ ٺهيل مهوئي جي شراب جون ٻہ بوتلون نذراني ۾ ڏنس.

راجيش چيس- ''آءٌ هن جو ڇا ڪندس؟''

سالهنس چيس- ''رکہ ڪم ايندءِ.''

راجيش موڪلائي اِندور روانو ٿيو. هوٗ سوچڻ لڳو، کهاڻي تہ پنهنجو پاڻ ڊيولپ ٿي رهي آهي. هوٗ ڪجهہ اڳتي وڌيو تہ رستي ۾ ڪجهہ ڳوناڻا هٿن ۾ لٺيون ڪٽي رستو روڪي بيٺا هئا. هن سوچيو، ڊڄڻ-گهبرائڻ سان ڳالهہ بگڙجندي. هن بائيڪ هڪ طرف ٻيهاري، هوٗ لٺيتن طرف خالي هٿين اڳتي وڌيو. لٺيت ڪجهہ سمجهي نہ سگهيا. لٺيتن لٺيون مٿي ڪنيون. راجيش هٿ جي اِشاري سان روڪين. پرسان وڃي پُڇيائين، توهان مون مان ڇو خفا آهيو؟ ''مون توهان جو ڇا بگاڙيو آهي.''

هڪ جڻي چيس- ''سالا، تون مهوٽا کي اُڪائي وئين پُڇين ٿو تہ ڇو خفا آهيون؟''

''پائي سالو تہ هاڻي تون ٽئين نہ، تنهنجي ڳوٺ جي ڇوڪري آهي.'' راجيش بائيڪ ۾ ٽنگيل جهولي مان بوتل ڪڍي آڻي گار ڏيڻ واري ڏانهن وڌائي. اُن حقارت مان چيس ''نہ کپي تنهنجي بوتل، منهنجي گهر ۾ مهوئي جا مٽکا پريا پيا آهن.''

اُن جي هڪ ساٿيءَ هٿ وڌائي بوتل ورتس. ڍڪڻ هٽائي وات سان لڳايائين. سندس ٻئي ساٿيءَ چيس- ''سالي اڪيلو ئي پيئندين ڇا؟''

ان بوتل سندس هٿ ۾ ڏني. سڀ واري سان پيئڻ لڳا. سواءِ هڪ جي. هوُ شايد سندن سردار هو، کين مدد لاءِ وٺي آيو هو. هن راجيش کي گهوُري ڏٺو.

راجيش ٽوڪيندي چيس- ''ڪهڙو پريمي آهين؟ مهوئا جي ڏوليءَ کي ڪنڌو ڏيڻ بجاءِ مهوئا جي ارٿيءَ کي ڪنڌو ڏيڻ ٿو چاهين؟''

هن ڇرڪ ڀري چيس- ''ڇا مطلب؟''

''تون مونکي ماريندين تہ مهوئا جي سگهندي؟ خودڪشي ڪري ڇڏيندي. ڇو کيس برباد ڪرڻ ٿو چاهين؟''

هڪ ساٿيءَ چيس- ''منگلو اُستاد، جيجوُ سچ ٿو چوي.''

منگلو سوچ ۾ پئجي ويو. پوءِ هٿ وڌائي چيائين. ''بوتل مونکي ڏي.''

راجيش چيس- ''پيئڻ ڏين اُستاد، مون وٽ هڪ ٻِي بہ آهي آڻي ٿو ڏيانءِ.'' راجيش ويو، جهولي مان ٻِي بوتل بہ کڻي آيو اچي منگلوءَ کي ڏنائين. بوتل وات سان لڳائي ڍُڪ ڀري منگلوءَ چيس- ''شهري بابو- تنهنجي بوتل اوڌر رهي. وري جڏهن ايندين تہ توکي مهو سان ئي سنان ڪرائيندس.''

راجيش سوچڻ لڳو- مهوئا جي ڀاءُ جو ڏنل تحفو ڪم اچي ويو. ڪهاڻيءَ جا ڪجهہ ٻيا ڪردار بہ جُڙي ويا.

منگلوءَ چيس- ''معاف ڪجانءِ بابو، خطا ٿي ويئي. هاڻي تون ڀلي وڃ.''

مهوئا جي شاديءَ جو ڀرم پڪو ٿي ويو. راجيش بائيڪ تي

سوار ٿي اندور روانو ٿي ويو. گهر پهتو تہ سُجاتا سامهون آيس. راجيش جي حالت ڏسي حيران ٿي ويئي. ڏوڙ متيءَ ۾ لٽيل لڳ لٽا، بکڙيل وار، ملين چهرو. پُڇيائينس، ''هيءَ ڇا حالت بڻائي رکي اٿئي؟''

''ڪجهہ نہ مام، هڪ رات ديهات ۾ گُذارڻي پيئي. هاڻي وڃي ٿو هُليو درست ڪريان.'' ايترو چئي راجيش روم ۾ ويو. بات روم ۾ وڃي دروازو بند ڪري ڪپڙا لاهي شاور هيٺان بهي رهيو. صابڻ رگڙي رگڙي خوب بدن صاف ڪيائين. سنان ڪري ڪپڙا پائي وار سنواري سُنيتاوت آيو. سُنيتا بستري ٿي اڏ ليٽي وينـي هئي. راجيش سُنيتا جا پير چُهي پلنگ تي چڙهي سندس گود ۾ مٿو رکي ليٽي پيو. سُنيتا سندس متي ٿي هٿ ڦيري چيس- ''ٽڪجي پيو آهين منهنجا لال؟''

''ها اَمڙ، تڏهن تہ تنهنجي گود ۾ آرام ڪرڻ آيو آهيان، ممي اَڄ لولي ڏيئي سُمهار نہ.''

''اِها اسان جي ڪمي رهي، نہ هارن کي لولي ڏني نہ لولي ڏيڻ سکياسين، توکي ۽ سُڏا کي توهان جي ڏاڏي لولي ڏيندي هئي.''

''ممي، ڏاڏي جيڪا لولي ڏيندي هئي، سان توکي ياد ناهي؟''

''نہ پُٽ، ياد ناهي، اُن جو ڪجهہ ڪجهہ مطلب ڄاڻان ٿي. امين توهان جي وڏي آورجا جي دعا ڪندي هئي. توهان جي روشن آئيندهہ جي ڪامنا ڪندي هئي. سندس لوليءَ جي خاص ڳالهہ اِها هئي تہ لوليءَ ۾ لوڪ ڪهاڻين جي پاونا هئي، جيڪا هوءَ تو ۾ پرڻ چاهيندي هئي. هوءَ چاهيندي هئي راجو ڏيهہ کي ڏيئي ڪائيندو. مطلب اِهو هوندو هو تہ تون ايترو امير ٿيندين جو ڪنهن کي ٻُڪيو رهڻ نہ ڏيندين. دين دُکين جي سار لهندين، تنهنجي در تان ڪوئي خالي هٿين نہ ويندو. ڏاڏي ڪيتري مهان

هئي! ڪيترا اوچا ويچار هئا سندس. توهان جو ڏاڏو به مهاپُرش هو. هندستان اچي ڪيترا ڏک سوُر سنائين، اڻ هوندي ۾ به وقت گذاريائين، ليڪن همٿ نه هاريائون. محنتي ۽ ايماندار خوددار هئا. اُهي ئي سنسڪار تنهنجي پتا ۽ تو ۾ موجود آهن.''

''ممي آءٌ جيڪي ڪجهه آهيان، توهان جي پرورش جو نتيجو آهي، تون منهنجي يشودا مئيا آهين.''

''تون به منهنجو ڪرشن ڪنهيو آهين.''

''مام، سُڏا جي ڏاڏي ياد اچي رهي آهي.''

''وڃي ملي چو نه ٿو اچينس؟''

''مام، هن وقت نه وڃي سگهندس، هتي گهرائينس نه.''

''راڪيءَ تي گهرائينداسونس. پر تون گهر ۾ ئي رهجانءِ ڪيڏانهن رفوچڪر نه ٿي وڃجانءِ ۽ ها، توکي پئسن جي به ته ضرورت هوندي نه؟''

''ها، مما ڪجهه وڌيڪ پئسن جي ضرورت پوندي، ليڪن آءٌ قرض طور وٺندس، وياج سميت موٽائيندس.''

سُنيتا راجيش جو ڪن مهٽيندي چيو، ''چو ڙي مونکي وياج خور ٿو سمجهين؟ منهنجو جيڪي ڪجهه آهي سڀ تنهنجو ئي ته آهي.''

''سُڏا پيڙ به ته آهي.''

''سُڏا جو تون خيال نه رکندين؟''

''چو نه رکندس، پيڙ آ منهنجي.''

''ته پوءِ اِئين چو چيئه؟''

''ساري مام، هلان ٿو.''

''اڙي آرام ته ڪيئه ئي نه.''

''ممي، توهان جي گود ۾ ليٽي جيڪو آرام ملیو سو سُرڳ جي

سُکر کان گھٹ کٹي هو؟''

''ء منهنجي هانوَ کي جيکا ڏنڊ پهتي آهي اهو سُکر بيان کان ٻاهر آهي.''

راجيش کاڻي لکڻ شروع ڪئي. ڪافي ڪجهه لکي ورتائين. تڏهن ڪيس هيرو جو خيال آيو. خود هيرو بڻجڻ نٽي چاهيائين. هن مهوٽا جي قريب وڃڻ نٽي چاهيو. نٽي چاهيائين تہ سندس نالو ڪنهن سان جُڙي تہ پوءِ؟ هوُ سوچ ۾ پئجي ويو. راجيش کي نيرج جو ڏيان آيو. نيرج سندس سهہ پاڻي ءِ دوست هو. ڪيس ائڪٽنگ جو بہ شونق هو. ڪالیج ۾ ناٽڪن ۾ سرگرم بهرو وڻندو هو. شڪل صورت بہ موچاري هئس.

راجيش موبائيل ۾ سيوَ ڪيل نيرج جو نمبر لڳايو. نيرج ڪال رسيوَ ڪندي چيو- ''هلو جاني من.''

''سالي جاني‌من جاني جگر تہ تون ڪنهنجو بڻجڻ وارو آهين. ڪاش منهنجي پيٽ هُجي ها تہ آءٌ تنهنجو سالو ضرور بڻجان ها.''

''اِهو ٻُڌاءِ تون پنهنجي بلا منهنجي متان چو ٽو ٽارين؟''

''روبرو مل تہ ٻُڌايانءِ ٿو. جلد گهر اچي وڃ.''

''تنهنجي گهر نہ ايندس تون اڃا ڪير پيئاڪ آهين. بيئر پيئارينديِ نہ، مونکي اڃ بيئر پيئڻي آهي.''

''اڃ، توکي بيئر بہ پيئارينديس.''

''اڪيلو پيئڻ ۾ ڪوئي مزو نہ ايندو.''

''اڃ، توکي ڪمپني ڏينديس.''

''گرو دڪشٽا بہ ڏيڻي پوندءِ.''

''گرو دڪشٽا ڪهڙيءَ ڳالهہ جي؟''

''توکي ڊرنڪ ڪرڻ جو سيڪاريندس.''

''اڇ، گرو دکشٹا ۾ توکي گدامڙي ڪارائيندس.''

''گدامڙي ٽيڻ واري پاڻيءَ لاءِ لاکر ۾ سنياڻي رکہ.''

''ٻُڌاءِ ڪنهن وقت اڇڻو آهي.''

''هاڻي فورن اڇي وڃ. پهريائين چانهہ ۽ ڳالهہ ٻولهہ، پوءِ ڊرنڪ ۽ ڊنر.''

''اِجهو ٿو اڇان.''

راجيش فرج ۾ ٽي چار بيئر جون بوتلون رکايون. سنيڪس ۽ ڊنر جو مينو ٻُڌائي ڇڏيو. پوءِ سُنيتا وٽ وڃي بيئر پيئڻ جي اِجازت ورتائين. پوءِ اوطاق ۾ وڃي نيرج جو اِنتظار ڪرڻ لڳو.

نيرج جي اچڻ تي راجيش ڪيس پنهنجي پروجيڪٽ جي باري ۾ ٻُڌايو. پوءِ ڪيس هيرو جو رول آفر ڪيائين.

نيرج پُڇيس، ''هيروئن ڪير آهي؟''

راجيش چيس- ''هيروئن اُها نايابَ شيءِ آهي جنهن کي ڏسڻ سان ئي توکي نشو چڙهي ويندو. بيئر پيئڻ جي ضرورت ئي نہ پوندءِ. ''

راجيش ڳوريا مان مهوئا جا ڪڍيل فوٽا ڏيکاريس.

نيرج نرڙ ۾ ڳُهنج وجهي چيس- ''مونکي هن پسيني ۽ بدبوءِ سان گڏ ڪم ڪرڻو پوندو؟''

''اڙي نہ، هوءَ لکس سان بدن رڳڙي ڊيوڊرنيٽ سان وهنجي تو وٽ ايندي.''

''تڏهن نہ آڻ تنهنجي فلم ۾ مفت ۾ ڪم ڪرڻ لاءِ تيار آهيان.''

''ڪهاڻي ٻُڌايانءِ.''

''ضرورت ناهي، تون ڪهاڻيڪار، فلمڪار جو پُٽ آهين. ڪائي ڪسر ٿوروئي ڇڏيندين.''

''پُڌ، توکي اسسٽنٽ ڊئريڪٽر طور بہ ڪم ڪرڻو اٿئي. آڳ ڪيترن موقعن تي سامهون اچڻ نہ چاهيندس.''

''منظور منهنجا يار، هاڻي چا جي دير آهي؟''

''ڪائي دير ناهي، ڪٽي ويهون؟''

''هتي بئنڪ ۾ ئي ٽيڪ رهندو. اُستاد جا پير ڇُهي شري گڻيش ڪجانءِ.''

''جا آگيا گروديو.''

اِئين ئي ڪل مذاق ڪندا ٻئي دوست پيئڻ کائڻ ۾ مشغول ٿي ويا. ساڻ ئي ڪاليج ۾ گذريل وقت جون ڪٽيون منيون يادون دهرائيندا رهيا.

راجيش پُڇيس- ''نيرجا جو چا ٿيو؟''

''ٿيٽو چا هو، بن ٻارن جي ماءُ بڻجي ويئي آ. سالي‌ءَ کي ٽڪڙ هئي شادي ڪرڻ جي.''

''ءِ هوءَ تمنا؟''

''اُن جي تمنا هئي فارين وڃڻ جي. هوءَ جاب ڪرڻ جرمني‌ءَ هلي ويئي. اُتي ئي ڪنهن جي گلي ۾ ڦندو وجهي سيٽل ٿي ويندي. تون نہ هئين رُکي سُياڻ جو، ڪائي ڇوڪري تنهنجي ويجهو نہ ايندي هئي. هاڻي پورو مڪمل هٽ لڳو اٿئي، اُهو بہ منهنجي حوالي ٿو ڪرڻ چاهين؟''

''سنيالي رهجانءِ، هاڻي مون بہ پيئڻ شروع ڪيو آهي.''

''اُن سان چا ٿيندو؟ لڳي ٿو تہ توکي رومانس جي ٽريننگ بہ مونکي ڏيڻي پوندي. اُن لاءِ الڳ سان گرو دکشٽا ڏيڻي پوندءِ.''

''ڏني اتيمانءِ مهوٽا گرو دکشٽا ۾.''

''اجا ڏني ڪانہ اٿئي، اجا تہ ڪوريون ڳالهيون آهن.''

''جلد ملندءِ، سنيالي ونجانس. ڪٽي هوءَ توکي ئي نہ پي

وڃي."

اُن نموني جي چهلبازيءَ سان گڏ ٻنهي دوستن جي محفل هلندي رهي. راجيش ٿورو ئي بيئر پيتو هو، تہ بہ ڪيس ڪافي سرور ٿيڻ لڳو هو. نيرج کي روانو ڪري سُمهڻ پيو چاهي. پر نيرج جي زور ڀرڻ تي نيرج جي ئي ڪار ۾ ريسڪورس روڊ تي آئيسڪريم کائڻ ويو. نيرج ڪيس گهر ڇڏي ويو. راجيش بستري جي حوالي ٿي سُکہ سپنن ۾ کوهجي ويو.

نيرج جي رضامنديءَ ڪانپوءِ راجيش کاٹي پوري ڪرڻ ۾ لڳي ويو. ڪڏهن ڪائي دقت آيس ٿي تہ ڪتاب ۽ نوٽس مان مدد ونڻ لڳو. راجيش کاٹيءَ کي اِسڪرپٽ ۾ پڻ بدلي ورتو. اُن کان پوءِ ڊائلاگ لکڻ شروع ڪيائين. هڪ دفعو پوري مئٽر کي ڏيان سان پڙهيو، جتي ضروري سمجهيائين اُتي ڦيربدل ڪيائين.

سڄي تياري ٿي وڃڻ کان پوءِ ضرورت پيش آيس پروڊيوسر جي، جيڪو فلم ناهڻ تي ڏن لڳائي. ستيش جي سڃاڻپ جو سهارو ونڊي ها تہ ڪائي دقت ئي پيش نہ اچيس ها. پر هن پنهنجي سڃاڻپ لڪائي، الڳ سڃاڻپ بڻائڻ ٿي چاهي. ايتري قدر جو ڪنهن خاص موقعي تي سامهون اچڻو نہ پويس اِن لاءِ نيرج کي اڳتي ڪرڻ جو سوچيو. اِنڪري ڪيس هيرو ئي نہ پنهنجو اسسٽنٽ ڊئريڪٽر پڻ بڻايائين. راجيش سوچيو، ڪوئي ڪامياب ڊئريڪٽر ٿہ ڪيس موقعو ڏيڻ کان رهيو، ڪوئي هارايل جوئاري ئي مٽس داوَ لڳائي سگهيو ٿي. اُن لاءِ ضروري هو هوُ اَهڙو نرماتا تلاشي جنهن جون لڳاتار ٻہ-ٽي فلمون فلاپ ٿيون هجن ۽ وڏو گهاٽو سٽو هجائين. مسٽر ستپال فلم ڊسٽريبيوٽر هو. اُن مسٽر ستيش جون بہ ٻہ فلم ڊسٽريبيوٽ ڪيون هيون. اُن جي مدد سان راجيش کي معلوم ٿيو تہ مسٽر چاڙيا جي سنڊو فلمس بئنر جون ٻہ وڏي

بجيٽ جون فلمون لڳاتار فلاپ ٿيون هيون، جنهن ۾ کيس ڪروڙين رپين جو گهاٽو ٿيو هو. راجيش ستپال کان ڇاٻڙيا جو پتو ۽ ڪانٽئڪٽ نمبر ورتو. ڪجهه تياريءَ سان ممبئيءَ وڃي مسٽر ڇاٻڙيا سان ملڻ جو سوچيائين.

راجيش سُنيتا کان 30 هزار رپيا ورتا. هڪ موبائيل، ڪجهه گفٽون وٺي، هوُ لالپور ويو. هوُ مهوئا ۽ سندس پريوار وارن سان مليو. وڃڻ سان گفٽون ۽ موبائيل مهوئا جي هٿ ۾ ڏنائني. موبائيل جو فنڪشن سمجهائي، پنهنجو نمبر فيڊ ڪري ڏنائين. هزار جا 10 نوٽ سندس هٿ ۾ ڏيئي چيائينس هيءُ فلم ۾ ڪم ڪرڻ جو ائڊوانس اٿئي. فلم ٺهي وڃڻ کانپوءِ هڪ وڏي رقم ٻي پڻ ملندءِ.

ايتري رقم ڏسي مهوئا ۽ سندس ڀائرن جي اکين ۾ چمڪ اچي ويئي. مهوئا جي ڀائرن راجيش جي خوب آو-ڀڳت ڪئي. هفتي اندر ممبئيءَ هلڻ لاءِ تيار ٿيڻ جو چئي راجيش اِنڊور موٽي آيو. ستيش جي فلم تيار ٿي رليز به ٿي ويئي. فلم سُٺي هئڻ جي باوجود سُٺو بزنيس نه ڪيو. درشڪن سنجنا ۽ گُلشن جي بيجوڙ جوڙيءَ کي گهٽ پسند ڪيو. ستيش سوچيو، سنجنا عقلمنديءَ جو ڪم ڪيو جو ناڪام ٿيڻ کان اڳ ئي شادي ڪري فلمن کي الوداع ڪري ويئي.

ستيش بنا وقت وڃائڻ ٻئي پروجيڪٽ تي ڪم شروع ڪري ڇڏيو. روپا جا ڪاسٽيوم تيار ڪرڻ جو ڪم للِيءَ کي سونپيائين. هوءَ پوريءَ لگن ۽ قابليت سان پنهنجو ڪم ڪرڻ لڳي.

ستيش روپا جي ڪم مان خوش نه هو. اُن تي کيس خاص محنت ڪرڻي ٿي پئي. ستيش للِيءَ کان پُڇيو، روپا جي جڳهه تي تون فلم ۾ ڪم ڪندينءَ؟

للِيءَ منع ڪيس. ستيش کي حيراني ٿي- پُڇيائينس، ”هڪ

ڏينهن تون خود مون وٽ هلي آئي هئينءَ، فلم ۾ ڪم ڪرڻ ٿي چاهيئي، اڄ اِنڪار ڪري رهي آهين؟''

للِيءَ چيس، ''انڪل اُن وقت منهنجي من ۾ ڪوئي نه هو، هاڻي آهي. منهنجو پيار فقط اُن لاءِ آهي ۽ پلي منهنجو پيار هڪ طرفو آهي، پر آهي. آءٌ ڪل ڪوڙ ۾ بہ ڪنهن ٻئي سان پيار نٿي ڪري سگهان. آءٌ نٿي چاهيان ڪوئي غير مرد منهنجي ڪوري بدن کي ڇُهي.''

''پار، تون خود قبول ٿي ڪرين تہ تنهنجو پيار هڪ طرفو آهي، پوءِ ڪهڙو فائدو؟''

''انڪل پيار نفعي-نقصان کي نہ ڏسندو آهي. ستيءَ شوَ کي پائڻ لاءِ تپسيا ڪئي هئي. آءٌ بہ ڪري رهي آهيان. منهنجي پيار جي ڪشش هڪ ڏينهن هن کي مون وٽ ڇڪي ايندي.''

''بيٽي، مونکي تنهنجي اٽل اِرادي تي حيراني بہ آهي تہ خوشي بہ. آءٌ توکي آسيس ٿو ڪريان، تنهنجي سادنا سڦل ٿئي، تنهنجي منوڪامنا جلد پوري ٿئي.''

للِي ستيش جي پيرن تي جُهڪي، ستيش مٿي تي هٿ ڦيريس.

راجيش ممبئي وڃي ڇاپڙيا سان مليو. ڇاپڙيا سندس واقفيت ۽ اڇڻ جو مقصد پُڇيو. راجيش چيس، ''آءٌ اڇاڻ شخص آهيان، پنهنجي سچائپ بڻائڻ ٿو چاهيان.''

''ان لاءِ آءٌ ڇا ٿو ڪري سگهان.''

''مون وٽ ڪمپليٽ پروجيڪٽ آهي، آءٌ چاهيان ٿو تہ توهان مونکي فلم ناهڻ جو موقعو ڏيو.''

''ڏس، نوجوان ، آءٌ پهريائين ڪروڙين رپين جو نقصان سهي چڪو آهيان. آءٌ وڌيڪ رسڪ ڪٽڻ نٿو چاهيان.''

''سر، توهان هار کائي مات کري وهندا؟ مڃان تو آءٌ اڇاڻ آهيان، اڻ آزمودگار آهيان، اِنڊسٽريءَ ۾ اهڙا گهٽائي مثال ملندا جڏهن نون بيتجربيڪار نوجوان شخص ڪمال ڪري ڏيکاريو آهي. توهان منهنجو پروسو ڪري سگهو ٿا، مونکي خود کي ثابت ڪرڻو آهي ۽ پنهنجو آئيندهه ناهڻو آهي. اِها منهنجي ذميواري آهي ته اِنڊسٽريءَ ۾ هڪ ڪامياب فلم ناهي پاڻ کي ثابت ڪريان ۽ اِنڊسٽريءَ ۾ نالو ڪمايان.''

راجيش جي آخر وشواس جو ڇاڙيا تي خاصو اثر ٿيو. اُميد بر جاڳيس. پُڇيائينس، ''تنهنجي بجيٽ ڇاهي؟''

''توهان منهنجو پروسو ڪري گهڻو ڏيئي سگهو ٿا؟''

''هڪ ڪروڙ مان ڪم هلندءِ؟''

''سر، منهنجي ڪوشش رهندي ته هڪ ڪروڙ خرچ ٿيڻ کان اڳ توهان کي رٽرن ملڻ شروع ٿئي. ليڪن توهان کي مونکي فري هئنڊ ڏيڻو پوندو.''

ڇاڙيا اُٿي راجيش سان هٿ ملايو ۽ چيائين ''ڏن.''

ڇاڙيا اِنٽرڪام تي ٻه ڪافي موڪلڻ جو آرڊر ڏنو ۽ سيڪريٽريءَ کي اچڻ لاءِ چيائين. سيڪريٽريءَ جي اچڻ تي چيائينس- ''هن سان مل، هيءُ آهي مسٽر... اڇاڻ.''

راجيش چيو ۽ سيڪريٽريءَ ڪيس وش ڪندي پنهنجو نالو مس ريتا ساهني ٻُڌايو.

ڇاڙيا چيو، ''مس ريتا، مسٽر اڇاڻ منهنجي لاءِ هڪ ڪروڙ جي لاڳت سان فلم ناهيندو. اُن لاءِ ائگريمينٽ جون ٻه ڪاپيون ناهي ڪڍي اچ.''

''مس ريتا، ائگريمينٽ ۾ اهو پڻ درج ڪجو ته فلم سنگل سئنيما گهرن ۾ رليز ٿيندي، ڪنهن به ملٽيپليڪس ۾ نه. فلم

جا ڊسٽريبيوشن رائيٽس فلم جي سنگيت رليز ڪرڻ کان پوءِ وڪيا ويندا. اڳ ۾ نہ، فلم جا سيٽلائيٽ رائيٽس فلم جي رليز ٿيڻ کانپوءِ منهنجي صلاح سان سيل ڪيا ويندا. فلم جو پريميئر اِنڊور ۾ هڪ ڏينهن پهريائين وسپت ڏينهن ٿيندو.''

ريٽا ڪڏهن راجيش طرف ڪڏهن ڇاٻڙيا طرف حيرانيءَ سان ڏسڻ لڳي. آخر سوالي نظر سان هوءَ ڇاٻڙيا کي ڏسڻ لڳي. ڇاٻڙيا چيس، ''جيئن مسٽر اڻڄاڻ چيو آهي، ائگريمينٽ ۾ اِهي ڳالهيون درج ڪر.''

''سر، ائڊوانس ۾ گهڻو امائونٽ درج ڪريان؟''

جواب راجيش ڏنو، ''فلحال ڪجهہ بہ نہ. جڏهن ضرورت پوندي آءٌ وٺي وائوچر سائين ڪري ڏيندس.''

ريٽا ائگريمينٽ تيار ڪرڻ لاءِ هلي ويئي. راجيش ڇاٻڙيا کي چيو ''سر، مون هيرو هيروئن ۽ ميوزڪ ڊئريڪٽر جي سليڪشن ڪري ورتو آهي. باقي جونيئر آرٽسٽ ۽ ٽيڪنيشينس جو ارينجمينٽ توهان جي صلاح ۽ مدد سان ڪندس.''

ڇاٻڙيا ڪنڌ ڌوڻي هامي ڀري. ڪافي اچي ويئي. ٻنهي ڪپ کنيو، ڪافي پيئڻ لڳا. ڪافي ختم ڪري خالي ڪپ ٽيبل تي رکي ريٽا جو اِنتظار ڪرڻ لڳا. ڪجهہ دير بعد ريٽا ائگريمينٽ جون ٻہ ڪاپيون تيار ڪري کڻي آئي. راجيش ائگريمينٽ پڙهي سائين ڪئي. ڇاٻڙيا بہ سائين ڪيو. راجيش هڪ ڪاپي کڻي ڇاٻڙيا ۽ ريٽا کان موڪلائي ٻاهر نڪري ويو.

راجيش جي وڃڻ کان پوءِ ريٽا چيو- ''سر، توهان هڪ اڻڄاڻ شخص جو ڀروسو ڪيئن ڪيو؟ سو بہ سندس شرطن تي؟''

ڇاٻڙيا چيو- ''مونکي هوئڻهار ۽ آتم وشواس سان ڀريل لڳو. منهنجو تہ فقط هڪ ڪروڙ داوَ تي لڳل آهي، هن نوجوان جو

آئيندهه جو دارو مدار فلم جي ڪاميابيءَ تي آهي. ڏنئه نه هن ڪوئي ائڊوانس نه ورتو. چاهي ها ته ڪابه وڏي رقم وٺي وڃي سگهيو ٿي. نوجوان مونکي ڪنهن سُٺي ۽ آسودي خاندان جو ٿو لڳي. هوُ خوددار آهي، پنهنجي سُڃاڻپ پنهنجي ڪوشش ۽ محنت سان بڻائڻ ٿو چاهي، اِنڪري پنهنجي اصلي سُڃاڻپ ظاهر ڪرڻ نٿو چاهي.''

''آءٌ به اِهو ئي سوچي رهي آهيان.''

ٻاهر نڪري راجيش سروڻ ڪمار کي فون لڳائي. سروڻ ڪمار پوپال ۾ هو. سندس پوري ٽيم پوپال ۾ هئي. راجيش سروڻ کان ملڻ جي وقت ٻُهريو. هوُ اُتان دادر ويو. اُتان لوڪمانيه تلڪ حبيب گنج ايڪسپريس ۾ پوپال جي ڪرنٽ ۾ ٽڪيٽ خريد ڪئي. شام جو هوُ پوپال روانو ٿي ويو.

ٽرين سوير صبوح جو حبيب گنج پهتي. هوُ اي. سي. ويٽنگ روم ۾ هليو ويو. اُتان تيار ٿي ٻاهر آيو. موبائيل تي سروڻ ڪمار کي پنهنجي اچڻ جي خبر ڏنائين. ٽئڪسي ڪري ڪمارنگر جي ڪمار ولا لاءِ روانو ٿيو. سروڻ ڪمار راجيش کي رسيوَ ڪرڻ لاءِ گيٽ تي بينو هو. سندس چانهه سان خاطرداري ڪيائين. پوءِ پُڇيائينس، ''ڪيئن اچڻ ٿيو آهي؟''

راجيش چيس، ''انڪل آءٌ هڪ فلم ڊئريڪٽ ڪري رهيو آهيان. آءٌ چاهيان ٿو اُن ۾ موسيقي توهان ڏيو.''

''اِها ته خوشيءَ جي ڳالهه آهي.''

''انڪل چاهيان ٿو ته موسيقيءَ ۾ شنڪر جئڪشن جي موسيقيءَ جو تاثير هُجي، ميلوڊي هُجي، ردم هجي ۽ هُجي مستي، گيتن ۾ شئلينڊر جي گيتن جهڙي گهرائي ۽ سوز هجي، بوليءَ جي شُڌتا هُجي.''

''فلم گهٽ بجيٽ واري آهي، توهان جو محنتاڻو فلم جي سنگيت جا رائيٽس سيل ڪرڻ ڪانپوءِ ڏيئي سگهبو.''

''برخردار، توهان ڪجهه نه ڏجو، اسين فلم جو ميوزڪ مفت ۾ ڏينداسين.''

''نه انڪل، توهان کي پورو محنتاڻو ملندو، ميوزڪ ڪمپني توهان کي رايلٽي پڻ ڏيندي. هڪ ٻي وينتي آهي، توهان کي، آءٌ ڊئڊيءَ کي سرپرائيز ڏيڻ ٿو چاهيان، فلم نهي تيار ٿيڻ ۽ رليز ٿيڻ تائين آءٌ پنهنجو نالو اُجاگر نٿو ڪرڻ چاهيان.''

''نه تون ستيش صاحب کان ڪائي مدد نه وٺي رهيو آهين؟ تعجب آهي. بيٽا راجيش، تون لائق پتا جي لائق اؤلاد آهين. تنهنجي ڪاميابيءَ ۾ ڪوئي شڪ نه آهي. اسان جي پوري ڪوشش رهندي فلم جو ميوزڪ يادگار رهي ۽ فلم سنگيت جي گولڊن پيريڊ جي ياد تازي ڪري. اِئين لڳندو ته ميوزڪ شنڪر جئڪشن جي ڪمپوز ڪيل آهي. اسين سندن ٽيونس کي نه ڏُهرائينداسين، فقط سندن ٽرينڊ کي ڏُهرائينداسين.''

''ٿئنڪس، آءٌ توهان کي اِسڪرپٽ جي هڪ ڪاپي موڪلينداس، اِستوريءَ جي سچيئشن جي حساب سان ۽ ڪهاڻيءَ کي اڳتي وڌائڻ وارا گيت هجن، مهرباني، هلان ٿو.''

''اِئين ڪيئن ويندين؟ نيرن ڪائڻ ڪانپوءِ ڊرائيور توکي اِندور ڇڏي ايندو.''

''انڪل، آءٌ ٽئڪسيءَ ۾ نڪري ويندس.''

''ڪار هوندي ٽئڪسيءَ ۾ ڇو وندين؟ ڊرائيور هٿ اِسڪرپٽ جي ڪاپي به موڪلي ڏجانءِ.''

''جيڪا توهان جي آگيا.''

راجيش جو اِرادو فلم بلڊنگ ائنڊ وائيٽ ۾ ناهڻ جو هو، پر پوءِ

سوچيائين، مهوڻا جي ڪاسٽيوم جا رنگ ته رنگين فلم ۾ ڏي اُپري سگهندا. هن پوري فلم رنگين ناهڻ جو فيصلو ڪيو. لڳاتار پيچ-ڊُڪ سبب هوُ ٽڪجي پيو. آرام ڪرڻ لاءِ هوُ نيرج سان گڏ پن ڏينهن لاءِ مانڊو هليو ويو. هن دفعي ٻئي ڪار ۾ ويا. مانڊو مان واپس اچي راجيش شوٽنگ شيڊيول تيار ڪيو. هوُ نيرج سان گڏ لالپور ويو. مهوڻا سان نيرج جي ملاقات ڪرائي. چيائينس ته ڪيس نيرج سان گڏ فلم ۾ ڪم ڪرڻو پوندو. ٻُڌي مهوڻا هڪي ڪان اُکڙجي ويئي. مهوڻا ڪم ڪرڻ کان صاف منع ڪئي. راجيش سندس سامهون 20 هزار ٻيا رکيا. پئسا ڏسي مهوڻا جي پائرن جي اکين ۾ چمڪ اچي ويئي. اُنهن جي سمجهائڻ سان وڏيءَ مُشڪل سان مهوڻا راضي ٿي.

راجيش چاهيو ٿي ته مهوڻا جي ائڪٽنگ نيچرل لڳي، اِن ڪري راجيش مهوڻا جا ڊائلاگ نماڻي ٻوليءَ ۾ لکايا. مهوڻا جي تياريءَ لاءِ گرلس ڪاليج ڪرگون جي هڪ ليڪچرار کي پنهنجو سهايڪ بڻايائين. سندس ڪم هو مهوڻا کي ريهرسل ڪرائي شوٽنگ لاءِ تيار ڪرڻ. سندس ميڪ اَپ لاءِ به ڪرگون ۾ بيوٽي پارلر هلائڻ واريءَ هڪ نوجوان عوَرت کي مقرر ڪيائين. فلم جي ٻين ڪردارن لاءِ راجيش مهوڻا جي پائرن سميت ڪجهه لوڪل ماڻهن کي ڪنيائين. سموري تياريءَ کان پوءِ هوُ ممبئيءَ ويو. ڪجهه آرٽسٽ هن ممبئيءَ مان چونڊيا. ڪئميرامين ۽ ٻيا ٽيڪنيشين پڻ ممبئيءَ مان ڪنيائين. کين چاهڙيا کان ائڊوانس پيمينٽ ڪرايائين. ڏهه لکه آئوٽ ڊور شوٽنگ لاءِ ورتائين. سڄي تياريءَ کانپوءِ لالپور اچي شوٽنگ شروع ڪيائين. يونٽ جي ايڪسٽراز کي پيڪنگانو جي ڊرمشالا ۾، ڪجهه آرٽسٽ ۽ ٽيڪنيشنس کي ڪرگون جي هوٽل ۾ ته ڪجهه کي ڪنڊوا جي هوٽل ۾ رهايائين.

ڪلاڪارن ۽ ٽيڪنيشين کي وٺي اچڻ ڇڏي اچڻ لاءِ ٻہ ڪاريون ڀاڙي تي بوڪ ڪيائين. سروڻ ڪمار پڻ اِسپاٽ تي آيو. مهوئا ۽ نيرج جو آواز ۽ ڳالهائڻ جو لحظو ٻُڌو ۽ ڏٺو. اُن حساب سان پليبئڪ ڏنائون. گيت رڪارڊنگ ٿي وڃڻ کانپوءِ گانا ٻنهين تي فلمايا ويا.

هڪ مهني اندر سروڻ ڪمار فلم جا سڀ گيت تيار ڪري رڪارڊ ڪرايا. ميوزڪ جي رليز جي تاريخ طيءِ ٿي. فلم جي ڪائي پبلسٽي نہ ڪئي ويئي هئي. اِنڪري انڊسٽريءَ اُن جو ڪوئي نوٽيس نہ ورتو ۽ نہ ئي ڪا خاص چرچا ٿي. انوائيٽيز مان بہ ڪيترا نہ آيا. جيڪي آيا تہ اُهي بہ سروڻڪمار جي ڪري، سنگيت ڪمپنين جا عيوضي پڻ آيا ۽ ڪجهہ ميڊيا جا ماڻهو.

فلم جا گيت-سنگيت ٻُڌي فنڪشن ۾ آيل سڀ حيران ٿي ويا. اُنهن کي اِئين لڳو جڻ شئليندر جا لکيل ۽ شنڪر جئڪشن جا ڪمپوز ڪيل نغما ٻُڌي رهيا هئا. سڀئي سروڻڪمار، رابيا، ساوڻ ۽ نيلم کي واڌايون ڏيڻ لڳا. مسٽر ڇاٻڙيا کي پڻ مبارڪ باد مليا. راجيش پروگرام ۾ ندارد هو. نيرج کيس ريپريزنٽ ڪري رهيو هو. ٽي. سيريز ڪمپنيءَ فلم جي سنگيت جا اڌڪار ڏهہ ڪروڙ رپين ۾ خريد ڪيا. ڇاٻڙيا جون واڇوُن ٽڙي پيون.

راجيش سروڻ ڪمار ۽ سندس ٽيم کي سندن طيءِ ريٽ کان بہ وڌيڪ محنتاڻو ڏياريو. نيرج کي پڻ چڱي چوکي پارٽ پيمينٽ ڏياريائين. مهوئا کي پڻ ڏهہ لکہ رپيا ڏياريائين. خود فلم مڪمل ٿيڻ تائين ڪجهہ بہ نہ ورتائين. فلم جو ٽائيٽل مهوئا ئي رکيائين. مهوئا جو سنگيت خاصو پاپيولر ٿيڻ لڳو. خوب آڊيو ويڊيو، سي. ڊيز ۽ ڪئسيٽ وڪامڻ لڳا. ڏينهون ڏينهن گُهر وڌندي ويئي. هر طبقي جي سنگيت پريمين ۾ گيت سنگيت مقبول

ٿيڻ لڳو. پراڻي پيڙهيءَ وارن کي ته گُذريل زمانو ياد اچڻ لڳو. گ
يت ٻُڌي سگھُن ملڻ لڳن.

فلم جا ڊسٽريبيوشن رائيٽس پڻ من موافق ريٽ تي ٻُڪ ٿي
ويا. سي. آءِ. ٽيريٽريءَ جا رائيٽس اِنڊور جي سٽپال کي سيل ڪيا
ويا. سيني ڊسٽريبيوٽرس سان اِها ڪنڊيشن لاڳو ڪئي ويئي ته
فلم فقط سنگل ٿيٽرن ۾ رليز ڪئي ويندي کين اِهو پڻ ٻُڌايو
ويو ته فلم جو پريميئر شو اِنڊور ۾ رکيو ويندو. ٻين جڳهين تي
فلم هڪ ڏينهن کان پوءِ رليز ٿيندي.

سٽپال بيحد خوش ٿيو. سٽپال فلم جي پردرشن لاءِ ريگل ٽاڪيز
وارن سان ڊيٽس فڪس ڪري ڇڏي. چاٻڙيا راجيش کي ڪُلي ڇوٽ
ڏيئي ڇڏي، جيتري بہ لاڳت اچي اچڻ ڏي.

ڪافي دفتن سان راجيش فلم جي شوٽنگ ڪندو رهيو. ڪيترا
سين ري شوٽ ڪرڻا پيس. فلم جي هاءِ لائيٽ هو پگوريا اُتسو.
پگوريا ۾ اڃا لڳ ڀڳ 6 مهنن جي دير هئي. راجيش ايترو وقت
انتظار ڪرڻ لاءِ تيار نہ هو. هن مهوٽا جي پائرن ۽ لالپور واسين کي
اُتسو جلد مهائڻ لاءِ خرچ جي ۽ شراب جي ڪُلي ڇوٽ ڏني. فلم جي
شوٽنگ جي ڪري اِئين ئي روز پيڙ ٿيندي هئي. اُتسو جي شوٽنگ
وقت پيڪنگانو ۾ تمام گھٽي پيڙ گڏ ٿي. پگوريا نشي ۾ ڏُٽ ڊول
ڏمامن سان نچندا ڳائيندا رهيا. مهوٽا پڻ رنگ جمائي ڇڏيو. نيرج
مهوٽا کي پڇائي ٿو وڃي، اُهو سين پڻ فلمايو ويو.

مهوٽا جي گھر ٻنهي جي ملڻ جا هات سين فلمايا ويا.

ٻئي ڏينهن تي نيرج تي حملي جو سين فلمايو ويو. نيرج جي
لنين سان فائيٽ ڊيڪاري ويئي. آخر نيرج متي تي چوٽ لڳڻ
سبب رتوڇاڻ ٿي ڪري ٿو پوي. پوليس جيپ جي سائرن جو
آواز ٻُڌي حملاور پڇي ٿا وڃن. پوليس گھايل کي ڪرگون ضلع

اِسپتال ۾ کڻائي ٿي وڃي. ڊاڪٽر کيس اِندور جي ايم. واءِ. اِسپتال ۾ ريفر ڪيو. پوليس کي حملاورن جو ڪوئي سُراغ نہ مليو. نيرج بيان ڏيڻ جي حالت ۾ نہ هو.

مهوٹا جو صدمي ۾ بُرو حال هو. هوءَ پاڻ سان گڏ اِندور ٿي وئي. نيرج جا ماڻُ پيءُ ڪيس ڪوئي توجو نٿا ڏين ۽ ڪيس نيرج جي ويجهو بہ وڃڻ نٿا ڏين. هوُ نيرج کي پرائيويٽ اِسپتال ۾ شفٽ ڪرائين. مهوٹا نراش ٿي لالپور موٽي ٿي وڃي.

نيرج کي جڏهن هوش آيو تہ هوُ حيراني‌ءَ سان پنهنجي ماڻُ پيءُ کي ڏسڻ لڳو. تڏهن اُتي پي. آءِ. سندس بيان ونڊ آيو ۽ حملاورن جي ڄاڻ ڳُهريائين. نيرج اڻڄائي ظاهر ڪئي. پوليس واپس هلي ويئي. گهر وارن جي پُڇڻ تي بہ ڪجهہ نہ ٻُڌايائين.

نيرج جي ماڻُ پُڇيس، ''هوءَ ڇوڪري ڪير هئي؟''

نيرج پُڇيس، ''ڪهڙي ڇوڪري؟''

''خبر نہ آهي‌ڪير هئي، پاڻ کي تنهنجي زال پيئي ٻُڌائي.''

نيرج ڇرڪ پري پُڇيس، ''مهوٹا هتي آئي هئي؟ ڪٽي آهي مهوٹا؟''

''آءٌ نٿي ڄاڻان مهوٹا کي، هوءَ ڳوناڻي ڇوڪري تنهنجي زال ڪيئن ٿي ٿي سگهي؟ مون کيس پڃائي ڇڏيو.''

''اَمڙ تو هي ڇا ڪيو؟ هوءَ سچ پچ منهنجي زال آهي.''

''لڳي ٿو چوٽ جي ڪري تنهنجو مغز ڦري ويو آهي. هوءَ ڇوڪري تنهنجي زال ٿي نٿي سگهي. اگر آهي بہ تہ اسين کيس قبول نہ ڪنداسين.''

''آءٌ کيس سويڪار ڪري چڪو آهيان. توهان اگر کيس سويڪار نہ ڪندا تہ مجبورن مونکي سندس گهر ۾ وڃي رهڻو پوندو.''

نيرج جي ماڻُ ڪجهہ چوڻ لاءِ وات کولڻ چاهيو، تڏهن نيرج

جي پيءُ کيس ٽوڪيندي چيو- ”هاڻي ماٺ بہ ڪر، ڇو ٿي نيرج جو ٽينشن وڌائين؟“

راجيش اِهي سين ناٽڪي ڍنگہ سان سٺي نموني فلمايا.

نيرج ٺيڪ ٿي گهر آيو. مهوئا جي ڪري گهر ۾ اشانتي ڦهلجي ويئي. مجبور ٿي نيرج گهر ڇڏي هليو ويو. هوُ لالپور مهوئا جي گهر پهتو. مهوئا نيرج سان لپٽي ويئي ۽ زار زار روئڻ لڳي. نيرج کيس تسليٰ ڏيندو رهيو. اچانڪ مهوئا گهبرائجي ڪري چيو- ”تون هتي ڇو آيو آهين؟ ويري وري حملو ڪري سگهن ٿا.“

نيرج چيس، ”آءٌ ڊڄي ڪري توکان پري رهي نہ سگهندس. ٻيهر حملي جي هوُ همٿ نہ ڪري سگهندا. پوليس کين تلاش ڪري رهي آهي. مون ڪنهن جو بہ نالو نہ ورتو آهي. ضرورت پيئي تہ پوليس کي حملاورن جو نالو پتو ٻڌائين کين گرفتار ڪرائيندس. اِن کانسواءِ منهنجي رکيا لاءِ تنهنجا ڀائر آهن ئي. هتي گهڻو وقت رهڻو ناهي. آءٌ توکي جلد ممبئيءَ وٺي هلندس، اُتي هلي رهنداسين. اُتي ئي ڪوئي ڪم ڪندس.“

راجيش ڪنهن نموني شوٽنگہ ڪئي. ايڊيٽنگہ ٽيبل تي ڪجهہ ڪٽ سٽ ڪئي. ڪجهہ فوٽيج ري-شوُٽ ڪرڻ جي سوچيائين. ري-شوُٽنگہ پوري ڪري، سائونڊ رڪارڊنگہ، ڊبنگہ کانپوءِ پرنٽس تيار ڪرائڻ لاءِ ڇاٻڙيا کي چيائين.

راجيش هڪ خاص ائنگل تان مهوئا جو ورتل ڪلوز اپ فوٽو جا پوسٽر تيار ڪرايا. هڪ پوسٽر ريگل ٽاڪيز اِنڊور تي لڳارايئين. اِنڊور ميونسپل ڪارپوريشن جي في ڀري اِجازت وٺي ٻيو ريگل ٽواٽي تي خاص جڳهہ تي لڳارايئين. پوسٽر ايترو پُرڪشش هو جو ڏسڻ واري جي نظر ٽڪي پئي وڃي. پوسٽر ڏسڻ وارا واٽ ويندڙ بيهجي ٿي ويا. ٽوُ-وهيلر، فور وهيلر وارا وهيڪل روڪي

پوسٽر تي پرپور نظر وجهڻ لڳا. ماڻهن ۾ فلم ڈسڻ لاءِ ڪريز پئدا ٿيندي ويئي. درشڪ بي صبريءَ سان فلم رليز ٿيڻ جو اِنتظار ڪرڻ لڳا. آخر فلم رليز جي تاريخ ظاهر ڪئي ويئي. هڪ هفتو اڳ ائڈوانس بوڪنگ شروع ڪئي ويئي. فلم هڪ ئي ٿاڪيز ۾ لڳي رهي هئي، ٽڪيٽ ونڈو تي زبردست پيڙ لڳي ويئي. پهرئين ڈينهن ئي هڪ هفتي جا سڀ شوز هائوس فل ٿي ويا. هفتي ۾ ٿر هڪ مهني جي ائڈوانس بوڪنگ ٿي ويئي.

آخر اِنڈور ۾ فلم شڪروار جي بجاءِ وسپت ڈينهن رليز ٿي. پهرئين ڈينهن فلم جو پروڈيوسر ۽ ڪلاڪار درشڪن سان روبرو ٿيا. جن کي ٽڪيٽ ملي هئي سي بيحد خوش هئا. جن کي ٽڪيٽ نه ملي هئي سي ٿئيٽر جي ٻاهر بيهي ڪلاڪارن جي هڪ جهلڪ پائڻ لاءِ اِنتظار ڪرڻ لڳا. فلم جو پرچار نه ٿيو، نه پروموشن لاءِ ڪلاڪار آيا. اُن جي باوجود فلم جي لاءِ درشڪن ۾ ديوانگي ڇائنجي ويئي. ائڈوانس بوڪنگ جو سلسلو جاري رهيو هو. بزنيس جي سلسلي ۾ اِنڈور ۾ ٻاهران اچڻ وارا واپاري به فلم ڈسڻ جو جتن ڪرڻ لڳا.

اِنڈسٽريءَ جا ماڻهو حيران هئا، هڪ ناتجربيڪار نوجوان ٿوري بجيٽ ۾ اهڙي سُپر هٽ فلم ڪيئن ٺاهي سگهيو. پهرئين شو ختم ٿيڻ تي درشڪ جهوُمندا ٻاهر نڪرڻ لڳا. شڪروار ڈينهن ملتي اِستار ۽ وڈي بجيٽ واري فلم ملٽيپليڪس ۽ ٿئيٽرن ۾ لڳي. هائوس اڌ به نه پريا. ڊسٽريبيوٽر جي چهري تي مُردني ڇانئجي ويئي. ڊالر سئنيما، چلر سئنيما کان مات کائي ويئي.

مُدت کان ڪنهن فلم هڪ ئي ٿاڪيز ۾ هلي سلور جبلي ملهائي. اِهو رڪارڊ درج ڪرايو فلم مهوٽا. اِنڈور جي ريگل ٿاڪيز ۾ فلم جو سلور جُبلي فنڪشن رکيو ويو. ڪيترائي معزز مهمان آيل هئا.

راجيش جي عرض تي سندس پتا ستيش، ماتا سُنيتا ۽ سُجاتا کي بہ گُھرايو ويو ھو. سروڻ ڪمار پڻ ٽيم سوڌو موجود ھو. ڊسٽريبيوٽر مھمانن جو سواگت ستڪار ڪيو. اُن ڪانپوءِ پروڊيوسر مسٽر چابڑيا کي ڪاڪارن جي سُجاڻپ ڪرائڻ لاءِ چيائين. اُن وقت مھوٽا فيس اِن ڪرائوڊ ھئي. درشڪن جي نگاھ مھوٽا جي چھري تي ٽڪيل ھئي. جنھن پوسٽر ڪين ڪريزي بڻايو ھو، سو چھرو سندن اکين جي سامھون ھو.

مائيڪ مسٽر چابڑيا سنپاليو. چيائين، ''آءٌ اِندور جي درشڪن جو تھدل سان شڪر گذار آھيان، اَڄ جي دؤر ۾ فلم جي ٽن ڏينھن جي ڪاميابيءَ تي جشن ملھايو تو وڃي اُتي ڪيترن ڏھاڪن ڪانپوءِ ڪائي فلم سلور جُبلي ملھائي اُن جي ڪريڈٽ آءٌ فلم جي ڊئريڪٽر مسٽر اڇاڻ، فلم جي ھيرو ھيروئن مسٽر نيرج ۽ مس مھوٽا سان گڏ فلم ۾ ھِٽ ميوزڪ ڈيڻ لاءِ مسٽر سروڻ ڪمار ۽ سندس ساٿين سان گڏ اِندور جي درشڪن کي ٿو ڏيان. جن سڀني گڏجي فلم کي ھِٽ بڻايو آھي.'' درشڪن سيٽيون ۽ تاڙيون وڄائي پنھنجي خوشيءَ جو اِظھار ڪيو.

چابڑيا اناؤنس ڪيو، ''آءٌ ڪامياب فلم ميڪر مسٽر ستيش کي عرض ڪندس تہ اِسٽيج تي اچي مسٽر اڇاڻ کي ٽرافي ڏين.''

ستيش مُسڪرائيندو اِسٽيج تي آيو. راجيش جُھڪي پيري پيس. ستيش چابڑيا کان مائيڪ ونڊي چيو- ''دوستو، جنھن کي توھان اڇاڻ سڏي رھيا آھيو، سو اڇاڻ ناھي، منھنجو سُپٽر راجيش آھي. چابڑيا سميت سڀني مھمانن چرڪ پريو. فقط سروڻ ۽ ڪمارس مُسڪرائي رھيا ھئا. راجيش اڇاڻ اِنڪري بڻيو جو ڪيس پنھنجي سُجاڻپ بڻائڻي ھئي. ڪيس منھنجي مدد ڪان

سواءِ پنهنجي پوزيشن بڻائڻي هئي جيڪا هن سلور جُبلي هِٽ فلم ڏيئي بڻائي آهي ۽ خود کي ثابت ڪري ڏيکاريو آهي. هاڻي ماڻهو منهنجي لاءِ چوندا، هوُ ڏسو راجيش جو پيءُ ٿو وڃي.''

راجيش وري پيءُ جي قدمن ۾ جُهڪيو. ستيش ٻانهن ۾ ڀري گلي لڳياس. ستيش رجيش کي ٽرافي ڏني ۽ چاهڙيا کيس محنتاڻي جو چيڪ ڏنو.

راجيش اِسٽيج کان هيٺ لهي ٽرافي وڃي سُجاتا کي ڏني ۽ چيڪ جُهڪي سُنيتا جي قدمن ۾ رکيو. سُنيتا سندس مٿو چُمي چيڪ سندس کيسي ۾ رکيو. فنڪشن پورو ٿيو. مهمان وڃڻ لڳا. چاهڙيا راجيش کان پڇيو، ''ممبئي ڪڏهن ايندين؟''

''جلد ايندس سر.''

راجيش مهوٽا کي گهر وٺي ويو. کيس محنتاڻي جو 20 لکہ جو چيڪ ڏيئي پُڇڻ لڳو- هن رقم جو چا ڪندينءَ؟

''مونکي کهڙي خبر؟''

''ڏس، تون بئنڪ ۾ کاتو کولائي هيءُ چيڪ اُن ۾ جمع ڪراءِ. اڳتي بہ فلمن ۾ ڪرڻ جو اِرادو هجئي تہ مسواڙ جو مڪان وٺي ممبئيءَ وڃي رهہ. جڏهن فلئٽ خريد ڪرڻ جي حيثيت بڻجي، تڏهن پنهنجو فلئٽ خريد ڪجانءِ.''

نيرج محنتاڻي جا پئسا پيءُ کي ڏنا. ماڻس پٽس بيحد خوش ٿيا.

مهوٽا کي پنهنجي گهر ڇڏي راجيش نيرج سان گڏ آرام لاءِ مانڊو هليو ويو. ٻن ڏينهن کانپوءِ راجيش للِيءَ کان پُڇيو، ''منهنجي ايندڙ فلم ۾ ڪم ڪندينءَ؟''

للِيءَ چيس، ''فقط ڪاسٽيوم ڊزائيننگ جو.'' فون ڊسڪنيڪٽ ڪري ڇڏيائين. راجيش نيرج کان پُڇيو، ''مهوٽا جو چا ڪريون؟''

''ڪرڻو چاهي، گهر روانو ڪريس.''

''نه نيرج، سندس پائر لالچي آهن، ڪيس ڦري ڪائيندا.''

''اُن سان اسان جو ڪهڙو واسطو؟''

''نيرج، اِهو نه وسار هن اسان کي سلوَر جُبلي هِٽ فلم ڏني آهي. تنهنجي ڪيريئر لاءِ به مهوٽا ضروري آهي. توهان پنهين جي جوڙي هِٽ ٿي ويئي آهي. ڪيترائي پروڊيوسر توهان کي پنهنجي فلم ۾ ڪڍڻ چاهيندا. تون في الحال ڪيس پاڻ وٽ رک، ممبئيءَ ۾ مسواڙ جو مڪان وٺي وڃي رهو.''

''پليز، ماڻهو اسان جي لوَ اِن رليشنشپ جي هوا اُڏائي اسان کي بدنام ڪن.''

''جنهن کي تون بدنامي ٿو چئين، سا توهان جي مفت جي پبلسٽي ٿيندي. توهانجي فئنس جو عدد وڌندو اِن سان گڏ توهان جو ريٽ به وڌندو.''

''اِها نه اُها ڳالهه ٿي نه بدنام ٿيندا سين نه نه نالو ٿيندو؟''

''تون بدنام ٿي سگهين ٿو ليڪن بد ناهين، ڊج نه، اڳتي وڌ.''

''هتي چا لاءِ آيو آهين؟''

''رليڪس لاءِ.''

''نه رليڪس رهه ۾ رهڻ ڏي. ٽينشن ڇو ٿو ڏين. هل نه هلي بيئر پي اچون.''

''هل'' چئي راجيش اُٺيو ۽ئي دوست بار ۾ ويا، پي ڪائي واپس اچي سُمهي پيا. ٻنهي کي گهري نند اچي ويئي. شام جو چانهه پي گهمڻ نڪري ويا.

ٻنهي کي مانڊو آئي ٽي ڏينهن ٿي ويا هئا رات جو بيئر جي ڊڪ ۾ري راجيش چيو- ''سوچيان ٿو سُياڻي واپس هلو.''

''اڳتي جو چا پروگرام آهي؟''

''اِندور هلي سوچيندا سين.''

راجيش وٽ نئين پروجيڪٽ لاءِ نہ سبجيڪٽ هو نہ نئون چهرو. هوُ مهوٹا کي دُهرائڻ نہ پيو چاهي. وڏيءَ مشڪل سان اُن مان جند ڇڏائي هٹائين. هوُ اِهو ئي سوچي رهيو هو تہ موبائيل جو رِنگ ٽون وڄس.

راجيش موبائيل آن ڪري ڪن سان لڳايو. ڪال ممبئيءَ مان ڪنهن ڊيوڊ جو هو. هوُ راجيش، نيرج ۽ مهوٹا کي پنهنجي فلم ۾ ڪڍڻ لاءِ خواهشمند هو. راجيش ڪيس سوچي ٻُڌائڻ لاءِ چيو. ڊيوڊ جو نمبر سيوَ ڪري ڇڏيائين.

راجيش نيرج سان ڳالهائڻ سندس گهر ويو. سندس نظر هڪ نوجوان حسين چهري تي پيئي. چپن تي مُسڪراهٹ ۽ چهري ۾ عجيب ڪشش هيس. راجيش کي اُن حسينا ۾ هيروئن جي جهلڪ نظر آئي. رواجي ڪپڑن ۾ بہ بيحد خوبصورت لڳي رهي هئي. حسينا جي باري ۾ جاڻڻ لاءِ راجيش نيرج وٽ ويو. اُن حسينا جي باري ۾ پُڇڻ تي نيرج افسوس ظاهر ڪندي چيس- ان جو نالو رجني آهي. سندس قسمت اُماس جي سياهہ رجني (رات) کان بہ وڌيڪ سياهہ آهي. رجني سندن گهر ۾ مئڊ سرونٹ هئي. ڪجهہ ٻين گهرن ۾ پڻ ڪم ڪندي هئي. مڙس شرابي هئس، پنهنجي ڪمائي نشي ۾ اُڏائيندو هو. رجني پورهيو ڪري گهر هلائيندي هئي. اُن ۾ ئي هوءَ راضي هئي. سندس چپن تي هروقت مُسڪراهٹ هوندي هئي. سندس پازي مڙس زال جي ڪمائيءَ تي بہ هٹ صاف ڪرڻ چاهيندو هو، منع ڪرڻ تي گارگند ۽ مارڪُٹ بہ ڪندو هئس. ويچاري مار ميٹ ۾ سهندي رهندي هئي. جڏهن وڌيڪ مارڪُٹ سهندي هئي، تڏهن هڏ چيچلائيندا هئس تہ ڪم جو ناگو ڪندي هئي. لڳي ٿو مالڪ سندس دماغ جو

خانو خالي رکي ڇڏيو هو، اَهڙي ذليل مڙس جي وڏيءَ حياتيءَ لاءِ ڪڙوا چوٽ جو ورت رکندي هئي، سڄو ڏينهن ٻُکي پياسي رهي ڪري بہ ڪم جو ناگو نہ ڪندي هئي.

''يار نيرج، تو مونکي کهاڻيءَ جو سبجيڪٽ ڏيئي ڇڏيو. بس هاڻي هيروئن بہ ڏي، رجنيءَ سان ڳالهائي ڪيس مڃاءِ.''

'ڪوشش ڪندس، مگر اُميد گهٽ آهي، ناسمجهه آهي، سمجهدار هجي ها تہ اَهڙي مڙس کي ڪڏهن جو لت هڻي ڇڏي هلي وڃي ها. اُهو بہ تڏهن، جڏهن هوءَ سيلف ڊپينڊنٽ آهي.''

''ڪوشش ڪر، شايد مڃي وڃي. آءٌ ڪيس پنهنجي فلم ۾ هيروئن بڻائڻ ٿو چاهيان، ۽ ها، تنهنجي لاءِ خوشخبري آهي، ممبئيءَ مان ڪنهن مسٽر ڊيوڊ جو فون هو. هوُ توکي ۽ مهوڻا کي پنهنجي فلم ۾ کڻڻ ٿو چاهي.''

''۽ تون؟''

''آءٌ ڪجهه وقت چاهڙيا سان جُڙيو رهڻ ٿو چاهيان ۽ ها منهنجي اڳلي فلم جو هيرو بہ تون ئي هوندين ۽ هيروئن رجني.''

''مڃي تڏهن تہ؟''

''مڃي ويندي، تون ڪوشش تہ ڪر.''

راجيش نيرج کي ڊيوڊ جو نمبر ڏنو. نمبر لڳائي نيرج چيو- ''مسٽر ڊيوڊ، راجيش ڪجهه وقت چاهڙيا سان جُڙيو رهڻ ٿو چاهي، آءٌ ۽ مهوڻا توهان جي فلم ۾ ڪم ڪرڻ جي لاءِ تيار آهيون.''

''نيڪ آهي، ممبئيءَ اچي ملو. ڪنيڪشن ڪنجي ويو.''

نيرج پڇيو، ''راجيش ممبئيءَ وڃي رهنداسين ڪٿي؟''

''سنجنا جو فليٽ خالي پيو هوندو. ڊئڊيءَ کي چئو، توهان کي مسواڻ تي ونارائي ڏيندو، ليڪن وڃڻ کان اڳ منهنجو رجنيءَ سان ڳالهائڻ ڪرائي وڃجانءِ.''

نيرج رجنيءَ سان ڳالهايو، رجنيءَ صاف منع ڪري ڇڏيس. هوءَ راجيش سان ڳالهائڻ لاءِ تي تيار نه هئي. راجيش کي نااُميدي ٿي. ليڪن ڪيس کاڻيءَ جي آئيڊيا ملي ويئي هئي. هوُ کاڻيءَ کي ڊيولپ ڪرڻ ۾ لڳي ويو. هوُ هاڻي به دلي طرح چاهي پيو ته رجنيءَ کي ان نرڳ مان ڪڍي عزت ۽ آرام واري زندگي ڏيئي سگهي. راجيش جو رجنيءَ سان سڌيءَ طرح ڳالهائڻ ٻولهائڻ نه هو. نيرج به ممبئيءَ هلي ويو. ڪيس ڪجهه سُجهو نٿي. هن مانڊو وڃڻ جو ويچار ڪيو.

شام جو وقت هو، هوُ لان ۾ ڪُرسيءَ تي وينو ڪُجهه سوچي رهيو هو، تڏهن پري ڇهري واري هڪ ڇوڪريِ سندس پرسان اچي رُڪي. مُسڪرائي چيائينس، ''هاءِ هيرو!''

راجيش جو ڌيان ڇوڪريءَ طرف ويو. بلا جي خوبصورت هئي، راجيش مُسڪرائي چيس، ''هاءِ حوُر!''

''آءٌ هتي ويهان؟''

راجيش شرارت مان چيس- ''ڪٿي وهندينءَ؟ منهنجي گود ۾؟''

''ويهاريندي ته ويهي رهندس.''

راجيش اُٿي ڪيس پنهنجي ڪُرسي آفر ڪئي، پنهنجي لاءِ هڪ ٻي ڪُرسي ڪڍي آيو ۽ اُن ڇوڪريءَ جي پرسان ويهي رهيو.

ڇوڪريءَ مُسڪرائي چيس ''ايتري وزني ته نه آهيان، جو گود ۾ ويهارڻ کان ڊڄي وئين؟''

''تون ته ايتري هلڪي آهين جو هوا جي هڪ جهوٽي ۾ اُڏامي وڃين، منهنجي گود ۾ وهين ها ته ڊپ هو ته آءٌ به توسان گڏ اُڏامي وڃي ڪاهيءَ ۾ ڪران هان.''

ڇوڪريِ ٽهڪ ڏيئي ڪلڻ لڳي. سندس ڪلڻ سان سندس ٻٽيهه

موتين جي لڙ ۾ چمڪ لڳي.

راجيش رليڪس محسوس ڪرڻ لڳو. چوڪريءَ ڏانهن مخاطب ٿي پُڇيائين، ''آءٌ ڪِل جي ڦوهاري جو نالو ڄاڻي سگهان ٿو؟''

''زينت.''

''ڪنهن جي زينت آهين تون؟''

''ايڏا تہ ڪنهن جي به نہ، تون چاهين تہ پنهنجي بڻائي سگهين ٿو.''

''في الحال تہ دوستيءَ مان ڪم هلايون.'' راجيش زينت جي چهري کي غور سان ڏسي پُڇيس- ''ڪٽي تون زينت قاضي تہ نہ آهين؟''

زينت چرڪ پري پُڇيس، ''هيءَ اسان جي پهرين مُلاقات آهي، توهان ڪيئن سُڃاتو تہ آءٌ زينت قاضي آهيان؟''

''يوپال جي ڪمار فلمي‌ءَ سان اسان جا دوستاڻا تعلوقات آهن. توهان جي شڪل نيلم قاضيءَ سان هوبهو ملي ٿي.''

''هوءَ منهنجي آپا آهي. آءٌ اُنهيءَ وٽ گهمڻ آئي آهيان. آپا مانڊوءَ جي بيحد تعريف ڪئي تہ رهيو نہ ٿيو، هلي آيس.''

''تون ڪراچيءَ مان آئي آهين نہ؟''

''نہ، لنڊن مان. مُدت ٿي آهي ڪراچيءَ کي ڇڏي.''

''تعجب آهي، جڏهن سنڌ يوميءَ کي پنهنجي اؤلاد جي ضرورت آهي، اُن جي اؤلاد سنڌ ڇڏي ٻين ملڪن ۾ وڃي رهي آهي.''

''توهان جا وڏا به سنڌ ڇڏي آيا نہ، پُڇي سگهان ٿي ڇو؟''

''ورهاڱي ڪانپوءِ سندن سنڌ ۾ رهڻ دُشوار ٿي پيو، مجبورن سنڌ ڇڏڻي پيئن.''

''اسان سان به ساڳي ويڌن هئي. هاڻ سنڌ سنڌين جي رهي ڪٽي

آهي؟ سنڌ ٽي مهاجرن، پٺاڻن، بلوچن ۽ پنجابين اچي قبضو ڪيو آهي. اڳي سنڌ عوام سيٺ شاهوڪارن، زميندارن، ميرن، وڏيرن جي غلامي ڪندو هو. هاڻي ڏاريا به مالڪ بڻجي ويٺا آهن. قيمتي زمينون مهاجرن، پنجابين، ملٽريءَ وارن ۽ نوڪرشاهن ورهائي ڪنيون آهن. سنڌي هاري اڄ به مسڪين آهي. سنڌ جون نوڪريون به ڏارين جي جهوليءَ ۾ وڃي ٽيٺون پون. سنڌو نديءَ ٽي بند بڌي پاڻيءَ جو وهڪرو پنجاب طرف موڙيو ويو آهي. سنڌ ريگستان ۾ تبديل ٽيندي ٽي وڃي. سنڌين لاءِ جيل جون سلهون ۽ خودڪشي بچي آهي. پاڪستان ٺهڻ ٽي سنڌي هندن کي پارت لڏي وڃڻ لاءِ مجبور نه ڪن ها تہ اڄ سنڌ جي اَهڙي بُري حالت نہ ٽئي ها.''

''توهان ٺيڪ ٽا چئو. هاڻي چانهه به پيئارينداٿ يا ڪورين ڳالهين سان پيٽ پرائيندا؟''

''چانهه به پيئارينداس ۽ گهمائڻ به وڃي هلندس.''

راجيش زينت کي بائيڪ تي ويهاري نيلڪنٺ وڃي ويو. جتي اڳ ۾ للي ۽ کي وڃي ويو هو. زينت اُتان جي قدرت جي سونهن ڏسي خوش ٽي ويئي. اُتان راجيش ڪيس سن سيٺ پوائنٽ تي وڃي ويو. سڄ لهڻ کان پوءِ به ٻئي ڪافي دير اُتي ويٺا رهيا. انڌيرو چانئجڻ لڳو، ٻئي اُٺي ڪڙا ٽيا. رستي ۾ راجيش زينت کان پُڇيو، ''بيئر هلندو.''

زينت چيس، ''اَڄ تنهنجي گلاس مان به ڊُڪ پري وڃندس.'' ٻئي بار ۾ بيئر پيئنداٿ ڳالهائيندا رهيا. ڳالهين ڳالهين ۾ راجيش زينت کي ٻُڌايو تہ هوُ خود ۽ سندس پتا فلم ميڪر آهن. زينت هيروئڻ بڻجڻ جي خواهش ظاهر ڪئي.

راجيش ٻُڌايس تہ هن وقت هوُ خالي آهي. سندس پتا ڪيس چانس ڏيئي سگهي ٿو. ڪيس نئين چهري جي تلاش آهي.

ساونڪمار ذريعي اپروچ ڪري سگهي ٿي. تنهنجو ڪم ٿي سگهي ٿو.

ڊرنڪ ختم ڪري، رسوئي ڪائي ٻئي هوٽل روپمتي موٽي آيا. ڪجهه وقت ڪُلي جڳهه ۾ گذاري ٻئي پنهنجي-پنهنجي ڪمري ۾ وڃي آرامي ٿيا.

ٻه ڏينهن مانڊوءَ ۾ گذاري زينت پوپال موٽي ويئي. راجيش اُتي رُڪيو رهيو. شام جو هرروز وانگر ٻاهر لان ۾ هڪ ڪنڊ ونڊي وڃي ويٺو. هن هڪ ٻي ٻه خالي ڪُرسي پرسان رکي، شايد ڪوئي اُتي اچي ويهڻ چاهي. اُن ڏينهن ڪير ٻه نه آيو. راجيش سڄو ڏينهن روم ۾ ئي سُستيءَ ۾ ئي گذاريو.

شام جو وڃي لان تي ويٺو. هڪ ٻي ڪُرسي ٻه پرسان رکي چڏي هئائين. هوُ اُتي هيٺ واديءَ ڏي نهاري رهيو هو تڏهن اچانڪ سندس ڪنن ۾ جڙ تہ گهنٽيون وڳيون. ڪوئي ڪوئل جهڙي آواز ۾ اُتي ويهڻ جي اِجازت گُهري رهيو هو. راجيش ڪنڊ مٽي ڪٽي ڏنو، پرسان بي‌مثال سونهن جو نمونو بيٺو هو. سندريءَ جو رنگ گورو هو، اکين جو پُتليون ۽ زلف ڪارا هئس. چهري جو عڪس ٻه ديسي لڳي رهيو هو. راجيش ڪيس نهٽائيءَ سان ويهڻ لاءِ چيو. چوڪري مهرباني چئي ڪري ڪرسيءَ تي ويهي رهي. چوڪريءَ ڳالهه جو سلسلو جاري رکندي چيو، هتي توهان اڪيلا نوجوان ويٺا هڻا تہ هلي آيس، مونکي ٻه ڪمپنيءَ جي درڪار هئي.

''سنو ڪيوَ، هتي هلي آيا آهيو، آءٌ اڪيلو ويهي بور ٿي رهيو هوس.''

''توهان کي منهنجو رنگ روپ ڏسي اچرج ٿي رهيو آهي نہ؟ اڪثر ماڻهن کي حيراني ٿيندي آهي. دراصل آءٌ ڪاڪٽيل فئملي‌ءَ مان آهيان.''

''چا مطلب؟''

''منهنجو پرڈاڈو مدنلال رئيس شخص هئا. هو لنڊن گُهمڻ ويا هئا. هڪ ڏينهن سنڊن نگاهه هڪ خوبصورت چوڪريءَ تي پيئي. اُن جي سونهن تي ريجهي ويا. چوڪريءَ جو نالو هيلن ٽئچر هو. هوءَ رواجي پريوار مان هئي. ڈاڈو سائين لنڊن ۾ رُڪجي پيا. انگريزي ڳالهائڻ سکيا. ٽوري ڪي وقت ۾ قرارٽيدار انگريزي ڳالهائڻ لڳا. اُنهن هيلن سان دوستي ڳنڍي. جلد ئي اُن سان شادي رچائي. سنڊ مان پنهنجو ڪاروبار سميتي لنڊن ۾ وسي ويا. اُتي ئي ڪاروبار شروع ڪيائون. وديش ۾ رهندي به پنهنجي جڙن سان جُڙيا رهيا. ڈاڈيءَ کي سنڊي ڳالهائڻ سيکاريائون. سنڊي طعام ناهڻ، ڏڻ-وار ملهائڻ، گهر ۾ پورو سنڊي ماحول.

کين هڪ ئي پُٽ ڄائو. سندن نالو رکيائون منوهرلال. سندس رنگ ماءُ تي روش پيءُ تي ويا. وڏو ٿي ڪري ڈاڈي سائينءَ هڪ فرينچ چوڪريءَ ريٽا دُگال سان شادي رچائي. اُنهن به خاندان جي ريت نياڻي. اسين به، اسان جو هڪ ريٽا کي به سنڊي رنگ۾ رنڱي ڇڏيائون. ڈاڈو ڈاڍي ٻئي گورا چٽا هئا. منهنجي پتا جو رنگ به گورو هو. سندس نالو رکيو ويو موهنلال. منهنجي ماءُ پارتيه هئي. پڙهيل-ڳڙهيل ودوان عوَرت هئي. پارت جي وديش شيوا ۾ هئي. سندس ٽرانسفر لنڊن ۾ پارتيه دوٽاواس ۾ ٿيو. سندن نالو پاروتي هو. پتا صاحب جو ڪم ڪار سانگي پارتيه دوٽاواس ۾ اچڻ-وڃڻ هو. اُتي ممیءَ سان ميل-ملاقات ٿين. جلد ئي شاديءَ جي بندن ۾ بڌجي ويا. آڳ اينگلو فرينچ اِنڊين آهيان، نالو آهي پدما. منهنجو رنگ يوروپين آهي، عکس اِنڊين. اُجين ۾ منهنجا ناناڻا آهن. آڳ پارت گهمڻ آئي آهيان. جمون-ڪشمير، هماچل پرديش کان ٽي ايم. پيءَ ۾ آئي آهيان. ڪجوراهو، پنچمڙهيءَ

کان ٹي هتي مانڊو آئي آهيان. آءٌ انگلش، فرينچ، هندي ۽ سنڌي ٻولي ڄاڻندي آهيان.''

''توهان جهڙي خوبصورت ودوان ڇوڪريءَ سان ملاقات ٿيڻ ٽي آءٌ پنهنجي خوش قسمتي ٽو سمجهان.''

''توهان پنهنجي باري ۾ نه ٻڌايو؟''

''منهنجو نالو راجيش ستيش آهوجا آهي. آءٌ بہ سنڌي آهيان. سنڌي، هندي، انگريزي ٽي ٻوليون ڄاڻندو آهيان. فلم ميڪر آهيان. آشيانو اِنڊور ۾ آهي. رليڪس ٿيڻ لاءِ مانڊو ايندو رهندو آهيان.''

''تڏهن تہ توهان مانڊوءَ کان بخوبي واقف هوندا. مونکي مانڊو ڳُهمڻ ۾ گائيڊ ڪري سگهندا؟''

''ضرور. مانڊو ۾ گهٽا ڏينهن رُکڻ جو پروگرام اٿوَ؟''

''اڄ جو ڏينهن تہ ويو، بہ ڏينهن ٻيا رُکندس.''

''بہ ڏينهن ڪافي آهن. توهان کي مانڊوءَ جو پورو سئر ڪرائيندس. سڀ ڏسڻ جهڙيون جڳهيون ڏيکاريندس. هتان کيڏانهن وڃڻ جو اِرادو اٿوَ؟''

''اُجين ويندس.''

''اُجين جو رستو اِنڊور کان آهي. توهان مونسان گڏ اِنڊور هلجو، منهنجي گهر هلي رُکجو، اِنڊور گُهمائي پوءِ توهان کي ڪار ۾ اُجين ڇڏي ايندس.''

''مهرباني ٿيندي توهان جي.''

''ڏسو، دوستيءَ ۾ نو ٿئنڪس، نو ساري. بهتر آهي.''

راجيش ويٽر کي سڏي ڪيڪ سلائيس، سئنڈوچ، پڪوڑا ۽ بسلريءَ جي بوتل جو آرڊر ڏنو. اُن کانپوءِ ڪافي آڻڻ لاءِ چيائينس. ويٽر آرڈر وٺي هليو ويو. پدما اُٺي موبائيل ڪئميرا سان سامهون

ڦهليل پهاڙ، آبشار ۽ وادي‌ءَ جا فوٽو کڻڻ لڳي. راجيش سان گڏ سيلفي ب ورتائين. پوءِ اچي ڪُرسيءَ تي ويهي رهي.

ويٽر آرڈر سروَ ڪري ويو. ناشتو ڪري ڪافي پي راجيش پدما کي چيو، ''تيار ٿي اڄ. گُهمڻ ٿا هلون.'' پدما اُٺي روم ۾ هلي ويئي. پدما جي واپس اچڻ تي راجيش پدما کي بائيڪ تي ويهاري رام مندر وڃي ويو. رام مندر ۾ درشن ڪرڻ کان پوءِ ٻئي جامي مسجد ويا. اِستان گهمڻ سان راجيش گائيڊ وانگر اُنهن جڳهين جي جاڻ ب ڏيندو ويو. اُتان ٿي ٻئي ايمپوريم، سمال اِسڪيل انڊسٽري ڪارپوريشن مانڊو، هٿندي ڪرافٽ ويا. اُتان پدما ڪجهه خريداري ڪئي. پوءِ ٻئي هوٽل موٽي آيا. ٻنهين ڊنر گڏجي ڪيو. اُن کانپوءِ ٻئي پنهنجي پنهنجي ڪمري ۾ آرام ڪرڻ هليا ويا.

ٻين ڏينهن ۾ راجيش پدما کي مانڊوءَ جون سڀ ڏسڻ جهڙيون جڳيون ۽ پوائنٽس گُهمايا. ڪائي ڪسر نه ڇڏيائين. پدما ڊيڊ سارا فوٽو ڪڍيا. پدما وٽ لگيج گهٽو نه هو. هڪ ڪِٽ ۾ سڀو سامان اچي ويس. ڪِٽ پدمان ڦُنيان لٽڪائي راجيش پنهنجي ڪِٽ اڳيان لٽڪائي. پدما کي ڦُنيان بائيڪ تي ويهاري اِندور پنهنجي گهر وڃي ويو. ڪيس ٻنهين ماتائن وٽ وڃي ويو ۽ واقفيت ڪرايائينس. پدما کي ڏسي سُنيتا ۽ سُجاتا کي خوشي ٿي. ٻئي ڪيس نونهن جي روپ ۾ ڏسڻ لڳيون. راجيش پدما کي اِندور ۽ آسپاس جا ڏسڻ جهڙا اِستان ڏيکاريا. شام جو ٻئي ريجنل پارڪ ۾ بوٽنگ ڪري رهيا هئا. پدما پُڇيس- ''راجيش تو ٻُڌايو نه ته تون ڪندو ڇا آهين؟''

راجيش ٻُڌايس ته هوُ اِسڪرپٽ رائيٽر ۽ فلم ڊائريڪٽر هو.

پدما چيس، ''آڇ ڏسان ٿي تون ڪيترن ڏينهن کان خالي وينو

آهين. ڪجهه ڪرين نٿو، وجهه؟''

راجيش پدما کي ڪارڻ ٻڌايو. ڪيس رجني، سندس ناسمجهي ۽ بي‌رُخي جي باري ۾ ٻڌايو ۽ چيائينس ته رجنيءَ جي ڪري سندس پروجيڪٽ اٽڪيو پيو هو.

پدما چيس- ''تو ٻڌايو ته رجنيءَ جو مڙس شرابي آهي، اُن جو هٿ بہ تنگ رهندو آهي، اڪثر هو پئسن لاءِ رجنيءَ کي ماريندو بہ آهي.''

''اِهو سچ آهي.''

''ڪهاڻيءَ ۾ رجنيءَ جو مڙس ڪمزور ڪڙي آهي، اُن کي ساڻ.''

''ڪيئن؟''

''ڪيس خوب پيئار، پئسن جي لالچ ڏيس. پئسن لاءِ اَهڙو ماڻهو پنهنجي زال وڪڻڻ لاءِ بہ تيار ٿي ويندو آهي.''

''نہ، اِهو غلط ٿيندو.''

''تون رجنيءَ جي زندگي سنوارڻ ٿو چاهين نہ؟ هوءَ تڏهن تنهنجي ڳالهہ مڃيندي جڏهن مڙس کان نفرت ٿي ويندس. ڪيس مڙس سان نفرت تڏهن ٿيندي جڏهن هوُ ڪيس وڪڻ جو عظيم گناهہ ڪندو. هوءَ تنهنجي ڳالهہ مڃڻ لاءِ مجبور ٿي ويندي. ڇو نہ تون سندس مالڪ بڻجي ويندين.''

''هوءَ مون سان بہ نفرت ڪرڻ لڳندي.''

''تيستائين جيستائين هوءَ نرگہ مان نڪري سُرگہ ۾ نہ پهچندي. جڏهن ڪيس سچائيءَ جي خبر پوندي ته هوءَ تنهنجي گولي ٿي رهندي. پوڄا ڪندي تنهنجي.''

''نہ ته مونکي ڪنهن کي گولي بڻائڻو آهي ۽ نہ ئي پاڻ پوڄائڻو آهي.''

''نہ سهي، تو وٽ فقط اِهو ئي هڪ اُپاءُ آهي.''

''شايد تون نيڪ ٿي چئين.''

''هاڻي چا اَڳئي اِرادو؟''

''ٽڪجي پيئي آهين؟''

''نہ ٽڪي آهيان.''

''تڏهن تہ ڪجهہ دير اڄا بوٽنگہ ڪنداسين. پوءِ ڪنهن سُٺي هوٽل ۾ هلي ڊنر کائيندا سين.''

''رسوئي تہ گهر جي ئي کائبي. هوٽل جو کائي-کائي ٽڪي آهيان.''

''هل تہ پوءِ گهر ئي ٿا هلون. ڪجهہ وقت گهر ۾ گذاريندا سين.''

راجيش ڪشتي ڪناري ڈانهن موڙي.

راجيش رجنيءَ جي ريڪي ڪرڻ شروع ڪئي. هوءَ ڪنهن وقت ڪيڈانهن اچي وڃي ٿي. ڪنهن وقت گهران نڪري ڪم تي وڃي ٿي. ڪنهن وقت گهر واپس موٽي ٿي. رجني راجيش کي نہ سُڃاڻندي هئي. هڪ ڏينهن رجني ڪم نپتائي گهر موٽ ڪاڏي. راجيش رجنيءَ جي نظر بچائي سندس پُٺ ورتي. ٽي ڪلوميٽر پئدل هلي رجني گهر پهتي. اها سلم ايريا بستي هئي. اُن بستيءَ ۾ رجنيءَ جو گهر هو. چوڻ لاءِ اُها جهوپڙپٽي هئي، ليڪن اُتان جا باشندا ڄاڻ سان رهيا پيا هئا. گهرن ۾ سنگل بتي ڪنيڪشن ملیل هئن. ڪيترن گهرن ۾ فرج، ٽي. وي. موجود هئا. ڪوئي روڪڻ ٽوڪڻ وارو نہ هئن. اُهي سڀ هڪ نيٺا جي ووٽ بئنڪ هئا.

ٻئي ڏينهن تي راجيش رجنيءَ جي مڙس جي ريڪي شروع ڪئي. ڪڏهن هوءَ گهران نڪري دارونءَ جي دڪي تي ويندو هو، ڪيتري دير اُتي رُڪندو هو، ڪيترو پيئندو هو، چا کائيندو هو وغيرہ.

راجيش محسوس ڪيو تہ ديسي جي عاديءَ کي ولائتي شراب پسند نہ ايندو. هن ديسي دارونءَ جون ٻہ بوتلون گهرائي ورتيون. ٻئي ڏينهن شام جو راجيش رواجي ڪپڙن ۾ رجنيءَ جي گهر جي پرسان ويو. جيئن ئي رجنيءَ جو مڙس ٻاهر نڪري نيڪي تي وڃڻ لڳو، راجيش ڦٽ ورتس. رجنيءَ جي مڙس وٽ پئسا نہ هئا. رجنيءَ کي گاريون ڏيئي مار ڪُٽ ڪري ٿورا پئسا وٺي آيو هو. اُن مان سندس ڪم هلڻ وارو نہ هو. هوُ سوچ ۾ ٻُڏل بيخيالو وڃي رهيو هو. تڏهن راجيش سندس ڪُلهي تي هٿ رکيو. هن چرڪ پري راجيش طرف نهاريو ۽ پُڇيائينس، ''تون ڪير آهين پائي؟''

''پائي ٿو چئين ۽ پُڇين ٿو آءٌ ڪير آهيان؟''

''چا ماجرا آهي؟''

''اڄ مون سان گڏ پيئڻ وارو ڪوئي ساڻي نہ مليو آهي، تون مون سان گڏ دارون پيئندين؟''

''مون وٽ پئسا نہ آهن.''

''مون وٽ جام آهن.''

''تون پيئارينديں؟''

''ها.''

''پنهنجو نالو تہ ٻُڌاءِ؟''

''پهريائين تون ٻُڌاءِ.''

''پرسو.''

''آءٌ باشو.''

پرسي پُڇيس- ''ڪيڏانهن وڃي هلندين؟''

''هل ڪنهن هوٽل ۾ هلي ٿا ويهون. مال موت وٽ ساڻ آهي.''

راجيش کي هٿ ۾ جهولو هو. راجيش پرسي کي هڪ هوٽل جي

کمري ۾ وڃي ويو. اُتي کيس ڪُرسيءَ تي ويهاريائينس. ويٽر کي سڏي ٽڏي بيئر، آلو فنگر ۽ هڪ ڦل چکن روسٽ جو آرڊر ڏنو. جهولي مان وسڪيءَ جي بوتل ڪڍي ٽيبل تي رکيائين.

پرسو حيرت سان روم کي ڏسڻ لڳو. راجيش کان پُڇيائين، ''تون هتي رهندو آهين؟''

''ها.''

''وڏو اَمير آهين؟''

''نه.''

''ته پوءِ هيءُ ٺاٺ باٽ؟''

''بس هيراڦيريءَ سان ڪم هلي ويندو آهي. وسڪي پيئندين نه؟''

''آڃ ته ڏيسي ئي پيئندس. جلد گهراءِ.''

''مون وٽ آهي. بئرو گلاس ڪڍي اڇي ته شروع ٿا ڪريون.''

''تون ڪڍ ته سهين، گلاس ته ايندي-ايندي ايندا.''

راجيش وسڪيءَ جي بوتل واپس رکي ڏيسي نررِي جي بوتل ڪڍي ٽيبل تي رکي. پرسو بوتل کڻي ڏکڻ هٿائي، بوتل وات سان لڳائي ٻه-ٽي وڏا ڏُڪ ڀريا. پوءِ ساهه کڻڻ لاءِ رُڪيو. ويٽر ٻه صاف گلاس رکي ويو. اُن سان گڏ بيئر جي بوتل ٻه کولي رکي ويو.

راجيش بيئر جي بوتل وات سان لڳائي ڏُڪ ڀري بوتل ٽيبل تي رکي. پرسو ٻه بوتل وات سان لڳائي پيئڻ لڳو. سنيڪس اڇڻ تائين ٻنهين پنهنجي-پنهنجي اڌ بوتل خالي ڪري ڇڏي.

راجيش چڪن جي پليٽ پرسي طرف وڌائي.

پرسي پُڇيس- ''هيءُ پورو منهنجي لاءِ آهي؟''

راجيش جي ها چوڻ تي پرسو چَڪن مٺان ٽُڪي پيو. چَڪن جي لڳ ڀڳ سڄي پليٽ ۽ ٻه حصا بوتل خالي ڪري ڇڏي. هوُ نشي ۾

ٹُب ٹيڻ لڳو.

راجيش پرسي کان پُڇيو، ''تنهنجي زال ڏاڍي خوبصوت آهي؟''

''سالي آهي تہ، خبر ناهي ڪيترا عاشق ناهي رکيا اٿئين. صبوح جو گهران نڪرندي آهي، شام جو موٽندي آهي.''

''تڏهن تہ خوب ڪمائيندي هوندي؟ پوءِ بہ توکي پيئڻ لاءِ پئسا نہ ڏيندي آهي.''

''خبر ناهي، جڏهن گهرندو آهيانس، نہ ڏيندي آهي.''

''تون اُن کي مون وٽ موڪلي سگهين تو؟''

''تون بہ اُن جو عاشق آهين؟''

''سالي‌ءَ جي مسڪراهٽ ڏاڍي قاتل آهي.''

''اَڄ ئي موڪليانس؟''

''چا وڻندين؟''

''اڄ وانگر سياڻي بہ پيئارجان‌ءِ ڪارائجان‌ءِ.''

''هڪ ڏينهن ڪائڻ پيڻ سان چا ٿيندءُ؟''

''تہ پوءِ آڻ چا ڪريان؟''

''پهريائين ڏُک پري پنهنجي پياس ٻُجهاءِ.''

پرسي بوتل منهن سان لڳائي. راجيش چيس، ''پرسرام سچ ٻُڌاءِ، تو لاءِ هي‌ءَ بوتل وڌيڪ خوبصورت آهي يا تنهنجي بيبي؟''

''چا ٿو ڳالهہ ڪرين بادشاهہ؟ بوتل متان ڏهہ بيبيون قربان.''

''تون مونسان هڪ سؤدو ڪر، تون پنهنجي بيبي منهنجي حوالي ڪر، آڻ تنهنجو زندگي پر جو پيئڻ ڪائڻ جو اِنتظام ڪندس.''

''اَڄ ئي موڪليانس؟''

''اَڄ نہ سُياڻي اَستامپ تي لکاپڙهي ڪرڻي پوندي.''

''بادشاھ جيڪي ڪپيئي لکاءِ، جتي چوندين آڱونو لڳائيندس. سپاڻي ھتي وڻي اچانس؟''

''ھتي نہ، تون اڪيلو ھتي اچجانءِ پھريائين پيئنداسين- کائينداسين، ۽ بوتلون ۽ پنج ھزار نقد ڏيندوسانءِ. ھر مھني توکي گھر ويڻي پنج ھزار ملندا رھندا. ھتان تنھنجي گھر ھلنداسين. اُتي تون پنھنجي زال منھنجي حوالي ڪجانءِ. مونسان گڏ ھلندي تہ سھين نہ؟''

''ھلندي ڪيئن نہ؟ سالءِ جا ھڏ گڏ پڇي ڇڏيندس.''

''اُن جا ھڏ گڏ پڇندين تہ ھوءَ منھنجي کڻي ڪھڙي ڪم جي؟''

''چوٽيءَ کان پکڙي گھر کان ٻاھر ڪيندومانس.''

''نيڪ آھي، سپاڻي ھتي ملنداسين.''

اڳليءَ شآم جو پرسو جلدي راجيش وٽ پھچي ويو. ائگريمينٽ فارم تي آڱونو لڳايائين. راجيش نرري جي بوتل ھٽ ۾ ڏنس. چکن کارايائينس. جڏھن پي کائي چڪ ڏيو، تڏھن واعدي مطابق پنج ھزار رپيا ۽ نرري جون ٻہ بوتلون ڏيئي چيائينس، ''ھاڻي ھل گھر.''

پرسو راجيش جي بائيڪ تي ويھي گھر پھتو. لڙ کڙائيندڙ قدمن سان گھر ۾ گھڙيو. راجيش پنيان ويس. پرسي رجنيءَ کي چيو، ''جيڪو سامان ڪٽڻو آٿئي ڪڍ. ھن گھر مان تنھنجو داڻو پاڻي چُڪي ويو.''

رجنيءَ حيرت مان پرسي ڏي ۽ ڊپ مان راجيش ڏي نھاريو. پرسي پنھنجي ڳالھہ دھرائي. رجنيءَ جڙپ ڏيئي چيس، ''چا ڏو بکين؟''

پرسي رجنيءَ متان ھٿ ڪنيو، راجيش اِشاري سان منع ڪيس. رجنيءَ خفي ڏي چيس، ''ايترو چو ڏو پي اچين جو ھوش ڏي

نڻو رهئي؟''

پرسي جهوليءَ مان بوتل ۽ جيب مان نوٽ ڪڍي ڏيکاريندي چيس، ''هي بابو تنهنجو عاشق آهي. مون کان ٽوڪي خريد ڪري ورتو اٿائين، هاڻ تون نڪر هتان، بابو جاڏي چوئي اُن سان گڏ هلي وڃ.''

رجنيءَ اکين مان اُلاوسائيندي راجيش ڏانهن نفرت سان نهاريو. پوءِ ڪاتر آواز مان پرسي کي چيائين، ''پلي مونکي ڪُهي ڦٽو ڪر، آءٌ جيئري هن گهر مان نه نڪرندس.''

''تنهنجو ماس رڌي ڪائيندس؟ مونکي ته پيئڻو آهي. بابوءَ زندگيءَ پر جوپيئڻ جو اِنتظام ڪري ڇڏيو آهي. هاڻي دير نه ڪر، نڪر هتان.''

رجنيءَ غم، غصي ۽ نفرت وچان پرسي جي منهن تي ٿُڪ اُڇلي پرسي جي وات مان گار نڪتي. رجنيءَ ٽڦ وهائي ڪڍيس. پرسي هٿ مٽي ڪنيو. رجنيءَ ڪلائي پڪڑي هٿ مروڙي ڇڏيس. پرسي جي وات مان درد پري دانهن نڪتي. رجنيءَ گلي مان منگل سوُتر لاهي پرسي جي منهن تي هنيو. مانگ مان سندوُر اُگهي راجيش کي چيائين هل، ڪيڏانهن ٿو وڃي هلين. رجني خالي هٿين راجيش سان گڏ گهر کان ٻاهر نڪتي.

راجيش ڪيس هوٽل جي ڪمري ۾ وڃي ويو. پرائي مرد سان هوٽل جي ڪمري ۾ وڃي رجنيءَ جي دل دهلجي ويئي. دل ۾ طيءِ ڪيائين ته اگر عثمت خطري ۾ پيئي ته خودڪشي ڪري ڇڏيندي.

رجني ڪمري ۾ فرش تي ويهي رهي. راجيش پُڇيس، ''ڪُجهه ڪائيندينءَ؟''

رجنيءَ چيس- ''ٽورو زهر آڻي ڏي ته کائي ڇڏيان.''

راجيش ڪجهه نه چيس. هڪ ڪُرسيءَ تي ويهي رهيو. ڪافي دير ٿي ويئي. راجيش پنهنجي کائڻ لاءِ ڪُجهه نه گُهرايو.

رجنيءَ پُڇيس- ”توهان پنهنجي کائڻ لاءِ ڪُجهه نه گُهرايو؟“

راجيش دُکي من سان چيس، ”جڏهن مهمان بُکيو هُجي ته آءٌ ڪيئن ٿو کائي سگهان؟“

”مهمان ڇا جو؟ آءٌ توهان جي زر خريد ٻانهي آهيان.“

”غلط ٿي سوچين، توکي اُن نرڳه مان ڪڍڻ لاءِ مون وٽ ٻيو ڪوئي طريقو نه هو. تون اگر نيرج جي ڳالهه مڃين ها ته اڄ هيءَ نوبت نه اچي ها.“

نيرج جو نالو ٻُڌي رجنيءَ ڇرڪ ڀريو. پُڇيائينس، ”توهان راجيش بابو آهيو؟ مونکي پنهنجي فلم جي هيروئن بڻائڻ ٿا چاهيو؟“

”مان تنهنجي زندگي سنوارڻ ٿو چاهيان، تون اَهڙي مرد خاطر ذلت جي زندگي گذارڻ ٿي چاهين جنهن شراب جي بوتل ۽ چند رپين خاطر توکي وڪڻي ڇڏيو؟ تون اِهو نه سوچ ته مان توکي خريد ڪيو آهي. اِهو سوچ ته مون تنهنجي مُڪتيءَ جي قيمت چڪائي آهي.“

رجنيءَ جي اکين مان ٽپ ٽپ نير وهڻ لڳو.

راجيش اُٿي رجنيءَ کي ٻانهن کان پڪڙي اُٿاري پلنگه تي ويهاريو. جيب مان رومال ڪڍي سندس ڳوڙها اُگهيا. سندس مٿي ۽ پُٺيءَ تي هٿ ڦيريو. گلاس کڻي بوتل مان پاڻي ڀري گلاس رجنيءَ جي چپن سان لڳايو.

رجنيءَ پاڻ کي سنڀاليو. راجيش کي چيائين، ”رسوئي گُهرايو، ٿورو مان به کائيندس.“

راجيش ريسٽورنٽ ۾ فون ڪري ڊنر جو آرڊر ڏنو ۽ روم سروس

لاءِ چيو. رسوئيءَ کان فارغ ٿي، راجيش رجنيءَ کي چيو، ”آءٌ گھر ٿو وڃان، تون اندران دروازو بند ڪري آرام ڪر، آءٌ صبوح جو ايندس.

رجنيءَ منٽ ڪري چيس، ”نہ وڃ بابو، مونکي اڪيلي ۾ ڊپ لڳندو.“

راجيش رُڪيو، پنھنجي لاءِ ھيٺ فرش تي بسترو لڳايائين. رجنيءَ کي پلنگ تي سُمھڻ لاءِ چيائين.

صبوح جو راجيش روم ڇڏي رجنيءَ سميت پنھنجي گھر ويو. ھوُسڏو سُنيتا وٽ ويو. سُنيتا کي چيائين، ”ممي ھيءَ رجني آھي، منھنجي اڳلي فلم جي ھيروئن. شام تائين ڪيس سنڀال. رجنيءَ جي لاءِ ڪُجھہ ڊنگر جي ڪپڑن جو اِنتظام ڪر. شام جو ڪيس ممبئيءَ وٺي ويندس.“

سُنيتا رجنيءَ تي ھڪ نظر وجھي چيو، ”تراشڻ ٿي ھيرو پنھنجي اصلي چمڪ ڏيکاريندو.“

”ٺيڪ ٿي چئين مام، بندرا جي ائڪٽنگ اِسڪول مان ٽريننڊ ڪرائيندومانس.“

”اڄ ئي ويندين؟“

”ھا اَمڙ وڃڻ ضروري آھي. فلم جي گھٽي شوٽنگ اِندور ۾ ڪندس. تڏھن رجنيءَ کي تو وٽ ڇڏيندس. ھلان ٿو ڪجھہ ضروري ڪم پورا ڪرڻا آھن.“

راجيش شام جي فلائيٽ ۾ ممبئيءَ جا ٻہ ٽڪيٽ بوڪ ڪرايا. پوءِ للِيءَ کي فون ڪري چيائين، ”للِي آءٌ شام جي فلائيٽ سان اچي رھيو آھيان، توکي تڪليف ٿو ڏيان، مون سان گڏ فلم جي ھيروئن مس رجني ساڻ آھي. اُن کي ھڪ رات پاڻ وٽ رھائجانءِ.“

''هن گھر ۾ تنهنجي لاءِ بہ جڳهہ آهي.''

''جاڻان ٿو، في الحال نہ.''

''ايئرپورٽ اچي رسيوَ ڪيانوَ؟''

''نہ، آءٌ فون ڪندس، تڏهن اچجانءِ. ڊنر گڏجي ڪنداسين. اُن کانپوءِ رجنيءَ کي پاڻ سان گڏ وٺي وڃجانءِ.''

''ڪٿي رُڪندين؟''

''نيرج وٽ. فليٽ جي هڪ چابي مون وٽ رهندي آهي.''

پرسو ڪنڊهندو ڪرڪندو ڪٽ ٽي وينو. ويهي بوتل واٽ سان لڳايائين. بوتل خالي ٽيڻ ٽائين پيئندو رهيو. پوءِ ڪٽ ٽي ڊير ٽي ويو. رات جو دير سان ڪيس بُڪ لڳي. آواز لڳايائين، رجني بُڪہ لڳي آهي، روٽي ڪٽي اڇ. هوُ سڊ ڪندورهيو. رجني هڃي نہ پُڏي نہ، سندس گلو اُڇ ۾ خشڪ ٽي رهيو هو. اُٽي پاڻي پيئڻ جي همٽ نہ ٽيس. نشو اڃا مٽس ٽاري هئس. بُکيو پياسو پيو رهيو.

صبوح جو اُٽي پاڻي پيتائين. منهن هٽ ڏوئي رجنيءَ کي تلاشڻ لڳو. خمار اڃا باقي هئس. رنڊڻي ۾ ويو. رات واري روٽي جيئن جو ٽيئن پيئي هئي. رجني رنڊڻي ۾ بہ نہ هئي. ٻاهريون دروازو کُليو پيو هو. ٻيڙيءَ لاءِ ڪيسي ۾ هٽ وڌائين. هٽ نوٽن جي گڏيءَ ٽي پيس. نوٽ ٻاهر ڪڍيائين. پرسو ڇرڪيو. ياد آيس تہ اُهي پنج هزار باشي رجنيءَ جي بدلي ڏنا هئس. سوچڻ لڳو، هي ڪهڙو ظلم ڪيو؟ دارونءَ جي بوتل ۽ چند رپين لاءِ زال کي وڪڻي ڇڏيو. وسيل گھر گرهستي اُجاڙي ڇڏيم. مرڻ لاءِ تيار هئي، گھر ڇڏڻ لاءِ تيار نہ هئي. ڪيترو ليلايائين ٽي، آءٌ انڊيگھوڙي ٽي سوار سندس هڪ نہ پُڏي. ياد آيس نفرت وچان منهن ٽي ٽُڪي ويئي هئي، ڪيس ٽڦ بہ وهائي ڪڍي هٽائين، ڪلائي بہ مروڙي هٽائين.

جنهن گاريون کاڏيون، مارون کاڏيون، ٻُڙڪ ٻاهر نہ ڪڍي هئائين، سا ڪيس ذليل ڪري هلي ويئي. اگر بابوءَ حوَس جو شڪار بڻايس تہ خودڪشي ڪري ڇڏيندي. سُنو ٿيو جو هلي ويئي. آءٌ سندس قابل نہ هوس. بابو مالدار آسامي ٿي لڳو، عيش آرام ۾ رکندس.

پرسي ٿورا پئسا جيب ۾ رکيا، باقي سنياليِ رکيائين. گهر کي تالو لڳائي بزار ويو، پوها ڪچوڙي کائي چانهہ پي گهر موٽي آيو. هوُ بستري تي ليٽي پيو. ڪجهہ سُجهيس نٿي. پنهنجي هٿن سان پنهنجي دنيا اُجاڙي هئائين. ڪيترا ظلم ڪيا هئائين رجنيءَ متان. ڪڏهن اُف نہ ڪئي هئائين، محنت ڪري گهر گرهستي سنياليِ وينيِ هئي، ڪهڙي حال ۾ هوندي؟ سندس اکين مان پڇتاءُ جا ڳوڙها ڳڙڻ لڳا.

راجيش نيرج کي فون لڳائي. نيرج ٻُڌايس تہ مهوٽا آئوٽ دور شوٽنگ تي ويل آهي. راجيش ڪيس ايئرپورٽ تي اچي رسيوَ ڪرڻ لاءِ چيو.

راجيش ايئرپورٽ کان ٻاهر آيو. نيرج سندس اِنتظار ڪري رهيو هو. رجنيءَ کي راجيش سان گڏ ڏسي نيرج حيران بہ ٿيو تہ خوش بہ ٿيو. ٽيئي گڏجي نيرج جي فليٽ تي آيا. راجيش للِيءَ کي فون ڪري اُتي گُهرايو. چٹني ڪٹلش پربت ۾ وڃي رسوئي کاڏي. للِي رجنيءَ کي پنهنجي گهر وٺي وئي. نيرج ۽ راجيش ٻئي فليٽ تي ويا.

ٻئي ڏينهن راجيش چابڙيا سان مليو. ڪيس ٻيءَ فلم جي پروجيڪٽ ٻُڌايو. رجنيءَ جي ٽريننگ ۽ ٻين خرچن لاءِ ڪجهہ رقم ورتائينس. بندرا وٽ وڃي رجنيءَ جي ٽريننگ لاڄنگ بورڊنگ جو اِنتظام ڪيائين. رجنيءَ کي بندرا وٽ ڇڏي راجيش فليٽ

تي موڪي آيو. روڊ طرف ڪُلهڻ واري دري کولي ڪُرسيءَ لڳائي ويهي رهيو. راجيش ڪاسٽنگ جي پلاننگ ڪرڻ لڳو. هيرو ۽ نيرج کي ڪي ڪنيائين. ميوزڪ سروڻ ڪمار جي. پرسي جي رول لاءِ هڪ جونيئر آرٽسٽ ڪشن کي پسند ڪيائن.

اَهڙيءَ طرح سهايڪ آرٽسٽ جا نالا طيءِ ڪري لسٽ تيار ڪيائين. ڪاسٽيوم ڊزائيننگ جو ڪم للِيءَ کي ڏيڻ جو سوچيائين. فوٽوگرافر ۽ ٻيا ٽيڪنيشنس چاڙيا جي صلاح سان طيءِ ڪرڻ جو سوچيائين.

فلم جو سنگيت اڳ ئي ڪمپوز ڪرائڻ جو سوچيائين. جيئن ميوزڪ فلم نهڻ کان اڳ ئي ڪنهن ڪمپنيءَ کي رائيٽس سيل ڪري سگهي. رجنيءَ جي ٽريننگ پوري ٿيڻ کان اڳ ئي رجنيءَ جي رول کان الڳ ڪهاڻيءَ ۽ اُن جي ڪردارن کي ڪٽي ڪجهه حصو شوٽ ڪري سگهي، ان لاءِ پوءِ پلان ڪرڻ جو سوچيائين. راجيش نيرج جي واپس اچڻ جو اِنتظار ڪرڻ لڳو. جيئن اُن سان گڏجي ڪٽي وڃي شام کي رنگين بڻائي.

سروڻ ڪمار جي ممبئيءَ اچڻ تي اُن سان ميوزڪ جو اگريمينٽ سائين ڪرائي ائڊوانس پيمينٽ ڪرايائين. لرڪس لاءِ نيلم ۽ ساوڻ ۽ پلي بئڪ لاءِ رابيا ۽ ساوڻ ڪمار سان اگريمينٽ ڪيو ويو.

مقرر وقت تي فلم جو مهورت ڪيو ويو. سنگيت جا رائيٽس تي سيريز وارن کي خريد ڪيا. خرچ کان وڌيڪ آمدني ٿيڻ لڳي. ٽيريٽريز پڻ، وڪامڻ شروع ٿي ويون.

رجني هاڻي پهرين واري ڇڻي مڻي ناري نه هئي. هوءَ سمارٽ، ماڊرن گرل ٿي لڳي. رجني شوٽنگ لاءِ تيار هئي. راجيش نيرج کان ڏيٽس ونڊي پندرهن ڏينهن جو اِنڊور ۾ فلم جي شوٽنگ ڪرڻ

جو شيڊيول تيار ڪيو. رجنيءَ کي ڪائي دقت درپيش نہ اچي اُن لاءِ راجيش اِندور ۾ شوٽنگ جي خبر ليک ٽيڻ نہ ڏني نہ ئي رجنيءَ جو نالو ظاهر ڪيائين.

رجني ايسٽ اِندور ۾ رهندي ڪم ڪندي هئي. ڪير ڪيس ڏسي سُجاڻي نہ وڃي، اِنڪري راجيش فلم جي شوٽنگ اِندور ويسٽ ۾ ڪئي. ڪائي دقت درپيش نہ آيس. شوٽنگ پوري ڪري راجيش يونٽ سميت ممبئيءَ موٽي ويو. استوڊيو هاير ڪري ڪجهہ اِندور شوٽنگ ڪيائين. رجنيءَ جي حقيقي زندگيءَ ۾ جيڪي ٿي گذريو هو، راجيش اثردار نموني اُن حقيقت کي فلمايو. رجنيءَ به ريئل لائيف کي ريل لائيف ۾ ڪري ڏيکاريو. ڪهاڻيءَ سان ميل کائڻ وارا گيت پڻ فلمايا ويا.

راجيش اننت چوڏس ٽي گٽپٽي اُتسو ٽي نڪرڻ وارين جهانڪين کي پڻ فلمايو. مهاراشٽر سماج جي جترا اُتسو ۾ ٽيڻ واري لوڪي نرتيہ کي پڻ فلمايائين. فلم کي پُرڪشش بڻائڻ لاءِ ڪائي ڪسر نہ ڇڏيائين. پنچمڙهي، ڪجوراهو ۽ گووا ۾ پڻ فلم جي شوٽنگ ڪري لوَ سين ۽ ڪُجهہ گيت فلمايائين. رجنيءَ جي ائڪٽنگ ۾ ڪائي هچڪ نہ هئي. بلڪل سياويک ائڪٽنگ ڪري رهي هئي. گليمر جي دنيا ۾ ڄاڻجي وڃڻ جا پورا چانس هئس.

رجني جيستائين شوٽنگ ۾ مشغول رهي، تيستائين ٺيڪ هو، فرصت ملندي ئي سندس پُراڻا زخم تازا ٿي ويندا هئا. ڇاهيندي به پنهنجو ڏيان اُتان هٽائي نہ سگهندي هئي. تنهائي ڏنگيندي هئس، ڇاهيندي هئي تہ هر وقت ڪير ساٿس گڏ هجيس. ليکن پنج ڏڪ واري زندگيءَ ۾ ڪنهن کي وقت رکيو هو جو رجنيءَ کي سنگر سات ڏئي. جڏهن ڏاڍو بيزار ٿيندي هئي تہ للي ءَ وٽ هلي ويندي هئي. للي سندس پورو پورو ڏيان رکندي هئي.

کڈهن کڈهن رجني سوچيندي هئي تہ اپينيہ چلاوو ئي تہ آهي. کيستائين پاڻ کي چلينديِ رهنديِ؟ اڄ رجنيءَ وٽ پئسو هو، لگزري لائيف هئي پر اُن سان گڏ خالیپڻو بہ تہ هو. هوءَ اڪيلي هئي، بلڪل اڪيلي. سندس پنهنجو کير نہ هو. راجيش پلو کيو يا بُرو طيءَ نہ ڪري سگهندي هئي. ڏينهن جو شوٽنگ، رات جو سوچ جا ڏنگ، ڏوپ چانوَ وانگر سندس زندگيءَ جو سلسلو ٽيستائين هلندو رهيو، جيستائين فلم ٺهي تيار نہ ٿي.

فلم جي رليز ٽيڊ کان اڳ اِندور جي هڪ مشهور اخبار کي نہ معلوم ڪٿان هِنٽ ملي تہ فلم جي هيروئن اِندور جي ڇوڪري آهي. اُن رجنيءَ جي نالي ۽ فوٽوءَ سان گڏ اِها خبر پنهنجي اخبار ۾ ڇاپي. خبر ڇپڻ سان اِندور واسين جي رجنيءَ جي باري ۾ وڌيڪ جاڻڻ جي خواهش وڌي ويئي. درشڪ فلم جي رليز ٽيڊ جو اِنتظار ڪرڻ لڳا.

رجني جن گهرن ۾ ڪم ڪندي ۽ جنهن مُحلي ۾ رهندي هئي، اُتان جا ماڻهو فوٽو ڏسي ۽ خبر پڙهي دنگ رهجي ويا. سندس پاڙي ڪي ساراهڻ لڳا.

پرسو بہ اخبار خريد ڪري آيو. رجنيءَ جو فوٽو ڏسي زار زار روئڻ لڳو. هوُ اُن فوٽوءَ کي ڇُهڻ جي بہ همٿ نہ ڪري سگهيو. رجنيءَ جي ويڙ ڪانپوءِ پرسو ڪجهہ ڏينهن تہ اُلجهن ۾ رهيو. شراب کان پنهنجو پاڻ کان نفرت ٿي ويس. شراب پيئڻ بند ڪري ڇڏيائين. راجيش جا ڏنل پئسا خرچ نہ ڪيائين. پنهنجي ڪم کي پوريءَ ذميواريءَ سان لڳي ويو. ٻئي مهني جي پهرين تاريخ راجيش جو ماڻهو پنج هزار رپيا ڏيڻ آيس. پرسي ونڊ کان اِنڪار ڪيس، پهريان بچيل پئسا بہ واپس ڪري ڇڏيائينس.

وقت سر فلم رليز ٿي. فلم جي باري ۾ چرچا ٽيڊ لڳي. فلم

ڏسڻ جي لاءِ زائفن جي پيڙ ٽيڻ لڳي. پورهيت زائفون وڏي انداز ۾ فلم ڏسڻ لڳيون. فلم ڏسي زائفن ۾ نئون سوچ، همت حوصلو جاڳڻ لڳو. اڳتي ظلم، ذلت نہ سهڻ جي پختي اِرادي سان گڏ زائفون سئنيما هال مان باهر نڪرڻ لڳيون. رجني سندن آدرش بڻجي ويئي.

فلم رليز ٽيڻ سان نشئي ۽ ظالم مڙسن جي شامت اچي ويئي. هوٗ مارڻ بجاءِ مار کائڻ لڳا. بي وقت نشو ڪري موٽڻ وارن لاءِ گهر جا دروازا بند ٿي ويا. دارون۽ جو اثر بي‌اثر ٽيڻ لڳو. سروٗر بجاءِ سوٗر جاڳڻ لڳن.

مردانگيءَ جو غرور ڪرڻ وارن مردن لاءِ حالت ناقابلي برداشت ٽيڻ لڳي. هوٗملي ڪري منصوبا سڙڻ لڳا، طيءِ ڪيائون هڪ ڏينهن گڏجي فلم ڏسڻ ويندا. ٽاڪيز ۾ ٽوڙ-ڦوڙ ڪري پرنٽ کي باهه لڳائي ايندا. هڪ نشيڙيءَ جي بهڪڙ مان جوٽس کي ڪجهه انديشو جاڳيو. مڙس کي چيڙي غصو ڏياري حقيقت معلوم ڪري ورتائين. اُن سُس پُس ڪري خبر مُهلي جي ٻين زالن کي ڏني. طيءِ ڪيائون ته مردن جي منصوبي کي ناڪام ڪنديون.

اُهي زالو جن گهرن ۾ ڪم ڪنديون هيون اُتي ڪم ڪرڻ ورين ٻين زائفن کي آگاهه ڪيائون. ماڻ ميڙ ۾ ڳالهه وڏي دائري ۾ ڦهلجي ويئي. سيني گڏجي سبق سيکارڻ جي سوچي. ان شو ۾ زائفن وڏي اندز ۾ شرڪت ڪئي. جيئن ئي مردن ٽوڙ ڦوڙ شروع ڪئي زائفون متان ڇُٽي پين. کي بئگ ۾ پاڻ سان گڏ ويلڻ لڪائي ڪٽي آيون هيون. کي ته چاقو به ڪٽي آيون هيون. مردن کي وٽ وٽ ڪري ڇڏيائون. ويلڻ، چمپل، لتون، مڪون، جنڊا پٽڻ، کائي ڪسر نہ ڇڏيائون. ٽئيٽر وارن شو بند ڪري ڇڏيو. پوليس کي اِطلاع ڪيو ويو. دروازا بند ڪيا ويا.

پوليس اچڻ تائين وڳوڙي مرد پنهنجا هڏ گڏ پچائي چُڪا هئا. سچائي معلوم ٿيڻ تي ٻين مردن به زالن جو ساٿ ڏنو. پوليس اچي وڳوڙي مردن کي گرفتار ڪري ويئي. زائفن کي داد مليو. فلم کي مفت جي پبلسٽي ملي ويئي. ريگل ٽاڪيز کي پوليس پروٽيڪشن ملي ويو.

ان گهٽنا جي اخبارن ۾ چپچڻ سان ٻين شهرن جي زائفن ۾ به فلم ڏسڻ جي چاهنا جاڳي. فلم ڏسڻ کان پوءِ زائفن ۾ جاڳرتا ايندي ويئي. رجني ستايل زالن جي رهنما بڻجي ويئي. فلم مهيلا مڪتيءَ جو سنديش ڏيڻ لڳي.

رجنيءَ جو نالو راشٽريہ پُرسڪار لاءِ موڪليوويو.

رجني اوور نائيٽ اِستار بڻجي ويئي.

ان سڀ کان بيخبر رجني راجيش جي گهر رُڪيل هئي. منبئيءَ ۾ ٽڪاڻو نہ هئس. اِندور رهندي ڪم ملڻ جي اُميد نہ هئس.

رجنيءَ کي معلوم ٿيو تہ سندس وچڙ کان پوءِ پرسي پيئڻ بند ڪري ڇڏيو هو. راجيش جا ڏنل پئسا به واپس ڪري ڇڏيا هئائين. شام جو ڏُنڌلڪي ۾ رجني برقعو پائي ٿورو پئدل هلي آڻو ۾ ويهي پرسي جي گهر ويئي. گهر جي ٿورو پريان آڻو روڪي پاڙو ڏئي پئدل هلي گهر جي دروازي وٽ پهتي. در ڪڙڪائڻ واري هئي تہ ڏنائين دروازو ٻيڪڙيل هو. دروازو ڏکي اندر ويئي. دروازو واپس ٻيڪڙي ڇڏيائين. ڏنائين ڪمري ۾ ڪوئي نہ هو. رنڊڻي مان آهٽ اچي رهي هئي. هوءَ رنڊڻي ۾ ويئي. پرسي کي ڏسي هڪ-بڪي رهجي ويئي هئي. وڏيل وار، وڏيل ڏاڙهي، ميرا قاتل ٽُنڊل ڪپڙا اڪين ۾ ڪڏا، هڏن جو پنجرو وجي بچيو هو. هوُ استوو ٻارڻ جي ڪوشش ڪري رهيو هو.

رجنيءَ جون اکيون جهرڪ لڳيون. هوءَ سُڏڪڻ لڳي.
چرڪ پري پرسي اُن طرف ڏنو ۽ پُڇياٿين، ''ڪير آ اٿي؟''
رجنيءَ سُڏڪندي چيو، ''هاڻي سُڃاڻين بہ نہ ٿو؟''
''ڪير، رجني؟ تون اٿي ٻيٽي ڇا ٿي ڪرين؟''
''معافي ٿي ونان، بنا آگيا جي هلي آئي آهيان.''
''ڀَالهہ معافيءَ جي نہ آهي، تون ڇو هڪ گنهگار تي ترس کائي رهي آهين؟ هيءَ جڳهہ تنهنجي لائق نہ آهي. پنهنجي دنيا ۾ موٽي وڃ.''
''ڪهڙي دنيا ۾ موٽي وڃان؟ منهنجي دنيا تہ تو لُٽي ڇڏي، جيترا طعنا مارڻ چاهين مار، آءٌ انهيءَ لائق آهيان.''
''جيتري دير تون هتي ترسندينءَ، منهنجي آتما جو ٻوجهہ وڌندو ويندو. ديا ڪر مونتي، موٽي وڃ.''
''چئہ، رجني موٽي اڃ، تنهنجو قسم آءٌ باهر جي دنيا کي مُڙي نہ ڏسندس. هن گهر جي چوديواريءَ ۾ قيد ٿي ويندس.''
''لڳي ٿو مونکي ماري ئي ميڙيندينءَ.''
''ائين نہ چئہ، آءٌ وڃان ٿي هاڻي هلي ويندس. فقط هڪ دفعو پنهنجي چرنن جي ڏوڙ متي سان لڳائڻ ڏي.''
''هڪ رات فقط هڪ رات ترس. سياڻي منهنجي رکہ پنهنجي سينڌ ۾ پرجانءَ.''
''نہ.'' رجنيءَ رڙ ڪئي، مُڙي باهر طرف ڀڳي. باهر اڇي رجني بهي رهي. ڪيس ڪُجهہ سمجهہ ۾ نہ آيو، ڪيڏانهن وڃي؟
راجيش جي گهر گهٽا ڏينهن رهندي؟ ممبئيءَ ۾ ڪٽي هئس نور نڪاڻو؟ هوءَ خود کي پرسي کان بہ وڌيڪ اپاڃو سمجهڻ لڳي. پرسي کي گهٽ ۾ گهٽ پنهنجو اجهو نہ هو. پاڻ وٽ ڇا هيس؟ ڪجهہ لکہ رپيا، نالو، شهرت، پر اَهڙو ڪير هو جنهن کي پنهنجو

سمجهي پنهنجو چوي؟

ڪيترو غلط تا سمجهن ماڻهو سندس باري ۾، چا ڪري؟ ڪيڏانهن وڃي؟ واپس ماڻهن جي گهرن ۾ وڃي برتن صاف ڪري، جهاڙوُ پوچو ڪري، ڪپڙا ڌوئي؟ سندس لاءِ پرم جي دنيا ۾ پرم جي زندگي جيئڻ ئي باقي بچيو آ. اِهو ته اِهو ئي سهين. رجنيءَ ممبئيءَ وڃڻ جو فيصلو ڪيو.

راجيش ممبئيءَ موڻي ويو هو. هوُ نيرج وٽ رُڪيل هو. نيرج شوٽنگ تي ويل هو. راجيش جي موبائيل جو رنگ ٽون وڄو. ڏٺائين رجنيءَ جو فون هو، چيائين، ''چئه رجني ڪيئن فون ڪيئه؟''

''آءٌ سياڻي ممبئي موڻي رهي آهيان، پُڏاءِ ڪٽي رهنديس، چا ڪنديس؟''

''رجني فلحال ته منهنجو پنهنجو نڪاڻو ناهي، چا چوان؟''

''ماڻهو ڪنهن کي اُڪاڙيندا آهن ته ٻئي هنڌ روپيندا آهن، تو مونکي فقط اُڪاڙيو آهي، روپيو نٿي. مونکي اُجاڙيو اٿئي، وسايو نه اٿئي.''

''رجني تون شايد نيڪ ٿي چئين، آءٌ تنهنجي ذميواري کان بچي نٿو سگهان. بچڻ چاهيان به نٿو. اڇ، آءٌ تنهنجي رهڻ ۽ ڪم جو اِنتظام ڪندس.''

ٻئي ڏينهن ٽي پرسي جي فوٽوءَ سان گڏ سندس موت جي خبر ڇپي، ڪيس لوارث ٻڌايو ويو هو.

خبر پڙهي رجنيءَ جي دل دهلجي ويئي. هوءَ فورن گهر پهتي. پرسي جي اڳني سنسڪار جو اِنتظام ڪيائين. ٻئي ڏينهن ٽي مساڻ ۾ وڃي پرسي جي هانين وٽان ٽوري رکه ڪٽي سينڊ ۽ مٽي ٽي لڳايائين. هٿ جوڙي چيائينس، ''ويندي ويندي مونتي اُپڪار ڪري وئين، مونکي پنهنجو اڃهو ڏئي وئين.''

ٻارهي تائين سڀ رسمون پوريون ڪري تيرهين ڏينهن پراڻن گهرن ۾ وڃي ڪم ڪُهريائين.

ماڻهو ڏندين آڱريون ڏيڻ لڳا. سندس چپن تي هردم رهڻ واري مُسڪراهٽ غائب هئي. اکين ۾ اُداسي ۽ چهري تي مايوسي چانيل هيس.

پرسي جي موٽ ۽ رجنيءَ جي پُراڻي زندگيءَ ۾ موٽي وڃڻ جي خبر راجيش جي دل کي ڏوڪي چڏيو. هوُ خود کي قصوروار سمجهڻ لڳو. هوُ اڪيلو هو، بلڪل اڪيلو. سندس دل جو بار هلڪو ڪرڻ وارو ڪوئي نه هو. ڪيس ڪنهن همدرد جي ضرورت هئي. راجيش للِيءَ کي فون ڪري اچڻ لاءِ چيو. للِي پنهنجي ڪم ۾ مشغول هئي، اچڻ کان لچاري ڏيکاريائينس. راجيش چيس- سڀ ڪم چڏي فورن هلي آءُ.

للِي ڏکي ويئي، چيائين، ''اجهو ٿي اچان.''

راجيش کي هڪ هڪ پل ڳورو لڳڻ لڳو. للِيءَ جي اچڻ تي اُن سان لپٽي ويو. اکيون ٽمڻ لڳس. للِي کيس چاٽيءَ سان لڳائي، پُڻيءَ ۽ متي تي هٿ ڦيري دلاسو ڏيڻ لڳي. جڏهن راجيش جو من هلڪو ٿيو تڏهن رجنيءَ جي باري ۾ پُڇايائينس، پُڏي للِيءَ کي بہ افسوس ٿيو.

راجيش للِيءَ کي چيو، ''للِي ساريون مشغوليون رد ڪر، مونکي ڪيڏانهن پري-پري ڪٿي وٺي هل.''

''ڪيڏانهن هلڻ ٿو چاهين؟'' للِيءَ پُڇيس.

''راجستان جي ڪنهن شانت ايڪانت جڳهہ تي.''

''ها، اِهو ٺيڪ رهندو. هتان فلائيٽ ۾ اُڏيپور تا هلون، اُتان ٽئڪسي ڪار ۾ جيسلمير جي ڪنهن ننڍيءَ جڳهہ تي هلي رهنداسين.''

آڏيپور پهچڻ تي گرمي ناقابلي برداشت لڳن. جيسلمير جو اِرادو ترڪ ڪري مائونٽ آبوءَ روانا ٿي ويا. آبوءَ ۾ هوٽل پئليس ۾ وڃي رهيا.

سڄو ڏينهن روم مان ٻاهر نه نڪتا. پاڻ ۾ به گهٽ ڳالهايائون. ٻئي ڏينهن تي جڏهن وقت ڪاڻ مُحال ٿين، تڏهن ٻاهر نڪتا.

جهيل تي وڃي بوٽنگ ڪيائون. ڪجهه وقت بزار ۾ گذاريائون. پوءِ پنهنجي روم ۾ موٽي آيا. راجيش للِيءَ کي چيو، ''آءٌ رجنيءَ وارو حادثو ڀُلائي نٿو سگهان. اُن ڪري فلمي ڪيريئر مان من اُچاٽ ٿي ويو آهي. ٻيو ڪوئي الٽرنيٽ به سامهون نه آهي. سمجهه ۾ نٿو اچي آءٌ ڇا ڪريان.''

''راجو، سيٽل ڪرڻ لاءِ ڪائي سُني نوڪري ٺيڪ آهي، پر تون روٽين لائيف ۾ ٽڪي نه سگهندين.''

''ته پوءِ آءٌ ڇا ڪريان؟ ايترو ته طيءِ آهي ته آءٌ فلم لائين کي جلد الوداع ڪرڻ ٿو چاهيان.''

''ڏس، جلدبازيءَ کان ڪم نه وٺ، ٺڏي دماغ سان تون به سوچ، آءٌ به ٿي سوچيان ۽ ها، هوٽل جي ڪمري کان ٻاهر نڪر، کليءَ هوا ۾ نڪر، روشني وانگر نوان ويچار اچڻ ڏي من ۾.''

''ٺيڪ آهي، جيستائين هتي آهيون، روز جو ٽائيم ٽيبل تون ناهج. ان حساب سان هلنداسين.''

''ڪيستائين هتي رُڪڻ جو اِرادو آٿئي؟''

''جيستائين ڪنهن نوس نتيجي تي نٿا پهچون.''

''منهنجي ڪم جو ڇا ٿيندو؟''

''هاڻي تنهنجو فقط اِهو ئي ڪم آهي، مونسان گڏ رهه، مونکي اڪيلو نه ڇڏ.''

''اِهو ممڪن ڪيئن ٿيندو؟''

''منهنجي دوستيءَ خاطر تون ايترو بہ نٽي ڪري سگھين؟''

''ڪڏ جي تري ۾ وڃي پوي ڪم، جيستائين تون چوندين تنهنجو پاڇو ٽي رهندس.''

راجيش للي‌ءَ جو هٿ پڪڙي چيس- ''للي، تون ڪيتري نہ سُٹي آهين، ڪيتري نہ پياري دوست.''

ٻنهي کي مائونٽ آبوءَ ۾ آئي چار ڏينهن ٿي ويا هئا. اڃا تائين ڪُجھہ سوچي نہ سگھيا هئا.

راجيش چيس، ''اِئين ڪيستائين هلندو؟''

''چا ڪيستائين ڪيئن هلندو؟''

''چار ڏينهن ٿي ويا آهن، اڃا تائين اسين ڪُجھہ طي‌ءَ نہ ڪري سگھيا آهيون.''

''آءٌ چا ٿي ڪري سگھان؟''

''تون ئي ڪري سگھندين‌ءَ، منهنجو دماغ تہ ڪنفيوز ٿي ويو آهي.''

''آءٌ خود بہ ڪنفيوزڊ آهيان.''

''تون ڇو ڪنفيوزڊ آهين؟''

''خبر ناهي.''

''پوءِ چا ڪريون؟''

''هل پڪچر ڏسڻ ٿا هلون.''

ٻئي باغبان پڪچر ڏسڻ ويا. پڪچر ڏسي ٻاهر نڪتا تہ للي‌ءَ چيس، ''تنهنجي مسئلي جو حل نڪري آيو آهي.''

راجيش منتظر ٿي پُڇيس، ''چا حل سوچيو اٿئي؟''

''هوٽل هل، پُڏايان‌ءِ ٿي.''

راجيش حل جاڻڻ لاءِ اُتاولو ٿي رهيو هو. هوٽل جي روم ۾ پهچي پُڇيائينس، ''چاهي حل؟''

''پھريائين چلڊ بيئر گُهراءِ؟''

''تون پيئندينءَ؟''

''تنهنجي گلاس مان ٻہ ڊُڪ پريندس.''

راجيش حيراني ءَ مان للِيءَ جو چهرو تکڻ لڳو.

للِيءَ ٽوڪيس، ''تون دير ڪري رهيو آهين.''

راجيش ريسٽورنٽ ۾ فون ڪري بيئر ۽ سنيڪس جو آرڊر ڏنو ۽ جلد سروَ ڪرڻ جي هدايت ڏني. راجيش جي اُڻتڻ وڌي رهي هئي. ڪُجهہ دير بعد ويٽر ٽري ۾ بيئر جي بوتل ۽ گلاس کڻي آيو. بيئر جي بوتل کولي گلاس پري رکي سنيڪس کڻڻ لاءِ ويو.

راجيش گلاس کڻي للِيءَ جي چپن سان لڳايو. للِيءَ بيئر جو ڊُڪر پريو. چهري تي عجيب پاوَ اُپري آيس. راجيش گلاس پنهنجي چپن سان لڳايو. وچ وچ۾ للِيءَ کي ٻہ پيئاريندو رهيو. للِيءَ جي جهجهک دور ٿي ويئي هئي. راجيش للِيءَ جي پسند جا سنيڪس ۽ هڪ ٻي بيئر جي بوتل گهرائي. راجيش کي حل جاڻڻ جي تڪڙ نہ هئي. آرام سان ڊرنڪ ڪندا رهيا. ڊرنڪ کان پوءِ ماني کاڌائون. آخر ۾ راجيش کافيءَ جو آرڊر ڏنو. کافي سپ ڪندي راجيش پُڇيس، ''هاڻي؟''

للِيءَ چيس، ''راجيش، تون ڪيترن ماڻهن سان مليو آهين، هر طرح جي حالات سان روبرو ٿيو آهين، ڪهاڻي اِسڪرپٽ لکندو رهيو آهين. تون باغبان جهڙو ڪو بوڪ لکہ، هڪ ئي ڪتاب توکي اِنٽرنيشنل فيم ڏياري ڇڏيندو. پيشيور ليکڪ بڻجي وڃ.''

راجيش سوچ ۾ پئجي ويو. پوءِ حيراني ۾ چيائين، ''اِها ڳالهہ مونکي پهريائين ڇو نہ سُجهي؟'' للِيءَ کي چيائين- ''هڪ رڪيسٽ آهي، جيستائين آءٌ ڪنهن سبجيڪٽ تي ڪتاب لکي پورو نہ ڪريان ۽ ڪتاب ڇپجي ظاهر نہ ٿئي، تون مونکي ڇڏي

نہ وڃجانءِ.''

''راجيش، ڪُجھہ سماجڪ مريادائون بہ ٿيندیون آھن، جن جو پالن ڪرڻو پوندو آھي.''

راجيش للِيءَ جي اکين ۾ نھارينديِ پُڇيس، ''ڇا ٿي چوڻ چاھين، شادي ڪريان توسان؟''

''ڪيئن چوان؟ تو نہ دوستيءَ تائين حد مقرر ڪري رکي آھي.''

''للِي، دوستي ھر رشتي ناتي کان مٿي ٿيندي آھي. تون منھنجي ضرورت بڻجي چُڪي آھين، تو بنا آڱ سوچي بہ نٿو سگھان. ڪڏھن ڪڏھن ٻنڌن قبول ڪرڻ ضروري ٿي ويندو آھي.''

''راجيش، مونکي ڳالھين ۾ ڦرماءِ نہ، مجبوريءَ ۾ ٻنڌن ۾ نہ ٻڌجي سگھجي ٿو، پر اُن سان ٻن دلين جو، ٻن آتمائن جو مِلن نہ ٿيندو آھي. آڱ مجبوريءَ جو ٻنڌن نٿي چاھيان، ان کان نہ تنھنجي ڪُلي دوستي بھتر آھي، تون لکڻ شروع ڪر، آڱ توسان ساڻ آھيان.''

اڳلي ڏينھن راجيش للِيءَ کي چيو- ''اسين واپس ھلي رھيا آھيون.''

للِيءَ پُڇيس، ''چو ۽ ڪيڏانھن؟ اڃا رات ئي تہ چيو ھيئہ ت ڪتاب پوري ٿيڻ تائين آڱ توسان گڏ رھان.''

''چيو ھو، ليڪن آڱ پنھنجي ذميواري ڀُلجي ويو ھوس، اُن کي پورو ڪرڻ ضروري آھي.''

''اَھڙي ڪھڙي ذميواري آھي ۽ اَھڙي ڪھڙي اھم ڳالھہ آھي جو تون اچانڪ واپس ورڻ لاءِ تيار ٿئي وئين؟''

''للِي، رجنيءَ مونکي چيو ھو، ماڻھو ڪنھن کي اُڪاڙي ٻئي ھنڌ روپيندا آھن، اُسڑڻ تائين سندس نگھباني ڪندا آھن. مون

رجنيءَ کي اِندور مان اُکاڑيو، پر کيس ممبئيءَ ۾ ٽانئيڪو نہ ڪري سگھيس. اڄ رجنيءَ جو ممبئيءَ ۾ ڪوئي نور نڪاڻو ناهي، نہ ڪوئي ڪم اٽس، مجبوريءَ ۾ هوءَ پُراڻي زندگيءَ ۾ موٽي ويئي آهي. ماڻهن جي گهرن ۾ ذلت وارو ڪم شروع ڪيو اٽائين. اِها منهنجي لاءِ لعنت جهڙي ڳالهہ آهي. آءٌ پنهنجي اُلجهن ۾ جنيءَ جو دکہ درد پُلجي ويس. هاڻي رجنيءَ جي لاءِ سوچڻ ۽ ڪجهہ ڪرڻو آهي.''

''تہ توهان اِندور ويندا؟''

''آءٌ نہ، اسين ٻئي. اُتان رجنيءَ کي ساڻ ڪڍي ٽئي ممبئيءَ هلنداسين.''

''ڇا سوچيو اَٿئي رجنيءَ جي باري ۾؟''

''في الحال ڪُجهہ بہ نہ، ليڪن جيستائين اُن جي لاءِ ڪُجهہ ڪريان نٿو، من پريشان رهندس، اُن حالت ۾ آءٌ نہ ڪُجهہ ڪري سگھندس ۽ نہ لکي سگھندس.''

''اِندور هلڻ جو ڇا پلان آهي؟''

''تون لگيج پئک ڪر، هتان ٽئڪسيءَ ۾ احمدآباد هلنداسين، اُتان ٽرين يا هوائي جهاز ۾ اِندور، جيئن سهوليت بڻي.''

''پهريائين نيٽ تي پتو ڪيو تہ احمدآباد مان سهوليت بڻجي بہ ٿي يا نہ، پوءِ هوٽل ڇڏيو.''

''نيڪ آهي ڏسان ٿو.''

احمدآباد مان ڪائي گنجائش نہ هئي. اُڏيپور مان اي. سي. فرسٽ ڪلاس ۾ بہ برٿ ملي ويس. هوٽل ڇڏي راجيش ۽ للي ٽئڪسيءَ ۾ اُڏيپور روانا ٿيا.

اِندو پهچي راجيش للي ءَ کي گهر ڇڏيو. اُنهيءَ ئي ٽئڪسيءَ ۾ رجنيءَ جي گهر ويو. رجني ڪم تي وڃي چُڪي هئي. راجيش

گھر موٽي آيو. شام جو راجيش وري رجنيءَ جي گھر ويو. رجني سنان ڪري نڪتي هئي. وار چنڊي سُڪائي رهي هئي. راجيش کي آيو ڏسي چرڪي، پوءِ ڪيس ويهڻ لاءِ چيائين. راجيش بيني-بيني پُڇيس، ''اِهو سپ ڪرڻ جي ڪهڙي ضرورت هئي؟''

''پيو چا ڪريان ها؟''

''اِنتظار، اِنتظار ڪرڻ ڪپندو هو توکي، بُڪ مرڻ جي نوبت ته نہ آئي هيئہ؟ توکي ممبئيءَ واپس موٽي اچڻ ڪپندو هو. هتي گھر ويني ته ڪم ملڻ کان رهيو. ممبئيءَ ۾ رکڻ لاءِ نيرج جو گھر هو، للِيءَ جو گھر هو، سپ ته پنهنجا آهن، ڪوئي غير ته نہ هئا؟''

''ڪيستائين ٻين تي ڊپينڊ ڪريان ها؟''

''ڪهڙو هرج آهي. ماڻهو فلم اِنڊسٽريءَ ۾ سالن جا سال سنگهرش ڪندا آهن، تون ٿورو اِنتظار نہ ڪري سگهينءَ؟ ڪوئي نرماتا توکي سائين ڪرڻ چاهي ته ڪٽي ڳولهي؟ هيروئن جو ڪوئي ڏکر ته نہ پيو آهي؟''

''راجيش بابو، هنن جي اوچتي موٽ سبب دل تي گھرو صدمو پهتو، پنهنجو هوش حواس وڃائي وينس.''

''اِنڪري انڌيرو لپيٽي ڇڏيئہ؟ پنهنجي چمڪ تي رکہ ملي ڇڏيئہ؟ تيار رهجانءِ سياڻي ممبئيءَ هلنداسين.''

ايترو چئي راجيش گھر موٽي ويو.

راجيش رجني ۽ للِيءَ سان گڏ اونت ڪاجي اي. سي. ڪوچ ۾ وينو هو. رجنيءَ پُڇيس، ''راجيش بابو، آڻ ڪيستائين للِيءَ وٽ رهندس؟''

للِيءَ چيس، ''رجني پيٽ، تون جيستائين چاهين، مون سان گڏ رهي سگهين ٿي.''

''ليڪن ڪيستائين؟''

''رجني تون جلد پنهنجي گهر رهڻ هلي ويندينءَ.''

''ڪيئن؟''

''شادي ڪري.''

رجني ۽ للي ٻنهي ڇرڪ پريو. رجنيءَ چيس، ''هي ڇا ٿا چئو، اِهو ڪيئن ممڪن آهي؟ آءٌ شادي ڇو ڪندس؟ مون وڏوا سان شادي ڪير ڪندو؟''

''ڪشن ڪندو توسان شادي؟''

''ڪير ڪشن؟''

''اُهو ئي، جنهن فلم ۾ تنهنجي مڙس جو ڪردار نڀايو هو، مون اُن جي اکين ۾ تو لاءِ بيپناهه محبت ڏني آهي، پلڪن ۾ ويهاري رکندو توکي.''

''هن مون سان ڪڏهن پيار جو اِظهار نه پري رهيو، ڪڏهن محسوس به ٿيڻ نه ڏنو هٿائين.''

''شايد سوچيندو هوندو ڪٽي تون هيروئن، ڪٽي هوُ ايڪسٽرا. آءٌ ڪيس گهرائي تنهنجي سامهون ڳالهائيندومانس.''

ٻئي ڏينهن تي شام جو راجيش ڪشن کي نيرج جي گهر سڏايو. للي ۽ رجني ٻئي اُتي موجود هيون. نيرج اڃا نه آيو هو. ڪشن جي اچڻ تي چانهه وغيره جي فارملٽيءَ کانپوءِ راجيش ڪشن کان سڌو سوال پُڇيو، ''رجنيءَ سان شادي ڪندين؟''

ڪشن مُنجهي ويو. رجنيءَ ڏانهن نهاري، سرد آهه پري چيائين، ''نه ڪري سگهندس.''

راجيش حيرانيءَ مان پُڇيس- ''ڇو نه ڪري سگهندين؟ چا توکي رجنيءَ سان محبت نه آهي؟''

''آهي، بيحد آهي، اِن ڪري ئي اِنڪار ڪري رهيو آهيان.

شاديءَ ۾ انيڪ دشواريون آهن، منهنجو پنهنجو نور نڪاڻو نہ آهي، اڃ ڪم آهي، سياڻي بيڪار. آءٌ پاڻ سان گڏ رجنيءَ جي ڪي بہ دربدر ڪرڻ نٿو چاهيان. هلان ٿو.'' ايترو چئي ڪشن ٻاهر نڪري ويو. ڪمري ۾ خاموشي ڇانئجي ويئي.

للِيءَ خاموشيءَ کي ٽوڙيندي چيو، ''راجيش، تون ڇو نٿو رجنيءَ سان شادي ڪرين؟''

راجيش ۽ رجنيءَ ڇرڪ پريو. راجيش چيس، ''للِي، هي تون ڇا ٿي چئين؟''

''ها، آءٌ ئي ٿي چوان. تون ئي رجنيءَ کي دلاسو ڏيئي ممبئيءَ وٺي آئين، سندس زندگي سنوارڻ تنهنجو فرض بہ آهي، تنهنجي ذميواري پڻ.''

راجيش سوچ ۾ پئجي ويو. رجنيءَ راجيش جي دشواري دور ڪرڻ لاءِ چيو، ''للِي پيڻ هي تون ڇا ٿي چئين؟ آءٌ ڇا لاءِ شادي ڪندس راجيش سان؟ ڪهڙو فرق آهي ڪشن ۽ راجيش ۾؟ ڪشن وٽ رهڻ جو نڪاڻو ناهي، راجيش وٽ بہ ٽہ نہ آهي. ڪشن وٽ وري بہ ڪم ٽہ آهي، هن وٽ ٽہ هن وقت ڪوئي ڪم بہ نہ آهي. سڀ ڪان وڏي ڳالهہ ڪشن مون سان پيار ڪري ٿو، راجيش ٽہ پيار بہ نٿو ڪري. بنا پيار جي شادي ڪري مونکي ڪهڙي خوشي حاصل ٿيندي؟''

للِيءَ چيس، ''راجيش هڪ ئي فلم ڪري توکي گهر ڏيئي سگهندو. پيار بہ ڪندءِ.''

''سو ٽہ آءٌ بہ هڪ فلم ڪري پنهنجي گهر جو اِنتظام ڪري ونندس. بنا پيار جي سمجهوتي جي يا مجبوريءَ جي شادي ڪڏهن بہ ڪامياب نہ ويندي.''

للِيءَ کي چوڻ لاءِ ڪجهہ نہ رهيو. راجيش جي اُلجهن برقرار

رهي. رجنيءَ سمجهيو تي للي سندس خوشيءَ لاءِ پنهنجي خوشي قربان ڪري رهي هئي. رجنيءَ اِهو هرگز نٿي چاهيو. رجنيءَ للي جي اکين ۾ راجيش لاءِ پيار کي محسوس ڪيو هو، اِنڪري هن راجيش سان شاديءَ کان صاف اِنڪار ڪري ڇڏيو هو.

نيرج گهر موٽيو تہ گهر جو دروازو کُليل ڏٺائين. سمجهي ويو تہ راجيش آيو هوندو.

اندر گهڙيو تہ راجيش سان گڏ للي ۽ رجنيءَ کي بہ موجود ڏٺائين. خوش ٿي چيائين- ''اڄ ٽڪڙي هٿي موجود آهي.'' وري گنيير ٿي چيائين، ''ٽنهي جي چهري تي ماتم ڇو ڇانيل آهي؟''

للي چيس- ''تون آيو آهين تہ چوڪڙي پوري ٿي ويئي. اُداسي بہ دور ٿي ويندي.''

''نيڪ چيو تو، اِجهو جشن جي تياري ٿو کريان.'' نيرج فون ڪري گارڊ کي روم ۾ گُهرايو. راجيش ڏي مخاطب ٿي چيائين، ''نانويچ ۾ تہ رجني مونکي ڪمپني ڏيندي، توهان بنهين لاءِ تہ گاهہ گُهرايان نہ؟ ۽ بنهين ڇوڪرين لاءِ سافٽ ڊرنڪ؟''

راجيش چيس، ''گاهہ نيڪ آهي، باقي سافٽ ڊرنڪ جي ضرورت ناهي، فقط بيئر گُهراءِ.''

''سرپرائيز! اڄ تہ خوب محفل جمندي.'' ڪيسي مان هزار ۽ پنج سؤ جو نوٽ ڪڍي گارڊ کي ڏيندي چيائين، ڇهہ چلڊ بيئر، هڪ تندوري چڪن، آلو فنگر ۽ ويج ڪباب، فورن کان پيشتر.''

''صاحب ٽئڪسيءَ ۾ ٿو وڃان، جلد اچي ويندس.'' گارڊ ٻاهر نڪري ويو.

نيرج للي کي چيو، ''مئڈم گُڈ گرل ٿي ٽيبل سجاءِ، گلاس، ڪوائٽر پليٽ، اِسپون، چري ڪاٽا، نئپڪن، سلاد وغيرہ جو اِنتظام ڪر، تيستائين آءٌ بات وٺي چينج ڪري اچان ٿو.

نيرج جي اچڻ کان اڳ للي ۽ ٽيبل تي گھربل سامان آڻي رکيو. سينٽرل ٽيبل کي سرکائي صوفا جي پرسان کيائين، آمھون-سامھون ۾ ڪرسيون لڳايائين. نيرج آيو تيستائين گارڊ ب بيئر ۽ سنيڪس وٺي اچي ويو. نيرج ۾ بوتلون اُٽي رکي باقي فرج ۾ رکي آيو. چار ئي گلاس پريائين. ٽوري هڪڪاهٽ کانپوءِ رجنيءَ ۾ گلاس ڪنيو. ڪيس ۾ راحت جي ضرورت هئي. چٽني گلاس ٽڪرائي چيئرس چئي جام چپن سان لڳايو. راجيش ۽ نيرج فاسٽ پي رهيا هئا، للي ۽ رجني سِلو هلي رهيون هيون. نيرج فرج مان بوتل آڻي خالي گلاس پريندو ٿي ويو. ٽورو سرور اچڻ تي نيرج راجيش کان پُڇيو، ''توهان ٽنهين جا چهرا چو لٽڪيل هئا؟'' جواب للي ۽ ڏيندي چيو، ''راجيش چاهي پيو ڪشن رجنيءَ سان شادي ڪري. ڪشن پاڻ کي رجنيءَ جي قابل نٿو سمجهي اِنڪري اِنڪار ڪري هلي ويو. آڏ چاهيان ٿي راجيش رجنيءَ سان شادي ڪري، اُن لاءِ رجني تيار نہ آهي.''

نيرج چيو، ''رجني سمجهدار آهي، تنهنجو حق مارڻ نٿي اهي. ڪٽي توهان مونکي ٿہ ٻلي ۽ جو ٻکرو ٻٽائڻ جي فراق ۾ نہ آهيو؟''

راجيش گنيبر تا سان چيو، ''آڏ اَهڙو ڪجهہ ۾ نہ ٿو سوچيان، آڏ چاڻان ٿو رجني توهان جي گھر ۾ ڪم ڪري چُڪي آهي، وڌو آهي، تنهنجا ماتا-پتا ان رشتي لاءِ هرگز تيار نہ ٿيندا.''ہ

نيرج هڪ لنبو ڊُڪ پري، گلاس هيٺ رکي چيو- ''راجيش تو کهڙا دقيانوسي ويچار پالي رکيا اٽئي؟ ڪير چوندو ٿہ تون ڪليل ويچارن وارو ليڪ ۽ فلمڪار آهين. رجنيءَ کان پُڇي ڏس، فلم جي هلندي مون رجنيءَ کي پرپوز ڪيو هو، رجنيءَ خود ئي اِنڪار ڪيو هو.''

رجنيءَ چيو، ''مون سمجهيو هو تون مذاق ٿو ڪرين؟''

گوڏن ڀر ويهي رجنيءَ جو هٿ پڪڙي نيرج چيو، ''آءٌ سيريس آهيان، مون سان شادي ڪندينءَ؟''

رجنيءَ ڏڙي چيس، ''منهنجي خوشنصيبي، ليڪن تنهنجي ممي پاپا کي منائجانءِ.''

''منائي ونندس.''

للِيءَ ۽ راجيش جي چهري تي اچرج گاڏڙ خوشي هئي.

نيرج راجيش کي چيو، ''هاڻي تون به للِيءَ کي پرپوز ڪر، آءٌ چاهين ٿو ته اڄ ئي تاج ۾ هلي رِنگ سيريمني ملهايون ۽ شادي به گڏ ڪنداسين.''

''پر منهنجو رشتو ته ممي پپا طئہ ڪندا.''

''غلطي ٿي يار، مونکي تنهنجي لاءِ بيئر بجاءِ ڪير جي بوتل ڳهرائڻ ڳهربي هئي.''

رجنيءَ ۽ للِيءَ ٽهڪ ڏنو. راجيش سُسي ويو. نيرج فرج مان بيئر جون به بوتلون ڪڍي آيو. سيني جا گلاس خالي ڪرائي نئين سر پريائين. راجيش کي چيائين، ''اُٺ، ڏاهي ٻار وانگر للِيءَ کي پرپوز ڪر.''

راجيش للِيءَ ڏانهن نهاريو. للِيءَ جي اکين ۾ چمڪ هئي.

للِيءَ جو هٿ پڪڙي چيائين، ''للِي هاڻي وقت آيو آهي، دوستيءَ کي رشتي ۾ بدلينون.

للِيءَ راجيش جو هٿ چُمي چيو، ''آءٌ ته اُن گهڙيءَ جي اِنتظار ۾ هيس. آءٌ نيرج پئيا جي شڪرگذار آهيان، نه ته نه معلوم ڪيترا سال اِنتظار ڪرڻو پوي ها.''

نيرج گهر فون لڳائي ماءُ کي چيو، ''ممي، آءٌ شادي ڪرڻ ٿو چاهيان، چوڪري توهان جي ڄاتل سُڃاتل آهي، مونکي بيحد

پسند آهي.''

ماڻس پڇيس، ''چوڪري ڪير آهي؟''

نيرج ٻڌايس، ''رجني.''

ماڻس فون ڪٽي ڇڏي. رجنيءَ جو منهن سُسي ويو. نيرج وري ستيش کي فون لڳائي چيو، ''نمستي انڪل، نيرج ٿو ڳالهايان.''

''خوش رهه پُٽ، ڪيئن ياد ڪيو اٽئي؟''

''انڪل راجيش هاڻي بالغ ٿيڻ ٿو چاهي.''

''ڇا مطلب؟''

''پنهنجي لاءِ چوڪري پسند ڪئي اٽائين، توهان کان آشيرواد ونڊ ٿو چاهي؟''

''چوڪري للي آهي؟''

''ها انڪل، توهان صحي سڃاتو.''

''ٻار، آءٌ للِيءَ کي گهٽو اڳ ننهن قبولي آشيرواد ڏيئي چڪو آهيان. ڄاڻي خوشي ٿي ته راجيش به للِيءَ کي پسند ڪيو. آءٌ اِها خوشخبري سُنيتا ۽ سُجاتا کي به ٿو ڏيان. ٻئي بيحد خوش ٿيندیون.''

''انڪل توهان مونکي ۽ رجنيءَ کي به آشيرواد ڏيو. اسين چار ئي گڏجي شادي ڪنداسين. في الحال سڳائيءَ جي رسم پوري ڪرڻ ٿا چاهيون. توهان به هوٽل تاج اچو.''

''پُٽ اڄ نه، سياڻي. سُجاتا ۽ سُنيتا کي به اڇلاءِ چوان ٿو. تون به پنهنجي ماتا پتا کي گُهراءِ. للِيءَ جا پئرنٽس ته هتي آهن ئي، رجنيءَ کي چئه اُن جي طرفان سُجاتا ۽ آءٌ رهنداسين. راجيش طرفان سُنيتا.''

''ليڪن انڪل، ممي پاپا اسان جي رشتي جي خلاف آهن.''

''پُٽ تون فڪر نه ڪر، پنهنجي سيڙ ۽ سيڙ کي آءٌ راضي

ڪندس. رجنيءَ جو ڪنيا دان آڻڻ ۽ سُجاتا ڪنداسين. شادي ڏوم ڌام سان گووا ۾ ٿيندي، رسيپشن ڪروز تي.''

''انڪل،اسان چئني جو چرن اسپرش قبول فرمايو.''

''خوش رهو ۽ اڄ جي پارٽي چار ئي تاج ۾ وڃي اِنجواءِ ڪريو.''

نيرج چيو، ''هاڻي دير ڇا جي آهي؟ جلد ختم ڪريو، ڊنر لاءِ تاج هلون.''

چئني ڊرنڪ ختم ڪئي. رجنيءَ ۽ للِيءَ سامان سميٽي، ٽيبلصاف ڪئي. سنڪ ۾ برتڻ صاف ڪري رکيائون. روم کي لاڪ ڪري چار ئي هيٺ آيا. نيرج ڪار جي چابي راجيش کي ڏني. راجيش چابي للِيءَ کي ڏيندي چيو، ''آڻڻ پنهنجي زندگيءَ جي واڳ توکي ٿو سونپيان.''

للِيءَ چيس، ''آڻڻ نہ تنهنجي اَڌين آهيان، جيڪا آگيا ڪندين اُن جو پالن ڪنديس.'' ايترو چئي للِي ڊرائيونگ سيٽ تي وڃي ويٺي. راجيش پرسان ويٺس، رجني ۽ نيرج پٺئين سيٽ تي ويٺا. للِيءَ ڪار اِسٽارٽ ڪئي. رجنيءَ پنهنجو مٿو نيرج جي ڪُلهي تي رکي چيو، ''منهنجي زندگي بنا پتوار جي ڪشتي آهي، منهنجي ڪشتيءَ جي پتوار ٻہ تون آهين، ملاح ٻہ تون آهين.''

نيرج رجنيءَ جي ڳل تي هٿ رکي خاطري ڏنس.

نيرج جو ماڻُ پيءُ ممبئيءَ اچڻ لاءِ هرگز تيار نہ هئا. ستيش کين سمجهائي چيو، ''وقت جي نزاڪت کي سمجهو، جوان پُٽ جي جذبات جو قدر ڪريو. کهڙو کين اِنڊور ۾ رهڻو آهي. هينئر ٻہ ممبئيءَ ۾ ٿا رهن، پوءِ ٻہ ممبئيءَ ۾ رهندا. شادي گووا ۾ ڪنداسين، توهان اگر ضد نہ ڇڏيو تہ نيرج ڪورٽ ۾ وڃي شادي ڪندو. خوامخواهہ دلين ۾ فاصلو اچي ويندو، بهتر آهي توهان سياڻي فلائيٽ ۾ اچي وڃو.''

نيرج جي پيءُ ٿڌو ساهه کڻي چيس، ”اينداسين.“

شام جو هوٽل تاج ۾ مڱڻي جي رسم پوري ٿي. رجنيءَ جي طرفان ناريل مصري نيرج جي ماءُ کي سُجاتا ڏنو. للِيءَ جي ماءُ پيءُ کان ڏيڻ وٺڻ جي رسم سُنيتا نڀائي.

آڪٽوبر ۾ دسهڙي کان پوءِ واري آرتوار تي شاديءَ جي تاريخ پڪ ڪيائون. شاديءَ جي تياريءَ ۽ پارٽيءَ جي ذميواري ستيش پاڻ تي هموار ڪئي.

شاديءَ جي تياري ٿي ويئي. رجنيءَ جي طرفان اُهي ئي رشتيدار هئا، جيڪي راجيش جي طرف جا هئا. نيرج جي طرفان قريبي رشتيدارن کي سڏ ڏنو ويو. للِيءَ جي طرفان رشتيدار ڪجهه وڌيڪ هئا. فلم اِنڊسٽريءَ جا انوائٽي چئني جا ڪامن هئا.

لنڊن مان زينت ۽ پدما به آيون. سرون جو سڄو ڪمار پريوار شامل ٿيو. روپا ۽ مهوئا پڻ شاديءَ ۾ شامل ٿيون. سنجنا پڻ سگهري آئي. ستيش رجنيءَ کي نيرج وارو ڪرائي جو فلئٽ خريد ڪري گفٽ ڪيو. نيرج کي آڊي ڪار گفٽ ڪئي. سُجتا پنهنجي ممبئيءَ واري بنگلي جي چاٻي للِيءَ جي حوالي ڪئي. بنگلو سنجنا کان خالي ڪرائي ورتو هئائين.

زينت پنهنجي پهرين لکيل ڪهاڻي راجيش کي گفٽ ڪئي. للِيءَ کي راڊو واچ گفٽ ڪيائين. پدما چئني کي هنيمون لاءِ لنڊن انوائيٽ ڪيو ۽ سوکڙيون پڻ ڏنيون. هر ڪنهن پنهنجي پنهنجي حساب سان چئني کي تحفا ڏنا. سڀني کي رٽرن گفٽ ڏني ويئي. ڇاٻڙيا راجيش کي هڪ بنگلو گفٽ ڪيو ۽ چئني کي پنهنجي فلم لاءِ سائين ڪيائين. مسٽر لال به چئني کي پنهنجي اڳلي فلم لاءِ سائين ڪيو ۽ چئني کي ماريشس جي ايئر اِنڊيا جون اوٽ

موت جون ٽڪيٽون ۽ پورٽ لئيس ۾ ولا انڪائو جو ڏهن ڏينهن جو پئڪيج گفت ڪيو. راجيش پنهنجي پيٽ-پيٽوئي کي به ٽرپ ۾ پنهنجي خرچ تي شامل ڪيو. ستيش پڻ چئني کي پنهنجي فلم لاءِ سائين ڪيو. ٽن ٽن فلمن جي ڪانٽرئڪٽ ملڻ تي هنيمون ٽان واپس اچڻ تي کين بزي رهڻو هو، اِنڪري ماريشس ٽرپ پوريءَ طرح اِنجواءِ ڪرڻ ٿي چاهيائون.

هوائي جهاز اُڏامي رهيو هو. للي، نيرج ۽ رجنيءَ جي ارمانن کي پرلڳي ويا. راجيش ٽيٽيءَ ذميواريءَ جي باري ۾ سوچي رهيو هو . راجيش زينت جي ڏنل کاڌي پڙهڻ شروع ڪئي. کاڌي سٺي هئي. ٽوريءَ ڦيرڦار سان اِسڪرپٽ تيار ٿي سگهي ٿي. راجيش ان کاڌيءَ تي پيءُ جي لاءِ فلم بڻائڻ جو سوچيو. فلم جي ميجر پورشن جي شوٽنگ لنڊن ۾ ڪرڻ جو سوچيائين. فلم جي شوٽنگ سان گڏ پدما جي هنيمون ٽرپ جو آفر به سڄايو ٿيندو.

راجيش جي دماغ ۾ 1953 ۾ مڪيش جي پروڊيوس ڪيل فلم انوراگ (جنهن ۾ سرڪيبا سان هيرو جو رول به ڪيو هئائين) جو گانو تري آيو، گيت جا بول هئا- 'ڪوئي دل ۾ هئہ، ڪوئي نظر ۾ هئہ، اسي ڪشمڪش ۾ جيئي جا رهان هون، ڪسي ياد رکون، ڪسي پول جائون.''

راجيش 'ڪسي ياد رکون، ڪسي پول جائون' ٽائيٽل سان فلم ناهڻ جو اِرادو ڪيو هيرو هڪ نيرج، هيروئن چار- رجني، زينت، انگوُري ۽ مهوٽا، مهمان رول ۾ پدما. اِها فلم هن مسٽر لال لاءِ ناهڻ جو فيصلو ڪيو.

1951 ۾ پگوان دادا جي گولڊن جبلي هِٽ فلم البيلا جو سيڪول چاهڙيا جي لاءِ ناهڻ جو سوچيائين. فلم جي جان سي. رامچندر جو سنگيت هو. راجيش کي اَهڙي ئي لاجواب سنگيت

جي اُميد سرون ڪمار ٽيم مان هئي. راجيش جو سڄو سفر ان سوچ ويچار ۾ ڪٽجي ويو.

رات جو ڊنر مان فارغ ٿي راجيش للي ۽ سان گڏ پنهنجي سئيٽ ۾ آيو. دروازو اندران بند ڪري للي ۽ کي سڏي چيائين، ''للي، هاڻي توکي ٽنهطرفي ذميواري نيائڻي پوندي.''

للي ۽ پُڇيس، ''چا ڪرڻو پوندو؟''

پهرين گرهست جي ذميواري، بي پنهنجي ڪم جي ذميواري ۽ ٽين منهنجي سيڪريٽري ۽ جي ذميواري. منهنجي فلمن جو شيڊيول تون ڏزائين ڪندين ۽. اُن کانسواءِ هيرو - هيروئن ۽ بي ۽ ڪاسٽ جي ڊيٽس ونڊ وغيره.

للي ۽ ڪنڌ جُهڪائي چيو، ''جيڪا آڳيا منهنجا باس.''

''گهر ۾ تون باس هوندين ۽، ٻاهر آءٌ.''

''هن وقت اسين ڪٽي آهيون؟''

''هوٽل ۾.''

''ٻاهر ته نه آهيون نه؟''

''منهنجو حڪم آهي، دماغ مان سڀ فتوُر ڪڍي ڇڏ ۽ سُڪ سڪون ۾ لين ٽي وڃ.''

''جيڪو حڪم منهنجا باس.'' راجيش للي ۽ کي ٻانهن ۾ ڪٽي سندس ڇپن کي چڪي، گُلن سان سجايل سُهاڳ سيج تي ليٽايس ۽ لائيٽ آف ڪري ڇڏيائين.

• • •

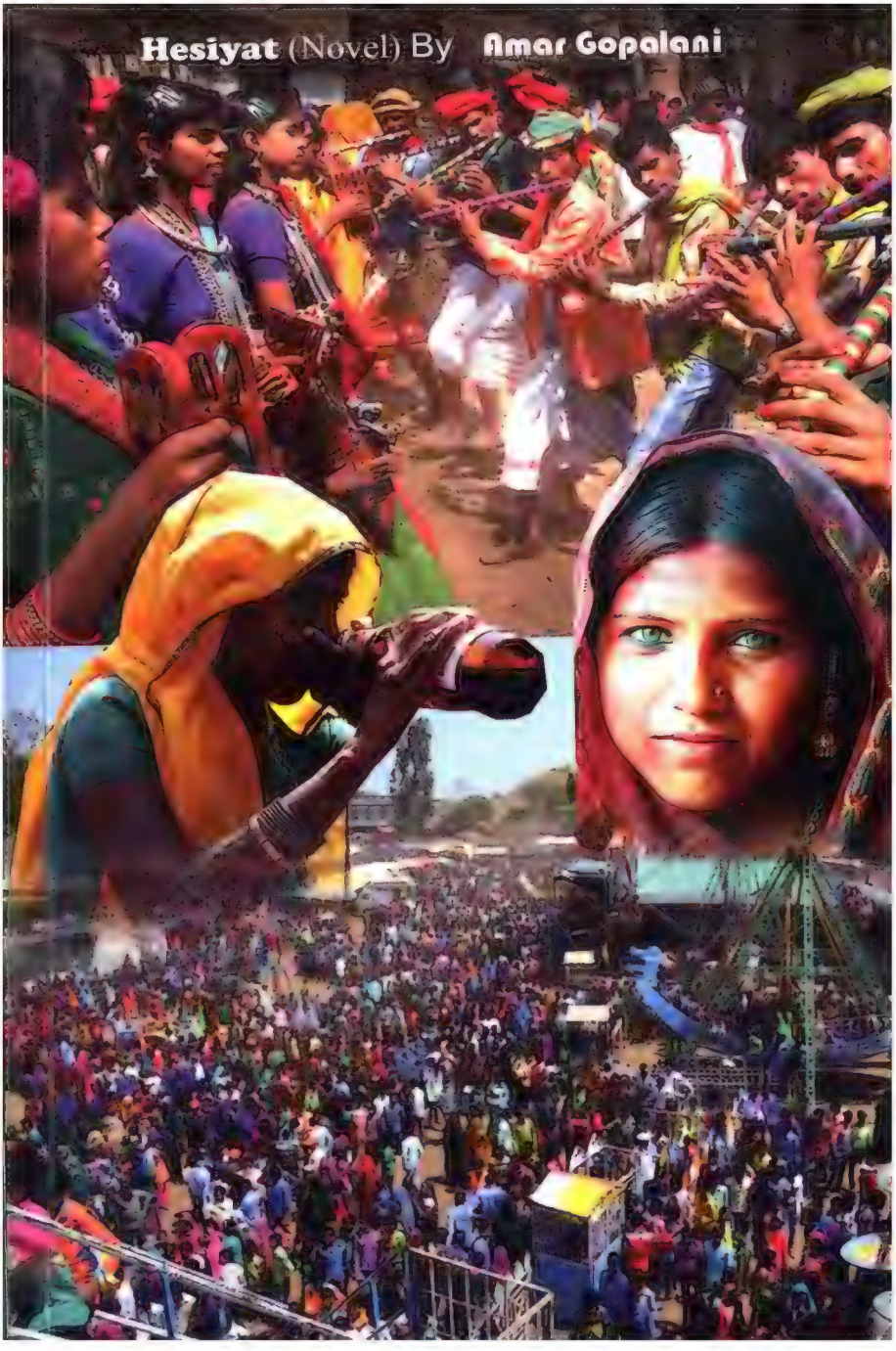
Hesiyat (Novel) By Amar Gopalani

پڑھندڙ نَسُل . پ ن

The Reading Generation

1960 جي ڏهاڪي ۾ عبدالله حسين " اُداس نسلين" نالي ڪتاب لکيو. 70 واري ڏهاڪي ۾ وري ماڻڪ "لُڙهندڙ نَسُل" نالي ڪتاب لکي پنهنجي دورَ جي عڪاسي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. امداد حُسينيءَ وري 70 واري ڏهاڪي ۾ ئي لکيو:

انڌي ماءُ ڇٽيندي آهي اونڌا سونڌا ٻارَ
ايندڙ نسل سَمورو هوندو گونگا ٻوڑا ٻارَ

هر دور جي نوجوانن کي اُداس، لُڙهندَڙ، ڪَڙهندڙ، ڪُڙهندڙ، ٻَرندڙ، چُرندڙ، ڪِرَندڙ، اوسيئڙو ڪَندَڙُ، پاڙي، ڪاڦُو، ياجوڪَڙُ، ڪاوڙيل ۽ وڙهندڙ نسلن سان منسوب ڪري سَگهجي ٿو، پَر اسان اِنهن سيني وِچان "پڙهندڙ" نسل جا ڳولائو آهيون. ڪتابن کي ڪاڳر تان کڻي ڪمپيوُٽر جي دنيا ۾ آڻڻ، ٻين لفظن ۾ برقي ڪتاب يعنيe-books ناهي ورهائڻ جي وسيلي پڙهندڙ نسل کي وَڌڻ، ويجهَڻ ۽ هِڪَ ٻِئي کي ڳولي سَهڪاريِ تحريڪ جي رستي تي آڻِڻَ جي آسَ رکون ٿا.

پڑهندڙ نسل (پَـنَ) کا بہ تنظيمَ ناهي. اُنَ جو کو بہ صدر، عُهديدار يا پايو وِجهندڙ نہ آهي. جيکڏهن کو بہ شخص اهڙي دعويٰ ڪري ٿو تہ پَکَ ڄاڻو تہ اُهو ڪُوڙو آهي. نہ ئي وري پَـنَ جي نالي ڪي پئسا گڏ ڪيا ويندا. جيکڏهن کو اهڙي ڪوشش ڪري ٿو تہ پَکَ ڄاڻو تہ اُهو ۾ ڪُوڙو آهي.

جَهڙيءَ طَرَح وٽن جا پَـنَ ساوا، ڳاڙهـا، نيـرا، پيلا يا ناسي هوندا آهن اَهڙيءَ طرح پڑهندڙ نَسُل وارا پَـنَ بہ مختَلِف آهن ۽ هوندا. اُهي ساڳئي ئي وقت اُداس ۽ پڙهندڙ، بَرندڙ ۽ پڙهندڙ، سُست ۽ پڙهندڙ يا وِڙهندڙ ۽ پڙهندڙ بہ ٿي سگهن ٿا. ٻين لفظن ۾ پَـنَ کا خُصوصي ۽ تالي لڳل ڪِلَب Exclusive Club نہ آهي.

ڪوشش اها هوندي تہ پَـنَ جا سڀ ڪَـم ڪار سَهڪاري ۽ رَضاڪار بنيادن تي ٿين، پر ممڪن آهي تہ ڪي ڪم اُجرتي بنيادن تي بہ ٿِين. اهڙي حالت ۾ پَـنَ پاڻ هِڪَـئي جي مدد ڪَـرڻ جـي اُصـولَ هيـٺ ڏي وَڻُ ڪنـدا ۽ غيرتجـارتي non-commercial رهنـدا. پَـنَـن پـاران ڪتـابن کـي ڊِجيٽـائِيز digitize ڪرڻ جي عَملَ مان ڪو بہ مالي فائدو يا نفعو حاصل ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي ويندي.

ڪتابن کي ڊِجيٽائِيز ڪرڻ کان پو ٻيو اهم مرحلو وِرهائڻ distribution جو ٿيندو. اِهو ڪم ڪرڻ وارن مان جيکڏهن کو پيسا ڪمائي سگهي ٿو تہ پلي ڪمائي، رُڳو پَـنَـن سان اُن جو ڪو بہ لاڳاپو نہ هوندو.

پڑهندڙ نَسُل . پ ن The Reading Generation

پَئن کي ڪُليل اکرن ۾ صلاح ڏجي ٿي تہ هو وَسَ پٽاندڙ وڏِ کان وَڏِ ڪتاب خريد ڪَري ڪتابن جي ليگڪَن، ڇپائيندڙن ۽ ڇاپيندڙن کي هِمٿائِن. پر ساڳئي وقت عِلم حاصل ڪرڻ ۽ جاڻ کي ڦهلائڻ جي ڪوشش دوران ڪَنهن بہ رُڪاوٽ کي نہ ميجن.

شيخ اَياز علمَ، جاڻ، سمجهَ ۽ ڏاهپَ کي گيتَ، بيتَ، سِٽَ، پُڪارَ سان تَشبيهہ ڏيندي انهن سيني کي بَمن، گولين ۽ بارودَ جي مدِ مقابل بيهاريو آهي. اياز چوي ٿو تہ:

گيتَ بہ جڙ گوريلا آهن، جي ويريءَ تي وار ڪَرن ٿا.

... ...

جئن جئن جاڙ وڌي ٿي جَڳَ ۾، هو بوليءَ جي آڙ چُپن ٿا؛

ريتيءَ تي راتاها ڪن ٿا، موٽي مَنجهِ پهاڙ چُپن ٿا؛

... ...

ڪالهہ هُيا جي سُرخ گُلن جيئن، اڄ ڪلهہ نيلا پيلا آهن؛

گيتَ بہ جڙ گوريلا آهن.....

... ...

هي بيتُ اَٿي، هي بَم- گولو،

جيڪي بہ ڪٽين، جيڪي بہ ڪٽين!

مون لاءِ بنهي ۾ فَرَقُ نہ آ، هي بيتُ بہ بَمَ جو ساٿي آ،

جنهن رِڙ ۾ رات ڪَيا راڙا، تنهن هَڏُ ۽ چَمَ جو ساٿي آ ـ

اِن حسابَ سان اڄاڻائي کي پاڻ تي اِهو سوچي مَڙهڻ تہ "هاڻي ويڙهہ ۽ عمل جو دور آهي، اُن ڪري پڙهڻ تي وقت نہ وجايو" ناداني‌ءَ جي نشاني آهي.

پَڻ جو پڙهڻ عام ڪِتابي ڪيڙن وانگر رُڳو نِصابي ڪتابن تائين محدود نہ هوندو. رڳو نصابي ڪتابن ۾ پاڻ کي قيد ڪري ڇڏڻ سان سماج ۽ سماجي حالتن تان نظر کڄي ويندي ۽ نتيجي طور سماجي ۽ حڪومتي پاليسيون policies اٽڄاڻن ۽ نادانن جي هٿن ۾ رهنديون. پَنَ نِصابي ڪتابن سان گڏوگڏ ادبي، تاريخي، سياسي، سماجي، اقتصادي، سائنسي ۽ ٻين ڪتابن کي پڙهي سماجي حالتن کي بهتر بنائڻ جي ڪوشش ڪندا.

پڙهندڙ نَسُل جا پَنَ سيني کي **چو، چالاءِ ۽ ڪينئن** جهڙن سوالن کي هر بَيانَ تي لاڳو ڪرڻ جي ڪوڻ ڏين ٿا ۽ انهن تي ويچار ڪرڻ سان گڏ جوابَ ڳولڻ کي نہ رڳو پنهنجو حق، پر فرض ۽ اٽٽر گهرج unavoidable necessity سمجهندي ڪتابن کي پاڻ پڙهڻ ۽ وڌ کان وڌ ماڻهن تائين پهچائڻ جي ڪوشش جديد ترين طريقن وسيلي ڪرڻ جو ويچار رکن ٿا.

توهان بہ پڙهڻَ، پڙهائڻ ۽ ڦهلائڻ جي اِن سهڪاري تحريڪ ۾ شامل ٿي سگهو ٿا، بَس پنهنجي اوسي پاسي ۾ ڏِسو، هر قسم جا ڳاڙها توڙي نيرا، ساوا توڙي پيلا پن ضرور نظر اچي ويندا.

وڻ وڻ کي مون ياکي پائي چيو تہ "منهنجا ياءُ
پهتو منهنجي من ۾ تنهنجي پَنَ پَنَ جو پڙلاءُ".
- ايار (ڪلهي پاتر ڪينرو)